

**ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETAS
EKONOMIKOS KATEDRA**

Kristina Duseikaitė

**UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „MEGĖ“ INVESTICINĖS
PLĖTROS ANALIZĖ IR PERSPEKTYVOS**

Magistro darbas

Šiauliai, 2009

**ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETAS
EKONOMIKOS KATEDRA**

Kristina Duseikaitė

**UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „MEGĖ“ INVESTICINĖS
PLĖTROS ANALIZĖ IR PERSPEKTYVOS**

**Magistro darbas
Socialiniai mokslai, ekonomika (04 S)**

Magistro darbo autorius Kristina Duseikaitė

(vardas, pavardė, parašas)

Vadovas doc. dr. Henrikas Karpavičius

(pareigos, vardas, pavardė, parašas)

Recenzentas _____

(pareigos, vardas, pavardė, parašas)

SANTRAUKA

Kristina Duseikaitė

Uždarnosios akcinės bendrovės „Megė“ investicinės plėtros analizė ir perspektyvos.

Magistro darbas.

Magistro darbo tikslas - atlikti uždarnosios akcinės bendrovės "Megė" investicinės plėtros ir perspektyvų analizę. Magistro darbe išanalizuota investicijų svarba, investicinių projektų vertinimo metodai, valstybės ir Europos Sąjungos parama smulkiam ir vidutiniam verslui. Atlikta uždarnosios akcinės bendrovės „Megė“ esamos veiklos finansinės būklės analizė. Įvertinant įmonės ūkinės veiklos rezultatus bei valstybės ir Europos Sąjungos paramos priemones, numatyta uždarnosios akcinės bendrovės „Megė“ plėtra. Darbe apskaičiuotos 2009-2018 metų finansinės prognozės, ekonominio efektyvumo rodikliai, įvertinta rizika.

Įmonės plėtra atliekama ekonomikos smukimo laikotarpiu diversifikuojant įmonės veiklos riziką. Šalia statybos remonto darbų veiklos bus pradėta nauja veikla – šarvuotų durų su kietmedžio medienos apdaila gamyba.

Patvirtinama autorės suformuluota mokslinio tyrimo hipotezė, kad numatoma investicinė plėtra leis ne tik gauti papildomas pajamas bei pelną, bet ir pagerins bendrus įmonės finansinę būklę atspindinčius rodiklius.

SUMMARY

Kristina Duseikaitė

Joint stock company „Megė“ investment analysis and development prospects

Master's work.

The aim of this master's paper – Joint stock company "Megė" investment analysis and development prospects. Master's work examined the importance of investment, investment project evaluation methods, State and the European Union's support for small and medium businesses. Conducted a joint stock company "Megė" existing operational financial analysis. Assessing the company's business performance and the State and the European Union support for the measures of the joint stock company "Megė" development. The paper estimated the financial projections for the year 2009-2018, the economic efficiency indicators, assessment of risk.

Company development by diversifying the economic decline during the company's operating risk. Next to the construction of repair work will start a new activity - armored doors with hardwood wood trim production.

Confirms the author formulated a research hypothesis, that provides for the development of an investment will not only receive the additional revenue and profits, but also to improve the overall financial position reflecting the company's performance.

TURINYS

ĮVADAS.....	9
1. INVESTICINĖS PLĖTROS SVARBA SMULKIAM IR VIDUTINIAM VERSLUI.....	11
1.1. Investicijų svarba.....	11
1.2. Smulkaus ir vidutinio verslo paramos formos.....	12
1.2.1. Europos Sąjungos finansinė parama smulkiam ir vidutiniam verslui.....	12
1.2.2. Valstybės pagalba.....	16
1.3. Investicinio projekto vertinimo metodai.....	20
1.3.1. Projekto finansinė analizė.....	21
1.3.2. Projekto ekonominio efektyvumo rodikliai.....	22
1.3.3. Projekto rizika	30
2. UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „MEGĖ“ INVESTICINĖS PLĖTROS ANALIZĖ.....	32
2.1. Įmonės pristatymas.....	33
2.2. Esamos finansinės būklės analizė.....	34
2.3. Uždarnosios akcinės bendrovės „Megė“ investicinio projekto įvertinimas.....	45
2.3.1. Projekto įgyvendinimas ir veiklos organizavimas.....	45
3. UŽDAROSIOS AKCINĖ BENDROVĖS „MEGĖ“ PLĖTROS PERSPEKTYVOS.....	49
3.1. Finansinės prognozės.....	49
3.2. Projekto ekonominio efektyvumo rodiklių vertinimas.....	56
3.3. Projekto rizikos vertinimas.....	65
IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS.....	67
LITERATŪRA.....	71
PAGRINDINIŲ SĄVOKŲ ANALIZĖ.....	76
PRIEDAI.....	81

PRIEDAI

1 priedas. UAB „Megė“ balansas 2006-2008 m.....	82
2 priedas. UAB „Megė“ Pelno (nuostolių) ataskaita (Lt), 2006-2008 m.....	83
3 priedas. UAB „Megė“ vertikalioji balanso analizė, 2006-2008 m.....	84
4 priedas. UAB „Megė“ horizontalioji balanso analizė, 2006-2008 m.....	85
5 priedas. UAB „Megė“ vertikalioji pelno (nuostolių) analizė, 2006-2008 m.....	86
6 priedas. UAB „Megė“ horizontalioji pelno (nuostolių) analizė, 2006-2008 m.....	87
7 priedas. UAB „Megė“ bankroto tikimybės prognozė, 2006-2008 m.....	88
8 priedas. UAB“Megė“ pardavimų prognozė, Lt.....	89
9 priedas. UAB“Megė“ naujo gaminio pajamų prognozė, Lt.....	90
10 priedas. UAB “Megė“ savikainos prognozė, Lt.....	91
11 priedas. UAB “Megė“ bendrųjų administracinių sąnaudų prognozė, Lt.....	92
12 priedas. UAB“Megė“ ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos , Lt.....	93
13 priedas. UAB“Megė“ finansinių pajamų ir sąnaudų prognozė (Lt), 2009-2018 m.....	96
14 priedas. UAB „Megė“ prognozuojama pelno (nuostolių) ataskaita (Lt), 2009-2018 m.....	97
15 priedas. UAB “Megė“ prognozuojami balansai (Lt), 2009-2018 m., Lt.....	98
16 priedas. UAB “Megė“ prognostiniai pinigų srautai (Lt), 2009-2018 m., Lt.....	99
17 priedas. UAB “Megė“ pelningumo rodikliai, 2009-2018 m.....	102
18 priedas. UAB “Megė“ mokumo rodikliai, 2009-2018 m.....	103
19 priedas. UAB „Megė“ finansų struktūros rodikliai, 2009-2018 m.....	105
20 priedas. UAB “Megė“ apyvartumo rodikliai, 2009-2018 m.....	106
21 priedas. UAB “Megė“ pesimistinio varianto prognozuojama pelno (nuostolių) ataskaita (Lt), 2009-2018 m.....	108
22 priedas. UAB “Megė“ pesimistinio varianto prognozuojami prognostiniai balansai (Lt), 2009-2018 m.....	109
23 priedas. UAB “Megė“ pesimistinio varianto prognozuojami pinigų srautai (Lt), 2009-2018 m.....	110
24 priedas. UAB “Megė“ optimistinio varianto prognozuojama pelno (nuostolių) ataskaita (Lt), 2009-2018 m.....	113
25 priedas. UAB “Megė“ optimistinio varianto prognozuojami prognostiniai balansai (Lt), 2009-2018 m.....	114
26 priedas. UAB “Megė“ optimistinio varianto prognozuojami pinigų srautai (Lt), 2009-2018 m.....	115

27 priedas. UAB „Megė“ nuosavo kapitalo pelningumas pagal Du Ponto modelį, 2006-2008 m.....	118
28 priedas. UAB „Megė“ turto pelningumas pagal L.Bernstein modelį, 2006-2008 m.....	119
29 priedas. UAB „Megė“ nuosavo kapitalo pelningumas pagal Du Ponto, 2009-2018 m.....	120
30 priedas. UAB „Megė“ turto pelningumas pagal L.Bernstein modelį 2009-2018 m.....	121
31 priedas. Veiksnių įtakos 2006-2008 m. pelningumo rodikliams apskaičiavimas.....	122
32 priedas. Veiksnių įtakos 2009-2018 m. pelningumo rodikliams apskaičiavimas.....	125

LENTELIŲ SĄRAŠAS

1 lentelė. UAB „Megė“ pagrindinės veiklos 2007-2008 m.....	33
2 lentelė. UAB „Megė“ žmogiškieji ištekliai.....	34
3 lentelė UAB „Megė“ pelningumo rodikliai ir jų pokyčiai, 2006-2008 m.	39
4 lentelė. UAB „Megė“ mokumo rodikliai ir jų pokyčiai, 2006-2008 m.....	42
5 lentelė. UAB „Megė“ finansų struktūros rodikliai ir jų pokyčiai, 2006-2008 m.....	43
6 lentelė. UAB „Megė“ apyvartumo rodikliai ir jų pokyčiai, 2006-2008 m.	44
7 lentelė. UAB „Megė“ bankroto tikimybės nustatymas Altman'o metodu, 2006-2008 m.....	44
8 lentelė. UAB „Megė“ disponuojamos patalpos.....	46
9 lentelė. Projekto veiklos.....	46
10 lentelė. Bendras investicijų poreikis, Lt.....	47
11 lentelė. Bendro investicijų poreikio finansavimo šaltiniai, Lt.....	47
12 lentelė. Įkurtos darbo vietos.....	48
13 lentelė. UAB “Megė“ šarvuotų durų su kietmedžio medienos apdaila 1 gaminio sąnaudų iššifravimas, Lt.....	52
14 lentelė. UAB “Megė“ šarvuotų durų su kietmedžio medienos apdaila 1 vnt savikainos prognozė, Lt.....	52
15 lentelė. UAB“Megė“ taikomos ilgalaikio turto nusidėvėjimo normos.....	53
16 lentelė. UAB“Megė“ grynojo pelno dinamikos ir raidos intensyvumo charakteristikos 2009-2018 m.....	54
17 lentelė. UAB“Megė“ pinigų srautų dinamika 2009-2018 m.....	56
18 lentelė. UAB „Megė“ lūžio taško analizės rezultatai 2009-2018	64
19 lentelė. UAB „Megė“ veiklos scenarijai.....	66

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS

1 paveikslas. UAB „Megė“ valdymo struktūra.....	33
2 paveikslas. UAB “Megė” turto sudėties ir lyginamųjų svorių dinamika, 2006-2008 m. (%).....	35
3 paveikslas. UAB “Megė” nuosavo kapitalo ir visų įsipareigojimų lyginamųjų svorių dinamika, 2006-2008 m. (%).....	35
4 paveikslas. UAB “Megė” turto pokytis, 2006-2008 m. (Lt).....	36
5 paveikslas. UAB “Megė” nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų pokytis, 2006-2008 m. (Lt).....	37
6 paveikslas. UAB “Megė” pelningumas, 2006-2008 m. (Lt).....	38
7 paveikslas. UAB „Megė“ pardavimų paskirstymas pagal kiekvieną veiklos rūšį.....	50
8 paveikslas. UAB“Megė“ pardavimų kitimo tendencija 2009-2018 m.....	50
9 paveikslas. UAB“Megė“ naujo gaminio pardavimų prognozė, Lt.....	51
10 paveikslas. UAB“Megė“ pelno dinamika 2009-2018 m., Lt.....	54
11 paveikslas. UAB“Megė“ turto (Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų) dinamika 2009-2018 m., Lt.....	55
12 paveikslas. UAB“Megė“ pelningumo rodiklių dinamika vykdant investicijas 2009-2018 m.....	58
13 paveikslas. UAB“Megė“ mokumo rodiklių analizė vykdant investicijas 2009-2018 m.....	59
14 paveikslas. UAB“Megė“ finansų struktūros rodiklių analizė vykdant investicijas 2009-2018 m.....	60
15 paveikslas. UAB“Megė“ apyvartumo rodiklių analizė vykdant investicijas 2009-2018 m.....	62
16 paveikslas. UAB“Megė“ apyvartumo rodiklių analizė vykdant investicijas 2009-2018 m.....	62
17 paveikslas. UAB“Megė“ grynosios dabartinės vertės (NPV) priklausomybė nuo diskonto normos.....	65

ĮVADAS

Tyrimo aktualumas. Pasaulio bei Europos išsivysčiusių šalių patirtis rodo, kad jų ekonomikos augimui ir konkurencingumui pasaulinėje rinkoje didelę reikšmę turėjo smulkus ir vidutinis verslas. Šis ūkio sektorius greičiausiai pajunta rinkos paklausos ir pasiūlos pokyčius, prisitaiko prie jų, sukuria naujas darbo vietas tose veiklose, kurių produktai ir paslaugos konkrečiu laikotarpiu turi didžiausią paklausą.

Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą šalies įmonėms atsivėrė naujos galimybės, tačiau norėdamos išlikti konkurencingos Europos Sąjungos rinkoje, mūsų įmonės turi ieškoti kelių savo veiklai gerinti, kurti naujus produktus ir paslaugas, taikyti naują techniką ir technologijas. Norint sėkmingai konkuruoti arba bendradarbiauti su užsienio įmonėmis būtina sugebėti tiksliai ir teisingai įvertinti tų šalių įmonių ūkinės veiklos rezultatus ir potencialą, o taip pat geriau suvokti savo įmonės dabartinę būklę ir perspektyvas.

Šalyje kasmet daugėja smulkių ir vidutinių įmonių, prie daugėjimo prisideda valstybės ir Europos Sąjungos skiriama parama. Remiamas smulkus ir vidutinis verslas skatina spartų šalies ekonominį vystymąsi bei sudaro prielaidas kitų sričių plėtrai. Tačiau ne visi verslo subjektai sugeba ir gali šia pagalba pasinaudoti dėl informacijos, žinių bei įgūdžių stokos.

Įmonės norėdamos pasinaudoti siūloma parama turi pateikti investicinius projektus. Investiciniai projektai pastaruoju metu tapo ne tik verslo galimybių tyrimo ir projektavimo bei realių verslo planų pateikimo įvairiems partneriams priemone, bet ir šiuolaikinės rinkos ekonomikos ir verslo valdymo studijų priemone.

Tyrimo tema aktuali įmonės vadovams, kadangi ekonomikos smukimo laikotarpiu tik turint informaciją apie įmonės esamą situaciją ir diferencijuojant įmonės veiklos rizikas, reikia priimti teisingą sprendimą dėl įmonės investicinės plėtros.

Tyrimo objektas. Uždarnosios akcinės bendrovės „Megė“ investicinė plėtra.

Tyrimo tikslas. Atlikti uždarnosios akcinės bendrovės “Megė” investicinės plėtros ir perspektyvų analizę.

Tyrimo uždaviniai:

1. Aptarti investicijų svarbą bei investicinio projekto vertinimo metodus;
2. Išanalizuoti ir apibendrinti Europos Sąjungos ir valstybės paramą smulkiam ir vidutiniam verslui;
3. Atlikti uždarnosios akcinės bendrovės „Megė“ finansinę analizę, pardavimų, sąnaudų, pelno (nuostolių), balanso, piniginių srautų prognozavimą;
4. Apskaičiuoti projekto ekonominio efektyvumo rodiklius.
5. Įvertinti projekto riziką.

Mokslinė hipotezė. Numatoma investicinė plėtra ne tik leis gauti papildomas pajamas ir pelną, bet ir pagerins įmonės ūkinės veiklos rodiklius

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros, teisinių aktų analizė, loginė ir lyginamoji duomenų analizė bei prognozavimo, grafinio modeliavimo metodai, finansinių ataskaitų horizontalioji ir vertikalioji analizė, ekonominio efektyvumo rodiklių analizė.

Tyrimų strategija. Rengiant magistro darbo konceptualiąją dalį buvo įvertinta investicijų svarba ir išanalizuoti pagrindiniai investicinių projektų vertinimo metodai. Taip pat išnagrinėti teisiniai aktai, reglamentuojantys Europos Sąjungos ir valstybės paramą smulkiam ir vidutiniam verslui. Analitinėje dalyje buvo įvertinta dabartinė uždarnosios akcinės bendrovės „Megė“ finansinė būklė, apibūdintas numatomų investicijų projektas, išskirti projekto tikslai, jo įgyvendinimo ir veiklos organizavimo būdai. Konstruktyviojoje dalyje paskaičiuotos prognozinės pardavimų, sąnaudų, balanso, pelno (nuostolių), piniginių srautų ataskaitos. Įvertinti projekto ekonominio efektyvumo rodikliai, rizika.

Praktinis rezultatų reikšmingumas. Atlikta Europos Sąjungos ir valstybės paramos analizė bei uždarnosios akcinės bendrovės „Megė“ investicinės plėtros ir perspektyvų analizė yra neabejotinai reikšminga šios įmonės vadovybei, nes suteikė galimybę įvertinti projekto efektyvumą ir reikalingumą.

1. INVESTICINĖS PLĖTROS SVARBA SMULKIAM IR VIDUTINIAM VERSLUI

Lietuvoje ir Europos Sąjungoje smulkus ir vidutinis verslas įdarbina didžiąją dalį darbingo amžiaus žmonių. Tačiau Lietuvos įmonės yra žemesnio efektyvumo ir pelningumo nei Europos Sąjungos įmonės. Mūsų įmonės norėdamos išlikti konkurencingos Europos Sąjungos rinkoje, turi ieškoti kelių savo veiklai gerinti, kurti naujus produktus ir paslaugas, taikyti naują techniką ir technologijas. Investicijų įgyvendinimas yra viena iš svarbiausių sąlygų sprendžiant įmonės plėtros ir efektyvios jos veiklos užtikrinimo uždavinių.

1.1. Investicijų svarba

Terminas “investicijos” kilęs iš lotyniško žodžio “invest”, reiškiančio „įdėti”. Platesniu požiūriu investicija reiškia kapitalo įdėjimą siekiant paskesnio jo padidėjimo. Be to, kapitalo prieaugio turi pakakti investitoriui kompensuoti tai, kad jis šiuo periodu atsisako naudoti turimas lėšas, jis turi būti apdovanotas už riziką ir jam turi būti atlyginti busimi infliacijos nuostoliai (V.Aleknavičienė, D. Jatkūnaitė 2005). Su šiuo investicijų apibrėžimu sutinka ir J. Bessis (2002), A. Foglio (1998), R. Grinkevičius, O.R. Rakauskienė, R.Patalavičius, M. Tvaronavičienė, K. Kalašinskaitė, Lissauskaitė (2005).

Dauguma Lietuvos ir užsienio autorių (Z. Bodie, A. Kane, A.J. Marcus (2002), K.Catherson, D. Nitzsche. (2000), G. Damodaran, (2002), Blankas 2000, O. Bučkiūnienė, (2002), V. Aleknavičienė (2004)) pažymi, kad investicijos yra ilgalaikis lėšų įdėjimas.

Investicijų įgyvendinimas yra bene svarbiausia sąlyga sprendžiant praktiškai visus strateginius ir didžiąją dalį einamųjų įmonės plėtros ir efektyvios jos veiklos užtikrinimo uždavinių. Norvaišienė (Norvaišienė, 2006) teigia, kad investicijos yra:

- Pagrindinis gamybinio potencialo formavimo šaltinis;
- Pagrindinis ekonominės plėtros strateginių tikslų įgyvendinimo mechanizmas;
- Svarbiausias turto struktūros optimizavimo mechanizmas;
- Pagrindinis veiksnys, darantis įtaką ilgalaikės kapitalo struktūros formavimui;
- Svarbiausia įmonės rinkos vertės augimo užtikrinimo sąlyga;
- Pagrindinis ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto atkūrimo instrumentas;
- Vienas iš įmonės veiklos rizikos valdymo instrumentų.

Blankas (Бланк, 2002) nurodo, kad investavimas yra svarbiausia sąlyga, leidžianti įgyvendinti praktiškai visus strateginius įmonės tikslus ir didžiąją dalį operatyviųjų uždavinių, didinant ir užtikrinant įmonės veiklos efektyvumą.

Investicijų svarba gali būti paremta šių pagrindinių įmonės tikslų įgyvendinimu (Ковалева, Лапуста, Скамай, 2001):

- Būtinybė išleisti naują prekę ar paslaugą;
- Įmonės įvaizdžio formavimas ar palaikymas;
- Siekis maksimaliai išnaudoti įmonės išteklius.

Pasak Бочаров, В. В. (2004), kapitalo prieaugio šaltinis ir pagrindinis investicijų įgyvendinimo motyvas yra gaunamas iš jų pelnas. Šie du procesai - kapitalo įdėjimas ir pelno gavimas – gali vykti skirtingais laikotarpiais. Šiems procesams vykstant vienas po kito, pelnas gaunamas iš karto, kai tik pasibaigia investicinis periodas. Jiems vykstant lygiagrečiai, pelnas pradedamas gauti dar nepasibaigus investavimo etapams. Kai šie procesai vyksta intervalais, tarp investicijų pabaigos ir pelno gavimo pradžios praeina tam tikras laiko tarpas, kuris dažniausiai priklauso nuo konkrečių investicinių procesų ypatybių.

1.2. Smulkaus ir vidutinio verslo paramos formos

Rinkos ekonomikos konkurencingumą bei augimą daugiausia lemia mažų ir vidutinių įmonių plėtra. Palyginti su didelėmis įmonėmis, mažos ir vidutinės įmonės yra jautresnės verslo aplinkos pokyčiams, labiau priklauso nuo technologinės pažangos, ūkio išsivystymo, konkurencijos lygio ir pan. Mažos ir vidutinės įmonės, siekdamos išlikti lygiavertės didelių įmonių partnerės bei išsilaikyti, plečiantis rinkai ir vykstant konkurencinei kovai, turi panaudoti savo pranašumus, kūrybinį bei intelektualinį potencialą. Tačiau dažnai to neleidžia finansinės galimybės.

Smulkiam ir vidutiniam verslui Lietuvoje yra skiriamas didelis dėmesys, nes šių įmonių steigimasis ir jų veiklos skatinimas yra šalies ekonomikos augimo pagrindas. Remiamo smulkaus ir vidutinio verslo plėtra skatina spartų šalies ekonominį vystimąsi bei sudaro prielaidas kitų sričių plėtrai. Smulkus ir vidutinis verslas gali pasinaudoti šiomis paramos priemonėmis kaip valstybės pagalba bei Europos Sąjungos parama.

1.2.1. Europos Sąjungos finansinė parama smulkiam ir vidutiniam verslui

Europos Sąjunga suteikia įvairias pagalbos smulkiam ir vidutiniam verslui formas. Tokios paramos programos gali būti skirstomos į dvi kategorijas, priklausomai nuo jų valdymo lygio:

1. Programos tiesiogiai prieinamos smulkiam ir vidutiniam verslui;
2. 2007-2013 m. Europos Sąjungos fondų parama;

Svarbiausias skirtumas tarp išdėstytų kategorijų yra tas, kad paramos smulkiam ir vidutiniam verslui programos vadinamos „tiesiogiai prieinamos smulkiam ir vidutiniam verslui“ yra valdomos Europos lygiu, todėl pareiškimai jose dalyvauti teikiami tiesiogiai ES Komisijai. Siekiant palengvinti šių paramos programų įgyvendinimą, kiekvienoje ES šalyje narėje buvo įsteigti nacionaliniai kontaktų punktai.

Programos tiesiogiai prieinamos smulkiam ir vidutiniam verslui

Tai yra keletas iš paramos programų, kuriose gali dalyvauti smulkus ir vidutinis verslas. Jas kuria ir įgyvendina skirtingi Europos Komisijos generaliniai direktoratai. Lietuvos smulkiosios ir vidutinės įmonės tiesiogiai Europos Komisijai gali teikti paraiškas dalyvauti šiose programose su sąlyga, kad tai yra ilgalaikiai, pridėtinę vertę turintys tarptautiniai projektai. Europos Sąjungos paramą sudaro subvencijos/subsidijos, dažniausiai padengiančios iki 50% projekto išlaidų. Nacionaliniai kontaktų punktai gali jums padėti sprendžiant su tam tikru projektu susijusius klausimus.

FP6 <http://www.cordis.lu/fp6/activities.htm>

FP6 yra skirta ES veiklai mokslo, tyrimų ir inovacijų srityje. FP6 tikslas-prisidėti prie Europos mokslinių tyrimų zonos (European Research Area-ERA) kūrimo gerinant mokslinių tyrimų Europoje integravimą bei koordinavimą. Ši programa skirta tyrimų institucijoms, visuomeninėms administracijoms bei kompanijoms, tarp jų ir smulkaus ir vidutinio verslo įmonėms. Šios įmonės yra raginamos dalyvauti veikloje, vykdomoje pagal prioritetines temines sritis. Joms dalyvauti skiriama 15 proc. viso biudžeto. Smulkaus ir vidutinio verslo įmonės taip pat gali dalyvauti pagal Kolektyvinių bei bendrų tyrimų schemas, kur Smulkaus ir vidutinio įmonės arba grupės, kuriose dominuoja smulkaus ir vidutinio verslo įmonės, gali patikėti tam tikrų savo problemų sprendimą tyrėjams (tyrimų institutams, universitetams ir t.t.). Tokių tyrimų rezultatai –smulkaus ir vidutinio verslo įmonių arba smulkaus ir vidutinio verslo įmonių grupių nuosavybė.

Tarptautinių mokslo ir technologijų plėtros programų agentūra koordinuoja ES 6-ąją bendrąją mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos 2002-2006 m. programą.

Gateway to Japan <http://www.gatewaytojapan.org/index.jsp>

ERDF finansuoja infrastruktūrą, naujas darbo vietas kuriančias investicijas, vietinės plėtros projektus bei paramą smulkiam ir vidutiniam verslui.

Asia Invest <http://europa.eu.int/comm/europeaid/projects/asia-invest/html2002/main.htm>

Asia Invest programa yra Europos Sąjungos iniciatyva, siekianti skatinti ir palaikyti verslo bendradarbiavimą tarp Europos Sąjungos ir Azijos. Ši programa teikia paramą tarpininkaujančioms organizacijoms, skatinančioms abiem pusėms naudingą partnerystę bei galimybes bendradarbiavimo susitarimams tarp Europos ir Azijos smulkaus ir vidutinio verslo įmonių.

2007-2013 m. Europos sąjungos fondų parama

ES struktūrinių fondų parama Lietuvai 2007–2013 m. yra teikiama pagal Lietuvos 2007–2013 m. ES struktūrinės paramos panaudojimo strategiją ir atskiras veiksmų programas, skirtas strategijoms įgyvendinti. Lietuvos 2007–2013 metų ES struktūrinės paramos panaudojimo strategija, nuosekliai pratęsia dar Lietuvos 2004–2006 m. bendrajame programavimo dokumente suformuluotą strateginę viziją, jog 2015 m. Lietuva pasieks kai kurių ES-15 priklausančių šalių socialinio ir ekonominio išsivystymo lygį. Nacionalinėje Lisabonos strategijos įgyvendinimo programoje numatytas bendrasis ekonominės strategijos tikslas – mažinti šalies ekonominio išsivystymo lygio atsilikimą nuo ES šalių vidurkio – atitinka šios vizijos esmę.

Ekonomikos augimo veiksmų programos priemonės smulkiam ir vidutiniam verslui

Ši veiksmų programa atitinka antrąjį Lietuvos 2007–2013 m. ES struktūrinės paramos panaudojimo strategijos konvergencijos tikslui įgyvendinti prioritetą „Konkurencinga ekonomika“. Įgyvendinant Ekonomikos augimo veiksmų programą, bus siekiama didinti aukštos pridėtinės vertės verslo lyginamąją dalį Lietuvos ūkyje, sudaryti palankią aplinką smulkiajam ir vidutiniam verslui bei inovacijoms ir efektyvinti ekonominę infrastruktūrą.

Programos prioritetai:

1 prioritetas „Ūkio konkurencingumui ir ekonomikos augimui skirti moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra“

Tarptautinis ūkio konkurencingumas ir ekonomikos augimas tiesiogiai susiję su valstybės bei verslo investicijomis į aukštos kokybės mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą (MTTP), tačiau šiuo metu Lietuvoje viešo ir privataus sektorių MTTP pajėgumas ir infrastruktūros būklė yra apgailėtini, o moksliniai tyrimai, kaip žinioms imli paslauga, yra mažai patraukli didžiajai vietinės pramonės daliai. Todėl sprendžiant šias problemas bus siekiama sustiprinti viešą ir privačią MTTP bazę, padidinti MTTP veiklos aktyvumą privačiame sektoriuje bei viešo sektoriaus MTTP prieinamumą įmonėms ir, svarbiausia, skatinti verslo ir mokslo bendradarbiavimą MTTP srityje.

Priemonės:

Idėja Lt prisidės prie uždavinio – padidinti mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros veiklos aktyvumą privačiame sektoriuje – įgyvendinimo. Priemonės tikslas – padėti įmonėms tinkamai

pasirengti įgyvendinti MTTP veiklos projektus, įvertinti ir sumažinti tokios veiklos nesėkmės riziką. Remiamos veiklos: labai mažų, mažų ir vidutinių įmonių (toliau šiame skirsnyje vadinama – MVI) planuojamų MTTP projektų techninių galimybių studijų, skirtų tinkamai pasirengti įgyvendinti MTTP projektus ir sumažinti didesnių investicijų nesėkmės riziką, atlikimas.

Intelektas Lt prisidės prie uždavinio – padidinti mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros veiklos aktyvumą privačiame sektoriuje – įgyvendinimo. Priemonės tikslas – skatinti šalies įmones investuoti į inovaciniams gaminiams, paslaugoms ar procesams kurti reikalingus taikomuosius mokslinius tyrimus ir (ar) technologinę plėtrą. Remiamos veiklos: MTTP veikla, nenumatant finansavimo su MTTP susijusioms pradinėms investicijoms.

Intelektas Lt+ prisidės prie uždavinio – padidinti mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros veiklos aktyvumą privačiame sektoriuje – įgyvendinimo. Priemonės tikslas – skatinti įmonių plėtrą ir naujų inovacinių įmonių steigimą investuojant į MTTP infrastruktūros kūrimą ir plėtrą, padedant įmonėms kurti naujas tyrėjų, technikų (laborantų) ir panašaus aukštos kvalifikacijos personalo darbo vietas. Remiamos veiklos: įmonių pradinės investicijos, kuriomis kuriama naujos įmonės ir (ar) kuriama ar plečiama esamos įmonės MTTP infrastruktūra.

2 prioritetas „Verslo produktyvumo didinimas ir aplinkos verslui gerinimas“

Numatyti darbo našumą versle skatinantys veiksmai: parama investicijoms į naujus gamybos įrengimus ir technologijas, parama IT valdymo sistemoms bei sprendimams įmonėse diegti, parama paslaugoms, susijusioms su pažangių vadybos metodų diegimu bei energetiniu auditu, kuris ypač svarbus tradicinių ūkio šakų įmonėms, įsigyti.

Priemonės:

Lyderis Lt prisidės prie uždavinio – padidinti įmonių produktyvumą – įgyvendinimo. Priemonės tikslas – skatinti įmonių investicijas, kuriomis didinamas jų darbo našumas ir eksportas ar pradedama nauju produktu gamyba. Remiamos veiklos: įmonių (ne mažiau kaip 70 procentu lėšų skirti mažų ir vidutinių įmonių projektams finansuoti), išskyrus labai mažas įmones, investicijos į materialųjį, išskyrus pastatų ir kitų statinių įsigijimą, statybą, rekonstravimą, remontą, ir nematerialųjį turtą, susijusi su nauju gamybos technologiniu linijų įsigijimu ir įdiegimu, esamų gamybos technologinių linijų modernizavimu, įmonės vidinių inžinerinių tinklų, kuriu reikia naujoms gamybos technologinėms linijoms diegti ar esamoms modernizuoti, įrengimu.

E-verslas Lt prisidės prie uždavinio – padidinti įmonių produktyvumą – įgyvendinimo. Priemonės tikslas – skatinti labai mažas, mažas ir vidutines įmones diegti informacines technologijas ir sudaryti palankias sąlygas jų darbo našumui ir eksportui didinti. Remiamos veiklos: įmonės investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą, kurio reikia elektroninio verslo diegimo

projektui toje įmonėje įgyvendinti, taip pat projektui įgyvendinti būtinoms išorinių konsultantų paslaugoms įsigyti.

Procesas Lt prisidės prie uždavinio – padidinti įmonių produktyvumą – įgyvendinimo. Priemonės tikslas – skatinti mažas ir vidutines įmones diegti šiuolaikiškus vadybos metodus ir valdymo sistemas, tuo sudaryti palankias sąlygas įmonių darbo našumui ir eksportui didinti. Remiamos veiklos: įmonių išorinių konsultavimo paslaugų, kuriu reikia šiuolaikiškiems vadybos metodams ar valdymo sistemoms, išskyrus personalo valdymo sistemas, toje įmonėje diegti, įsigijimo išlaidos. Neremiamos investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą.

Naujos galimybės prisidės prie uždavinio – padidinti įmonių produktyvumą – įgyvendinimo. Priemonės tikslas – skatinti įmones aktyviau ieškoti užsienio partnerių ir didinti pardavimą užsienio rinkose. Remiamos veiklos: įmonės produkcijos eksporto plėtros strategijos parengimas; įmonė dominančių užsienio rinkų tyrimai ir informacijos apie jų dalyvius įsigijimas; rinkodaros medžiagos, galinčios įmonę padaryti žinomesnę užsienio rinkose, parengimas; įmonės ir jos produkcijos pristatymas užsienyje vykstančiose parodose, prekybos mugėse ir panašiai; eksporto rinkodaros specialistu įdarbinimas įmonėje.

Lietuvos kaimo plėtros programos priemonė smulkiam ir vidutiniam verslui

Šioje programoje numatyta priemonė „**Parama verslo kūrimui ir plėtrai**“. Priemonės tikslas - remti mikroįmonių ir kitų smulkiojo verslo iniciatyvų kūrimąsi ir plėtrą kaime, skatinant ne žemės ūkio srities veiklą, sukuriančių naujų darbo vietų bei papildomų pajamų šaltinių ir tokiu būdu gerinti gyvenimo kokybę kaime.

Priemonė yra skirta kaimo gyventojų verslumui skatinti, užimtumui didinti, kaimo ekonomikai įvairinti ir plėtoti smulkųjį verslą kaime. Parama pagal šią priemonę teikiama mikroįmonėms kaime ir kaimo gyventojams, užsiimantiems ne žemės ūkio veikla.

1.2.2. Valstybės pagalba

Lietuvoje smulkaus ir vidutinio verslo subjektus bei jiems taikomas valstybės pagalba formas nustato LR Smulkaus ir vidutinio verslo įstatymas Nr. VIII-935. Valstybės pagalba smulkaus ir vidutinio verslo subjektams teikiama pagal Vyriausybės, apskričių ar savivaldybių smulkaus ir vidutinio verslo plėtros programas, kurių rengimas ir įgyvendinimas finansuojami iš valstybės ar savivaldybių biudžetų bei piniginių fondų lėšų.

LR Smulkaus ir vidutinio verslo įstatymas numato šias pagalbos smulkaus ir vidutinio verslo subjektams teikimo formas:

- mokesčių ir rinkliavų lengvatas;
- finansinę paramą: lengvatinių kreditų teikimą, dalinį ar visišką palūkanų dengimą, garantijų teikimą, kreditų draudimą, rizikos kapitalo investavimą į smulkias ir vidutines įmones, tam tikrų išlaidų (steigimo, tyrimų, garantijų mokesčių, kreditų draudimo įmokų, kokybės sertifikatų įsigijimo ir kitų išlaidų) kompensavimą bei subsidijas darbo vietoms kurti;
- įmonių savininkų, įmonių organų narių bei darbuotojų konsultavimo, mokymo, kvalifikacijos kėlimo ar perkvalifikavimo paslaugas lengvatinėmis sąlygomis;
- verslo inkubatorių, verslo centrų, technologinių parkų steigimą ir jų teikiamas paslaugas;
- Vyriausybės, apskričių viršininkų ar savivaldybių nustatytas kitas pagalbos formas.

Mokestinės lengvatos

Lietuvoje pagrindinė mokestinė lengvata yra pelno mokesčio lengvata. Pelno mokesčio įstatyme nustatyta, kad tam tikrus kriterijus atitinkančios įmonės, apskaičiuodamos apmokestinamąjį pelną, gali taikyti vieną iš dviejų taisyklių:

- Įmonės, kuriose vidutinis sąrašinis darbuotojų skaičius neviršija 10 žmonių ir mokestinio laikotarpio pajamos neviršija 500 tūkst. Lt, apmokestinamąjį pelną gali apmokestinti taikydamos 13 proc. tarifą. Be to, tokios įmonės gali nustatyti nusidėvėjimo normatyvus, kurie gali neatitikti nurodytų pelno mokesčio įstatyme. Nuostata dėl nusidėvėjimo labiau taikoma įrangai, nes nekilnojamo turto (pastatų) nusidėvėjimo normatyvų nukrypimai neleidžiami. Tikėtina, kad tokia nuostata leidžia bent pirmuosius metus veikti su praktiškai nuliniu pelnu ir nemokėti pelno mokesčio, jei verslas nėra susijęs su nekilnojamojo turto nuoma ar kita veikla, kuriai yra reikalingos didelio ploto patalpos.
- Įmonės, kuriose vidutinis sąrašinis darbuotojų skaičius neviršija 10 žmonių ir mokestinio laikotarpio pajamos neviršija 1 mln. Lt, apmokestinamojo pelno dalį, lygią 25 tūkst. Lt, gali apmokestinti 0 proc. tarifu, o likusią apmokestinamojo pelno dalį - 15 proc. tarifu. Ši taisyklė galioja individualioms įmonėms, tikrosioms ūkinėms bendrijoms ir komandinėms ūkinėms bendrijoms. Taip yra sutaupoma iki 3,75 tūkst. Lt4.

Įstatymuose taip pat nustatyti galimi mokestinių nepriemokų, įsiskolinimo valstybės socialinio draudimo fondui atidėjimai, socialinio mokesčio sumažinimas, lengvatinis PVM tarifas, sumažintas akcizo mokestis ir kiti.

Finansinė parama

2001 m. liepos 11 d. nutarimu Nr.887 "Dėl smulkaus ir vidutinio verslo plėtros" LR Vyriausybė įsteigė garantijų instituciją UAB "Investicijų ir verslo garantijos" (INVEGA). INVEGA teikia garantijas kredito įstaigoms už mikrokreditus, naujoms įmonėms už paskolas verslui pradėti, įmonėms už paskolas verslo plėtrai bei už paskolas ES struktūrinių fondų projektams finansuoti. Sutarties su Ūkio ministerija pagrindu INVEGA administruoja dvi valstybės pagalbos formas - dalinį palūkanų kompensavimą ir mikrokreditavimą.

Subsidijos darbo vietoms steigti

Vietinių užimtumo iniciatyvų projektai – naujų darbo vietų kūrimo projektai, įgyvendinami aukščiausio nedarbo teritorijose. Valstybės parama vienai darbo vietai steigti negali viršyti paskelbto šalies ūkio vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio 22 dydžių vietinių užimtumo iniciatyvų projektų atrankos paskelbimo metu. Maksimali valstybės parama negali viršyti 345 tūkst. Lt.

Nacionalinė parama

Valstybės (nacionalinė) parama - tai valstybės parama, kuri įgyvendinama pagal LR ūkio ministerijos programas:

- Inovacijos ir konkurencingumo didinimo. Programos tikslas – didinti šalies įmonių produktyvumą, sukuriama pridėtinę vertę ir tarptautinį konkurencingumą;
- Specialioji programa - Eksporto plėtros ir skatinimo strategijos įgyvendinimas. Programos tikslas – išlaikyti esamus eksporto augimo tempus.;
- Smulčiojo ir vidutinio verslo plėtros ir skatinimo strategijos įgyvendinimo. Programos tikslas – sudaryti palankias sąlygas pradėti ir plėtoti verslą, skatinti verslumą ir mažų bei vidutinių įmonių konkurencingumą.

Pagrindinis Programos finansavimo šaltinis yra Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, vadovaudamasi valstybės biudžeto asignavimų paskirstymu, kiekvienais metais tvirtina Programos išlaidų sąmatą pagal priemones. Atitinkamai Lietuvos Respublikos ūkio ministras tvirtina Programos išlaidų detalizuotą sąmatą pagal priemones.

Verslo inkubatoriai, verslo centrai, technologiniai parkai

Lietuvoje yra sukurtas paslaugų verslui įstaigų tinklas - valstybės sukurta paramos verslui infrastruktūra, kuria siekiama skatinti mažų ir vidutinių įmonių steigimąsi ir plėtrą bei užtikrinti kokybiškų, lengvatinėmis sąlygomis teikiamų verslo paslaugų prieinamumą visų Lietuvos regionų verslininkams. Šį tinklą sudaro verslo informacijos centrai ir verslo inkubatoriai.

Verslo informacijos centras - tai vienos ar kelių savivaldybių teritorijoje veikianti viešoji įstaiga, kuri tos teritorijos smulkaus ir vidutinio verslo subjektams lengvatinėmis sąlygomis teikia verslo informacijos, konsultavimo paslaugas, organizuoja informacijos sklaidos renginius ir mokymus įvairiomis verslo valdymo ir plėtojimo temomis (įmonės steigimo, verslo planavimo, rinkodaros, darbo teisės, finansų valdymo, buhalterinės apskaitos, informacinių technologijų panaudojimo ir kt.)¹⁰.

Verslo inkubatorius - tai vienos apskrities, vienos ar kelių savivaldybių teritorijoje veikianti viešoji įstaiga, kuri inkubuojamiems ūkio subjektams lengvatinėmis sąlygomis nuomoja patalpas, techninę ir biuro įrangą bei teikia įvairias (verslo informacijos, konsultavimo, mokymų ir kitas) paslaugas¹⁰. Pagrindinis verslo inkubatorių veiklos tikslas - remti pradedančius verslininkus, skatinti naujų darbo vietų kūrimą, sumažinti veikiančių įmonių veiklos riziką ir padėti perspektyvioms, tačiau finansiškai silpnoms įmonėms pasiekti tokį lygį, kai jos gali savarankiškai užsiimti ūkine komercine veikla ir konkuruoti rinkoje. Šiuo metu Lietuvoje veikia septyni verslo inkubatoriai: Kauno technologijos universiteto, Telšių apskrities, Vilnijos, Alytaus, Šiaulių, Kazlų Rūdos bei Ignalinos atominės elektrinės regiono.

Panašią funkciją, kaip ir inkubatoriai, atlieka mokslo ir technologijų parkai (MPT). Jie prisideda prie aukštųjų technologijų plėtojimo ir inovacinę aplinką ugdančių programų vykdymo. Technologijų parkuose įrengti biurai su pažangia telekomunikacijos infrastruktūra, pritaikyta augantiems informacinių technologijų verslo poreikiams. Pradedančios veiklą įmonės gali pasinaudoti verslo inkubavimo sistema, pagal kurią joms suteikiama patalpų nuomos, konsultavimo, biuro paslaugų lengvatos. Skirtingai nei kitų paramos verslui organizacijų, mokslo ir technologijų parkų steigėjų ir dalininkų struktūra labai įvairi: ir apima tiek valstybinį, tiek privatų sektorių.

Vykdamas PHARE 2001 Dvynių programos projektą "Inovaciniai gebėjimai" Vilniuje veikiantis Lietuvos inovacijų centras, verslą ir mokslą jungianti institucija, teikianti inovacijų paramos paslaugas, įsteigė penkias atstovybes Kaune, Alytuje, Panevėžyje, Šiauliuose ir Klaipėdoje, kurios veikia kaip Inovacijų paramos tinklas. Pagrindinis šio tinklo tikslas – didinti Lietuvos verslo įmonių tarptautinį konkurencingumą, sparčiau diegiant naujas technologijas bei panaudojant Europos Sąjungos fondų lėšas.

Europos komitetas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės Lietuvoje įsteigė 3 Europos Verslo Informacijos Centrus (EIC): nuo 2001 01 01 Europos Verslo Informacijos Centrai pradėjo veikti Kaune, prekybos, pramonės ir amatų rūmuose, bei Vilniuje, Lietuvos ekonominės plėtros agentūroje, o nuo 2004 m. liepos mėn. - Klaipėdoje, prekybos pramonės ir amatų rūmuose.

Savivaldybių smulkaus ir vidutinio verslo skatinimo formos

Finansinę paramą smulkiam ir vidutiniam verslui savivaldybių institucijos pradėjo teikti 1998 m. Tam tikslui yra sukurti smulkaus ir vidutinio verslo skatinimo fondai. Lėšos paprastai skiriamos bankų paskolų palūkanoms iš dalies kompensuoti bei beprocentėms paskoloms teikti, verslininkams konsultuoti ir mokyti, leidiniams apie regionų smulkaus ir vidutinio verslo plėtrą leisti, verslininkams dalyvauti parodose, mugėse, verslininkų gaminamos produkcijos pristatymo užsienio šalyse išlaidoms kompensuoti, verslo misijoms, paraiškų rengimo paramai išlaidoms dengti. Ne viena savivaldybė finansuoja regioninių smulkaus ir vidutinio verslo plėtros programų rengimą, verslo informacijos centrų veiklą.

1.3. Investicinio projekto vertinimo metodai

Visi įmonės įgyvendinami tikslai priklauso nuo investicijų. Dėl jų didėja įmonės turtas, atnaujinama technika ir gamybos technologija, gerėja produkcijos kokybė, mažėja kaštai, didėja pelnas, stiprėja jos konkurencinis pajėgumas rinkoje.

Investiciniai sprendimai bei jų įgyvendinimas yra sudėtingas bei rizikingas dalykas. Lėšos investuojamos ilgesniam laikui. Prieš investuojant, reikia numatyti verslo ciklą: pakilimą ar nuosmukį. Jeigu bus pakilimas, išaugusi perkamoji galia padidins ir pardavimus. Tuomet investicijos bus labai naudingos įmonei. Tačiau nuosmukio atveju, investuotojams gresia patirti didelius nuostolius (Lydeka, Drilingas, 2001).

Nepaisant to, kiekvienas verslas yra paremtas rizika: kuo ji didesnė, tuo galima tikėtis ir didesnio pelno. Tačiau, investicinį procesą logiškai ir nuosekliai valdant, visas su juo susijusias rizikas galima optimizuoti. Labiausiai tai įtakoja kruopščiai ir išsamiai parengtas investicinis projektas.

Vasina (Васина, 2004) investicinį projektą apibūdina tiesiog kaip lėšų investavimo planą, siekiant gauti pelno. Norvaišienė (2004) projektą apibūdina kaip svarbiausią dokumentą, pagrindžiantį kapitalo investavimo būtinumą, kuriame nuosekliai išdėstomos pagrindinės projekto charakteristikos ir finansiniai rodikliai, susiję su jo realizavimu. Ji taip pat teigia, kad projekto

vertinimo metu yra sukuriama kiekvieno projekto finansinės bei ekonominės naudos įvertinimo sistema, o taip pat identifikuojamas investicijų rizikos laipsnis ir galimi netikėtumai ir svarbiausia, nustatomos prognozuojamos pajamos ir išlaidos.

Investicinio projekto vertinimas ir finansinės prognozės būtinos, kad investuotojai galėtų suvokti savo investicijos vertingumą.

Investicinio projekto rengimo metodikose nėra vienodo reikalavimo, kokios turi būti pagrindinės jo dalys. Bene svarbiausia, kad jame būtų pateikti pagrindiniai tikslai, jų pasiekimo realios sąlygos ir teigiamų rezultatų pasiekimo būdai.

Bet kuriuo atveju, investicinio projekto nauda pasireiškia daugeliu aspektų (Juozaitienė, 2000):

1. Investicinių projektų efektyvumo analizė pateikia pagrindą sprendimui, kurį projektą pasirinkti, o kurį atmesti kaip nepriimtina.
2. Investicinių projektų ekonominis vertinimas formuoja efektyvią investicijų politiką įmonėje.
3. Gavus neigiamus rezultatus atsisakoma nuo ekonomiškai nenaudingo projekto. Ekonominiu požiūriu išrenkamas optimalus variantas.
4. Visapusiškai pagrindžiami investavimo tikslai, įvertinamos projekto įgyvendinimui reikalingos lėšos, finansavimo šaltiniai, projekto įgyvendinimo terminai bei įvertinama investicijų grąža (komercinis projektas), ekonominė projekto nauda bei kiti efektyvumo rodikliai.
5. Esant ribotam finansavimui, sudaromi prioritetų sąrašai ekonominės naudos mažėjimo tvarka ir išrenkami ekonominiu atžvilgiu vertingiausi projektai, kurių ekonominė nauda visuomenei yra didžiausia.

1. Projekto finansinė analizė

Norint įvertinti įmonės investicinę plėtrą, būtina atlikti esamos veiklos finansinę analizę. Finansų analizė yra vienas iš objektyviausių būdų tinkamai įvertinti informaciją. Tai didžiausia jos reikšmė ir privalumas. Be to, finansinė analizė padeda geriau suvokti įmonėje vykstančius reiškinius ir procesus, o svarbiausia - priimti optimalius valdymo sprendimus. Tai atlikti yra sunku esant ribotiems ištekliams ir neribotoms reikmėms (Mackevičius, Poškaitė, 1998).

Finansinės analizės turinys priklauso nuo to, kokių tikslų siekia analitikas, tačiau apibendrintai galima pasakyti, kad finansinė analizė – tai verslo praeities, esamos situacijos ir perspektyvos įvertinimas, remiantis atskaitomybės dokumentais, specialiais tyrimais, duomenų bazėmis ir kitais informacijos šaltiniais.

Finansų analizė padeda nustatyti įmonės veiklos finansinius aspektus, įvertinti esamą padėtį ir ateities perspektyvas. Visa tai svarbu šiuolaikiniam verslui. Jos informacija padeda patikrinti, ar praeityje priimti sprendimai tikslūs, taip pat pagrįsti esamus ir būsimus valdymo sprendimus.

Retrospektyvinės analizės metu nustatoma ir įvertinama esama ekonominė situacija, o perspektyvinės analizės – priimamų sprendimų ir būsimųjų projektų prasmė ir efektyvumas.

Kancerevyčius teigia, kad finansų analizė gali būti naudojama kaip:

- □ išankstinio žvalgymo priemonė investavimo objekto pasirinkimui;
- prognozavimo priemonė ateities finansinėms sąlygoms ir rezultatams;
- diagnozės priemonė valdymo ir kitoms sritims.

Pagrindinis finansų analizės duomenų šaltinis yra finansinės ataskaitos. Jos parodo, kokius išteklius turi įmonė, kaip jie finansuojami ir panaudojami. Išskiriamos trys pagrindinės ataskaitos:

- □ sąskaitų balansų lentelė (balansas);
- □ pelno (nuostolių) ataskaita;
- □ pinigų srautų ataskaita.

Remiantis finansų analizės duomenų baze, galima daryti įmonės veiklos efektyvumą, jos perspektyvumą apibūdinančias išvadas bei, remiantis jomis, kurti ir diegti naujus projektus. Tik laiku atlikta finansų analizė sudaro galimybę įvairių lygių vadovams parengti alternatyvius savo veiklos modelius ir priimti racialesnius valdymo sprendimus tam tikram laikotarpiui (Buškevičiūtė, Mačerinskienė, 2004).

1.3.2. Projekto ekonominio efektyvumo rodikliai

Įvairūs autoriai išskiria daug būdų investicijų projektams vertinti. Mackevičius ir Poškaitė (1998) išskiria šiuos investicijų projektams vertinti rodiklius:

1) lyginamieji kapitaliniai įdėjimai; 2) investicijų atsipirkimo laikas; 3) pelningumo koeficientas; 4) pirmų metų testas; 5) pinigų srautų esamos ir būsimos vertės; 6) pinigų srautų grynos pinigų esamos vertės; 7) vidinės pelno normos; 8) apskaitinės pelno normos apskaičiavimo būdai.

Norvaišienė (2004) ir Aleknavičienė (2004) taiko šiek tiek kitokią investicijų projektų vertinimo rodiklių klasifikaciją: 1) investicijų atsipirkimo laikas; 2) investuoto kapitalo grąža; 3) modifikuotas investicijų atsipirkimo laikas; 4) grynoji esamoji vertė; 5) pelningumo indeksas; 6) vidinė grąžos norma; 7) modifikuota vidinė grąžos norma.

Investicinių projektų efektyvumui įvertinimui dažniausiai taikomi šie rodikliai:

1. Grynoji dabartinė vertė (angl.k.- Net Present Value (NPV));
2. Vidinė grąžos norma (angl.k. – Internal rate of Return (IRR));

3. Modifikuota vidinė gražos norma (angl.k. - Modified internal rate of return (MIRR));
4. Investicijų atsipirkimo trukmė;
5. Rentabilumo indeksas (PI);
6. Lūžio taško analizė.

Grynoji dabartinė vertė (NPV) . Vienas iš labiausiai paplitusių pinigų laiko vertės principo pritaikymo sričių yra grynosios dabartinės vertės (Net Present Value – NPV) projektų įvertinimo būdas. Šis būdas gana patikimai padeda atsakyti į klausimą, ar įgyvendinus projektą, padidės savininkų turtas. Skaičiuojant grynąją dabartinę vertę, taikoma tokia formulė:

$$NPV = -CF_0 + \sum_{t=1}^T \frac{CF_t}{(1+i)^t}$$

čia:

CF_0 – pradinės investicijos;

CF_t - projekto grynų pinigų srautas t-uoju laikotarpiu;

i – diskonto norma.

Grynoji dabartinė vertė yra vertė numatomų mokėjimų, diskontuotų su pasirenkama palūkanų norma. L. Juozaitienė (2000) teigia, kad dabartinė turto vertė (NPV) – tai diskontuoti (sumažinti) planuojamų pinigų srautai. Diskonto tarifas atitinka investuotojo reikalaujamą pelningumo (investicijų gražos) koeficientą.

Vertinant investicijas grynosios dabartinės vertės metodu, apskaičiuojamos konkuruojančių projektų grynosios dabartinės vertės su pasirenkama palūkanų norma. Kai $NPV > 0$ – *projektas priimtinas*; kai $NPV < 0$ – *projektas nepriimtinas*. Jei įmonė investuoja lėšas į projektą, kurio $NPV = 0$, tai jos dabartinių akcininkų turtas nesikeičia (t.y. įmonės vertė padidėja investicijų suma, tačiau akcijų vertė nesikeičia).

Projektai su neigiama grynąja dabartine verte atmetami, nes diskontuota išlaidų vertė didesnė už numatomų įplaukų diskontuotą vertę. Ir priešingai, projektai su teigiamu atsakymu nagrinėjami toliau, kadangi diskontuotosios būsimosios pajamos didesnės už diskontuotą investicijų vertę. Geresniu laikomas tas projektas, kurio grynoji dabartinė vertė yra didesnė (Katauskis, 2001). Kaip teigia Damašienė ir Rutkauskas (2002), grynosios dabartinės vertės metodas sudėtingesnis už atsipirkimo laiko trukmės nustatymo metodą. Jo esmė yra ta, kad visi grynųjų pinigų srautai ateityje perskaičiuojami į esamą jų vertę, atimant pradines investicijas.

Vidinė grąžos norma (IRR). Vidinės grąžos normos metodas taikomas priimant su investicijomis susijusius sprendimus. IRR apibrėžiama kaip diskonto norma, kuri sulygina projekto grynujų įplaukų dabartinę vertę su pradinėmis investicijomis. Kitaip tariant, IRR – tai diskonto norma, kur siūlomos investicijos NPV prilyginamos 0. Taigi projekto vidinė grąžos norma apskaičiuojama pagal formulę:

$$IRR = k_1 + \frac{NPV_1(k_2 - k_1)}{NPV_1 - NPV_2}$$

čia:

IRR – vidinė grąžos norma;

k_1 – diskontavimo norma, kai $NPV > 0$;

k_2 – diskontavimo norma, kai $NPV < 0$;

NPV_1 – grynoji dabartinė vertė, apskaičiuota kai k_1 ;

NPV_2 – grynoji dabartinė vertė, apskaičiuota kai k_2 .

Vidinis pelningumas – tai norma, kuri sulygina investuojamo kapitalo diskontuotą vertę su gautinų grynujų pinigų srautų diskontuota verte. Interpoliacijos metodu parenkamas toks pelningumo procentas, kuris apibūdina investicijų pelningumą, bet jis nėra susijęs su rinkos palūkanų norma. Todėl ir vadinamas vidiniu projekto pelningumu. Šis metodas remiasi investicijų į turtą pelno norma, kuri apskaičiuojama surandant tokią diskonto normą, kai būsimųjų įplaukų dabartinė vertė tampa lygi būsimųjų išlaidų dabartinei vertei (Juozaitienė, 2000).

Įmonei naudingesnis projektas, kurio IRR yra aukštesnė.

Yra ryšys tarp vidinio pelningumo (IRR) ir grynosios esamos vertės (NPV). NPV visada bus teigiama, kai diskonto procentas mažesnis už IRR ir, atvirkščiai – NPV visada bus neigiama, kai diskonto procentas didesnis už IRR. Remiantis šia taisykle galima priimti sprendimus dėl investicijų. Projektas, kai diskontas viršija IRR, netinkamas.

Kvedaraitė (1997) išskiria tokius NPV ir IRR būdams būdingus teigiamus bruožus:

1. Šie būdai padeda įvertinti laiko veiksnį, t.y. tą faktą, kad anksčiau gauta pinigų suma yra vertingesnė už vėliau gautą sumą.
2. Jie apima pinigų srautus per visą projekto naudojimo trukmę.
3. NPV ir IRR padeda pasirinkti rezultatyviausią projektą iš visų lyginamų projektų.

Šis rodiklis nusako investicijų rentabilumą ir parodo maksimalų leistiną santykinį (procentinį) investicijų kainos lygį, kurį viršijus projektas pasidaro nerentabilus. Siūloma atsisakyti finansuoti tuos projektus, kurių vidinė pajamų norma mažesnė negu vidutinė rinkos palūkanų norma analogiško laikotarpio paskoloms. Priimtinesnis projektas, turintis didesnę vidinę pajamų normą.

Jeigu grynosios esamos vertės nustatymo metodu pasirinktas kitas investicinis projektas negu vidinės pajamų normos nustatymo metodu, tai priimtinesnis yra grynosios esamos vertės nustatymo būdu parinktas projektas. Duomenys šiam metodui imami iš projektuojamų finansinės padėties pakitimų ataskaitų.

Modifikuota vidinė grąžos norma (MIRR). Modifikuota vidinė grąžos norma – tai tokia diskonto norma, kuriai esant projekto investicijų esamoji vertė lygi jo galutinės vertės esamajai vertei. Galutinė vertė randama susumavus projekto pinigų srautų būsimąsias vertes:

$$(1 + MIRR)^t = \frac{FV^+}{PV^-} MIRR = \sqrt[t]{\frac{FV^+}{PV^-}} - 1$$

čia:

MIRR – modifikuota vidinė grąžos norma;

FV+ - teigiamų pinigų srautų būsimoji vertė (paskutiniajam pajamų gavimo periodui);

PV- - neigiamų pinigų srautų dabartinė vertė (investicijų pradžia);

t – laiko tarpas tarp pirmųjų investicijų ir paskutinio pajamų gavimo periodo.

Modifikuota IRR turi svarbų pranašumą prieš IRR metodą, MIRR atveju daroma prielaida, kad visi projekto pinigų srautai yra reinvestuojami pagal vidinius įmonės kapitalo kaštus Rutkauskas (2002). Pasirinkus IRR metodą daroma prielaida, kad kiekvieno projekto pinigų srautai reinvestuojami pagal paties projekto IRR. Reinvesticijos pagal kapitalo kaštus dažnai korektiškesnės, todėl MIRR yra patikimesnis projekto pelningumo rodiklis.

Jei projekto modifikuota vidinė grąžos norma yra didesnė nei kapitalo kaštų norma (diskontavimo norma), projektas yra patraukli investavimo alternatyva. Jei modifikuota vidinė grąžos norma yra mažesnė nei kapitalo kaštų norma, projektas turėtų būti atmestas.

Investicijų atsipirkimo periodas. Investicijų atsipirkimo laiko trukmė padeda įvertinti, per kiek metų (mėnesių) atsiperka projektas. Šis būdas labai populiarus, nes verslininkai dažnai koncentruoja dėmesį į projekto atsipirkimo trukmę dėl dviejų priežasčių:

1. Ilga atsipirkimo trukmė rizikinga;
2. Ilga atsipirkimo trukmė atitraukia lėšas, kurios reikalingos verslui jau šiandien.

Be to, esant nepakankamai stabilioms verslo sąlygoms, visai natūralus įmonių noras kuo greičiau gauti maksimalią naudą (Kvedaraitė, 1997).

Vienas iš šio metodo privalumų yra tas, kad jeigu akcentuojamas likvidumas, tai jis leidžia firmai išlaikyti lankstumą, o to pasekoje lengviau išnaudoti nelauktas galimybes. Šis argumentas

turi reikšmės tik firmoms, kurių investicinių lėšų galimybės yra ribotos, kadangi priešingu atveju šios galimybės gali būti finansuojamos papildomų kapitalo rinkos fondų sąskaita. (Norvaišienė, Bagdzevičienė, 2000)

Kiekviena investicija susijusi su rizika. Jei investuodama įmonė rizikuoja savo finansiniais ištekliais, ji, žinoma stengiasi kuo greičiau juos susigrąžinti. Todėl išryškėja atsipirkimo laiko sąvoka. Atsipirkimo laiką reikia skaičiuoti norint susigrąžinti pradinės realizuojamos priemonės išlaidas ir gauti grynąjį pelną. Atsipirkimo laiko paskaičiavimas pradėdamas nuo to momento, kai padaromos pirmosios investicijos.

Numatomos priemonės atsipirkimo laikas apskaičiuojamas iš pradinių investicijų tai priemonei įgyvendinti atimant metinį pelną, gaunamą iš jau funkcionuojančios priemonės. Tie metai, kai pasiektas pelnas susilygins su investicijų suma, bus baigiamieji metai, kai investicijos bus kompensuotos gautomis pajamomis (pelnu).

Atsipirkimo laiko investicijų vertinimo metodas turi tiek privalumų, tiek trūkumų. Tarkime, Rutkauskas ir Damašienė (2002) nurodo, kad šis metodas nepripažįsta pinigų vertės pasikeitimo, lyginant ją su pradinėmis išlaidomis. Taip pat nekreipiama dėmesio į grynųjų pinigų įplaukas pasibaigus atsipirkimo laikotarpiui.

Atsipirkimo periodas parodo santykinį investicinio pasiūlymo patrauklumą. Jis nustato, koks bus periodų, reikalingų pradinei investicijai padengti, skaičius, t.y. jis nustato, kiek reikės periodų, kad kumuliatyvinis investicinio projekto naudingumas susilygintų su kumuliatyviniais jo kaštais.

Šiame metode, kaip ir prieš tai nagrinėtuose, yra operuojama pinigų srautais, t.y. tiek projekto naudingumas, tiek ir jo kaštai yra išreiškiami pinigų srautais. Kiekvienai iš alternatyvų apskaičiuojamas atsipirkimo periodas ir gautos reikšmės tarpusavyje palyginamas (Dzikevičius, 2004).

Efektyviausias yra tas projekto variantas, kuris leidžia jį įgyvendinti per trumpiausią laikotarpį ir su mažiausiomis sąnaudomis. Taigi laiko požiūriu efektyvumą nusako atsipirkimo laikas ir sąnaudos. Šis rodiklis apskaičiuojamas taip:

$$T^* = \frac{I}{V - S}$$

čia:

T^* – atsipirkimo laikas;

I – objekto vertė arba kapitalinės išlaidos;

V – metinės produkcijos vertė;

S – metinės produkcijos savikaina.

Laikas, per kurį projekte numatytos pajamos padengia investicijas šioms pajamoms gauti, vadinamas investicijų atsipirkimo laiku. Kai investavimo procesas trunka ne vienerius metus, o

pajamos iš investicijų pradedamos gauti investavimo procesui dar nesibaigus, patogu pasinaudoti tokia atsipirkimo laiko skaičiavimo formule: ,

$$T^* = (n - 1) - \frac{\sum_{t=1}^{n-1} \bar{P}_t - I}{\bar{P}_n}, \text{ kai } \sum_{t=1}^n \bar{P}_t > I$$

čia:

T^* – atsipirkimo laikas;

t – investavimo ar pajamų gavimo metų indeksas ($t = 1, 2, \dots, n$);

P_n – pajamos gautos tais metais, kai akumuliuotos pajamos viršija visas investicijas;

P_t – t -ųjų metų pajamos; I – investicijos.

Atsipirkimo laiko būdo pranašumas – labai paprasti skaičiavimai. Šio būdo pagrindinis reikalavimas – greitas atsipirkimo laikas, neatsižvelgiant į to objekto gyvavimo trukmę susigrąžinus investicijas. Atsipirkimo laikas parodo kapitalinių investicijų apyvartumą, bet neparodo tos priemonės pelningumo. *Todėl atsipirkimo laiko būdas gali būti taikomas tik kaip pagalbiniis sprendžiant apie numatomų investicijų efektyvumą.*

Ribotas šio metodo taikymo galimybes sąlygoja tokie trūkumai:

1. kapitalo saugumas, pasiektas trumpų periodų atsipirkimo pagalba, gali būti įgytas aukštos kainos sąskaita;
2. sunku įvertinti bendrą projekto rizikos lygį;
3. tokio rizikos mato galimybes negalima įtraukti į projekto rezultatyvumo rodiklių koregavimo, atsižvelgiant į rizikos veiksnius, procesą.

Taigi, atsipirkimo laiko rodiklis neturėtų būti svarbiausias investicijų priėmimo kriterijus, jį reikėtų taikyti tik kaip papildomą rodiklį, priimant sprendimą.

Rentabilumo indeksas (PI). Šis indeksas išreiškia dabartinių pajamų ir tai pačiai datai diskontuotų investicinių išlaidų santykį. Kartais jis dar vadinamas pelningumo indeksu ar rentabilumo koeficientu.

Apskaičiuojant rentabilumo indeksą, lyginamos dvi dabartinės pajamų dalys – pajamų ir investicinė. Jei rentabilumo indeksas lygus vienetui, tai reiškia, kad kapitalinių įdėjimų pelningumas tiksliai atitinka normatyvą. Kai $PI < 1$, investicijos nerentabilios, kadangi neužtikrina šio normatyvo.

Rentabilumo indeksas yra grynosios dabartinės vertės (NPV) nustatymo metodo tęsinys. PI rodiklis, skirtingai nuo NPV, yra santykinis dydis tarp dabartinės teigiamų ir dabartinės neigiamų piniginių srautų vertės.

Rentabilumo indeksas yra santykinis rodiklis, leidžiantis palyginti vertinamus investicinius projektus. Atliekant kompleksinę analizę, jis leidžia išskirti efektyvesnį projektą tuomet, kai kitais metodais buvo gauti panašūs įvertinimai.

Ir NPV, ir IRR rodikliai, ir PI metodas įvertina pinigų laiko vertę ir naudoja visus pasiūlytojo projekto pinigų srautus, tačiau kai svarstomi du ar daugiau skirtingų dydžių projektai, PI metodu galima pasirinkti projektus, kurie skirsis nuo projektų, pasirinktų NPV metodu.

Lūžio taško analizė. Lūžio taškas – tai tokia gamybos apimtis, kuriai esant įmonės pardavimų pajamos yra lygios bendriesiems kaštams:

Bendrieji kaštai $TC = FC + VC$;

Lūžio taške $S = TC$, t.y. $S - TC = 0$ – rodo, kad nėra nei pelno, nei nuostolio;

kur FC – pastovūs kaštai visai gamybos apimčiai; VC – kintami kaštai visai gamybos apimčiai; S – pardavimų pajamos.

Bendriausia lūžio taško išraiška yra:

$$Q_{BE} = \frac{FC}{P - AVC}$$

čia:

Q_{BE} – kiekis lūžio taške, vienetais;

P – produkto vieneto kaina;

AVC – kintami kaštai, tenkantys vienam produkcijos vienetui;

$(P - AVC)$ – pelno indėlio riba, parodanti produkto vieneto indėlį į pastovių kaštų apsimokėjimą (Finansų pagrindai, 2000).

Lūžio momento grynaisiais pinigais parodo, kiek įmonė turi gaminti ir parduoti, kad jai netrūktų grynujų pinigų. Rengiant projektą prasminga atlikti lūžio taško analizę tam, kad būtų galima įvertinti, ar numatyti pardavimai yra pakankami tam, kad įmonė gautų pelną.

Turint įmonės finansines ataskaitas yra atliekama vertikalioji ir horizontalioji analizė bei apskaičiuojami rodikliai. Rodikliai skirstomi į:

- mokumo (Einamojo mokumo koeficientas, kritinio (greitojo) likvidumo koeficientas, įsiskolinimo koeficientas, trumpalaikio įsiskolinimo koeficientas, ilgalaikio įsiskolinimo koeficientas);
- pelningumo (bendrasis pardavimų pelningumas, grynasis pardavimų pelningumas, veiklos pelningumas, turto pelningumas, nuosavo kapitalo pelningumas);
- apyvartumo (turto apyvartumas (grąža), turto apyvartumas dienomis, ilgalaikio turto apyvartumas (grąža), ilgalaikio turto apyvartumas dienomis, trumpalaikio turto apyvartumas (grąža), trumpalaikio turto apyvartumas dienomis, nuosavo kapitalo apyvartumas (grąža), nuosavo kapitalo apyvartumas dienomis);
- finansų struktūros (skolos rodiklis, nuosavybės koeficientas, skolos-nuosavybės koeficientas).

Siekiant detaliau iširti turto pelningumą naudojamas L.Berstein modelis.

$$\text{Turto pelningumas (TP)} = \frac{\text{Grynasis pelnas}}{\text{Pardavimo pajamos}} * \frac{\text{Pardavimo pajamos}}{\text{Turtas}}$$

Nuosavo kapitalo pelningumui - Du Ponto modelis.

$$\text{Nuosavo kapitalo pelningumas (NKP)} = \frac{\text{Grynasis pelnas}}{\text{Nuosavas kapitalas}} = \frac{\text{Grynasis pelnas}}{\text{Pardavimo pajamos}} * \frac{\text{Pardavimo pajamos}}{\text{Turtas}}$$

Bankroto analizei naudojamas E.Altmano modelis, kuris skirtas įmonėms, kurios nekotiruoja akcijų vertybinių popierių biržoje. Bankrotas apskaičiuojamas pagal formulę:

$$Z = 0,717X_1 + 0,847X_2 + 3,107X_3 + 0,420X_4 + 0,995X_5$$

čia:

X_1 - apyvartinis kapitalas/turtas;

X_2 – pardavimo pajamos/turtas;

X_3 – pelnas iki apmokestinimo/įsipareigojimai;

X_4 – nuosavas kapitalas/turtas;

X_5 – nepaskirstytas pelnas/turtas.

Remiantis šia formule, bankroto tikimybė yra labai didelė, jei apskaičiuota Z reikšmė mažesnė už 1,23. Jei Z reikšmė patenka į intervalą 1,23-2,90 įmanomas bankrotas, o jei apskaičiuota reikšmė didesnė už 2,90, bankroto tikimybė labai maža.

1.3.3. Projekto rizika

Rizika yra neišvengiama ūkininkavimo sąlyga. Rizika yra neatskiriamas bet kurios žmogaus ūkinės veiklos elementas. Kadangi jos išvengti neįmanoma, būtina mokėti ją įvertinti ir minimizuoti. Kaip teigia G. Leonavičiūtė ir V. Vaškelaitis (2001), rizikos šaltinis yra netikėti aplinkos pasikeitimai, kuriuos visus kontroliuoti, nuspėti ar prognozuoti negali nei viena organizacija. Rizika yra galimybė, kad faktiniai rezultatai skirsis nuo planuotu, verslo galimybės bus nepanaudotos arba panaudotos netinkamai. Rizika – tai nuolat kintančios aplinkos grėsmė verslo tikslams.

Investicinių projektų rizikos įvertinimo ir valdymo metodų, būdų yra labai daug dėl darbo apimties ribojimų analizuojami populiariausi: jautrumo analizė bei imitacinis modeliavimas.

Daugelis nagrinėjamų projektų priklauso nuo priimtų prielaidų pokyčiams, todėl būtina įvertinti, kaip pakitus sąlygoms keistųsi projekto įgyvendinimo prognozė. Ši analizė ir vadinama jautrumo analize. Jautrumo analizės metu nustatoma pagrindinių sąnaudų ir naudos elementų svarba ir jų įtaka projekto patrauklumui. Jautrumo analizės metu:

- parenkamas rodiklis, kurio jautrumo analizę norima atlikti. Investicijų projektų atvejais tai paprastai yra grynoji dabartinė vertė;
- parenkami minėtų rodiklių veikiantys elementai. Investicijų projektų atvejais tai dažniausiai yra diskonto norma;
- atliekami skaičiavimai, kaip parinktas elementas veikia ekonominio vertinimo rodiklį.

Jautrumo analizės metodas turi keletą trūkumų: a) ji nėra visa apimanti, nes ji tiria tik vieno parametro kitimo įtaką pagrindiniam rodikliui, ir b) ji nenumato alternatyvių projektų įgyvendinimo galimybių. Tačiau, nepaisant minėtų trūkumų, jautrumo analizė yra naudingas projektų rizikos vertinimo metodas, nes:

- pateikia informaciją apie parametrus, kuriems investicijos jautriausios;
- suteikia galimybę giliau šiuos parametrus išanalizuoti, numatyti sąlygas jų nepageidautinam poveikiui sumažinti;
- suteikia galimybę įvertinti investicijų riziką, tada kai parametrai neturi apibrėžtų tikimybių.

Rizikos įvertinimas imitaciniu modeliavimu dar vadinamas scenarijų (variantų) metodu. Šis metodas pagrįstas galimų pinigų srautų modeliavimu trimis galimais projekto įgyvendinimo sąlygų variantams:

- pesimistiniame;
- optimistiniame;
- baziniame (realistiškame).

Pesimistiniame sąlygų variante remiamasi prielaida, kad projekto pinigų srautams svarbios aplinkos sąlygos klostysis blogiau nei baziniame variante, optimistiniame - atvirkščiai. Optimistinio ir pesimistinio variantų grynąjį dabartinių verčių skirtumas rodo rizikos laipsnį. Kuo šis skirtumas didesnis, tuo projektas rizikingesnis. Viena šio rizikos vertinimo metodo modifikacija naudoja tikimybinis įvertinimus; skirtingų sąlygų variantams, pagal nustatytą metodiką priskiriamos tikimybės ir skaičiuojama jų vidutinė kvadratinė paklaida projektui. Kuo didesnė paklaida, tuo didesnė rizika.

2. UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „MEGĖ“ INVESTICINĖS PLĖTROS ANALIZĖ

Ekonomikos smukimo laikotarpiu uždaroji akcinė bendrovė „Megė“ siekia diversifikuoti veiklos riziką ir šalia statybos remonto darbų veiklos pradėti naują veiklą – šarvuotų durų su kietmedžio medienos apdaila gamybą. Investicinę plėtrą įmonė vykdys pasinaudodama Europos Sąjungos parama ir valstybės pagalba, nes smulkaus ir vidutinio verslo plėtra didele dalimi lemia rinkos ekonomikos konkurencingumą, augimą bei padeda išspręsti užimtumo problemas.

2007–2013 m Europos Sąjungos fondų parama Lietuvai, skiriama iš Europos socialinio fondo, Europos regioninės plėtros fondo bei Sanglaudos fondo, sudaro daugiau kaip 23 milijardus litų. Ši suma prilygsta vienam papildomam valstybės biudžetui (palyginimui – 2007 m. valstybės biudžeto išlaidų projektas sudaro apie 22 mlrd. litų).

2008 metais pagal Ekonomikos veiksmų programos 1 prioritetą „Ūkio konkurencingumui ir ekonomikos augimui skirti moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra“ bei 2 prioritetą „Verslo produktyvumo didinimas ir verslo aplinkos gerinimas“ pasirašytos 46 sutartys. Projektų įgyvendinimui skirta 437126580 litų.¹

2008 metais pagal Kaimo plėtros programos priemonę „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ pateiktos 95 paraiškos. Prašomos paramos suma 40865321 litų. Šiuo metu vyksta paraiškų vertinimas ir sutartys dar nėra pasirašytos.²

---

¹ Šaltinis. Lietuvos Respublikos ūkio ministerija. 2007 - 2013 m. Veiksmų programų lėšų įsisavinimo būklė (pagal 2008-12-31 duomenis). [žiūrėta 2009-05-01]. Prieiga per internetą: http://www.esparama.lt/es_parama_pletra/failai/fm/failai/Ataskaitos/Lesu_isisavinimo_bukle_2008-12-31.pdf

² Šaltinis. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija. Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos įgyvendinimas. [žiūrėta 2009-05-01]. Prieiga per internetą: <http://www.zum.lt/lt/zemes-ukio-ministerija/kaimo-pletra/parama-pagal-2007-2013-m--programos-priemones/stebesena-ir-vertinimas/>

2.1. Įmonės pristatymas

1949 m. prie Kuršėnų rajono vykdomojo komiteto buvo įkurta Statybos remonto kontora, kuri 1963 metais Šiaulių rajono VK sprendimu buvo perregistruota į savarankišką statybos ir remonto organizacijos ūkiskaitinį darbų vykdytojo barą, jo pagrindu 1989 metais gruodžio mėnesį buvo įkurta statybos ir remonto firma „Vasta“. Vėliau 1992 m. birželio 10 d. buvo UAB „Megė“. Bendrovė nuo jos įsteigimo dienos užsiima pagrįdė statybos ir remonto darbais. Medienos ir metalo apdirbimo veiklos ilgą laiką buvo kaip pagalbinės, vystant pagrindinę veiklą. Tačiau pastarasis metas įmonę verčia vis daugiau dėmesio skirti medienos apdirbimo ir metalo apdirbimo veiklų plėtrai.

UAB „Megė“ yra pelno siekianti organizacija, atliekanti statybos remonto darbus bei gaminanti įvairių rūšių medienos ir metalo apdirbimo gaminius šalies įmonėms ir organizacijoms, privatiems vartotojams bei kitiems užsakovams. Šiuo metu UAB „Megė“ veiklos, yra šios:

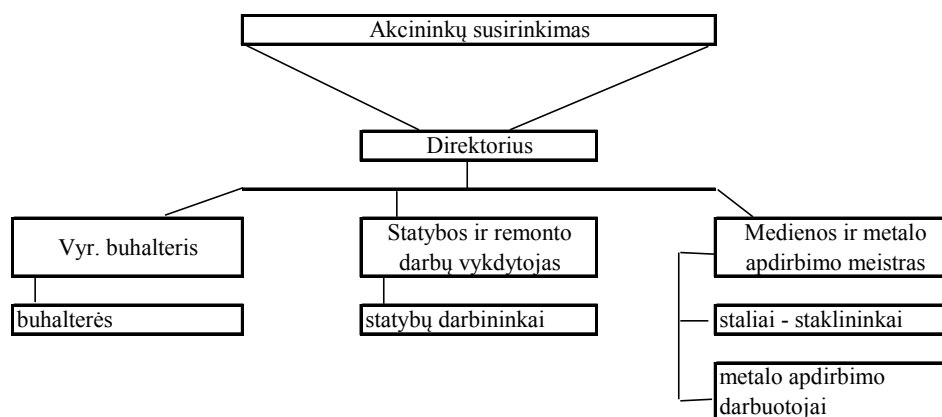
1 lentelė

UAB „Megė“ pagrindinės veiklos 2007-2008 m.

Gaminama produkcija/ teikiamos paslaugos	Šalis, regionas, kur realizuojama produkcija	Suma, Lt	Proc.apyvartoje
2007 m.			
Statybos remonto darbai		1261514	93
Medienos apdirbimas		88120	6
Nuoma, transporto paslaugos		12810	1
2008 m.			
Statybos remonto darbai		2041222	98
Medienos apdirbimas		17303	1
Nuoma, transporto paslaugos		15323	1

Šaltinis: sudarytas autorės

UAB „Megė“ valdymo struktūra yra pateikiama 1 paveiksle.

1 pav. UAB „Megė“ valdymo struktūra

Šaltinis: sudarytas autorės

Įmonėje esamus žmogiškuosius išteklius galima būtų grupuoti pateikti 2 lentelėje:

2 lentelė

UAB „Megė“ žmogiškieji ištekliai

Darbuotojų kategorijos	Darbuotojų skaičius	Išsilavinimas	Specifinės žinios ir gebėjimai, darbuotojų savybės
Administracijos vadovas	1	Aukštasis	Vadovaujamo darbo patirtis, objektyvaus situacijos vertinimo ir perspektyvos suvokimo, bendravimo sugebėjimai, vadybinis pasirengimas, kokybės standartų žinojimas, mokėjimas dirbti kompiuteriu, užsienio kalbos gebėjimai.
Tarnybų, skyrių, gamybinių padalinių vadovai	3	Aukštasis arba spec. vidurinis	Bendravimo sugebėjimai, vadybinis pasirengimas, technologijos ir kokybės standartų, efektyvių darbo organizavimo metodų žinojimas, mokėjimas dirbti kompiuteriu, užsienio kalbos gebėjimai
Specialistai	14	Aukštasis arba spec. vidurinis	Techninis, ekonominis pasirengimas, novatoriškumas, savarankiškumas, mokėjimas dirbti kompiuteriu
Darbininkai	30	Spec. vidurinis arba vidurinis (baigus atitinkamus kursus)	Technologinių procesų darbo įgūdžiai, pareiškumas, drausmingumas, sąžiningumas, domėjimasis techninėmis ekonominėmis naujovėmis

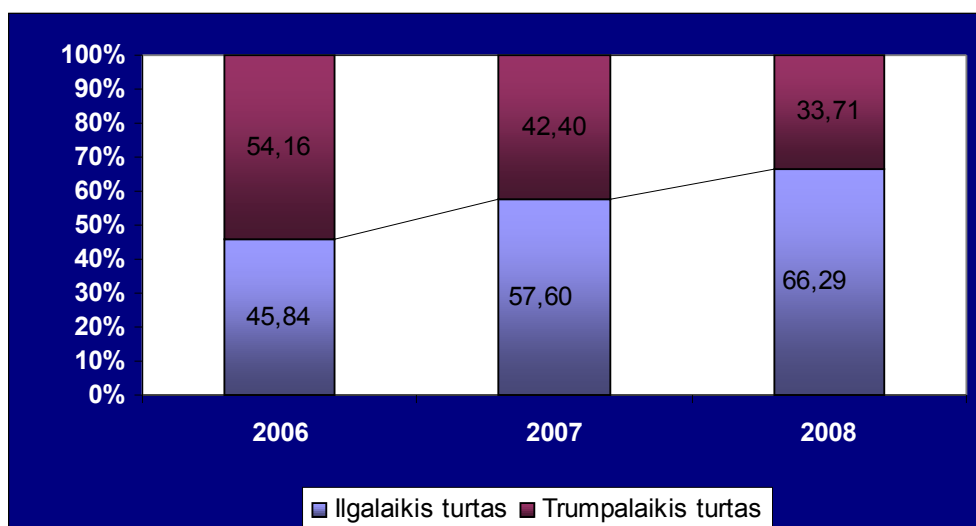
Šaltinis: sudarytas autorės

2.2. Esamos finansinės būklės analizė

Atliekant įmonės finansinę būklę, naudotasi UAB „Megė“ balansu (1 priedas) bei pelno nuostolių ataskaita (2 priedas) už praėjusius 3 metus, t.y. 2006-2008 m. duomenimis.

Vertikaliąji balanso analizė (3 priedas).

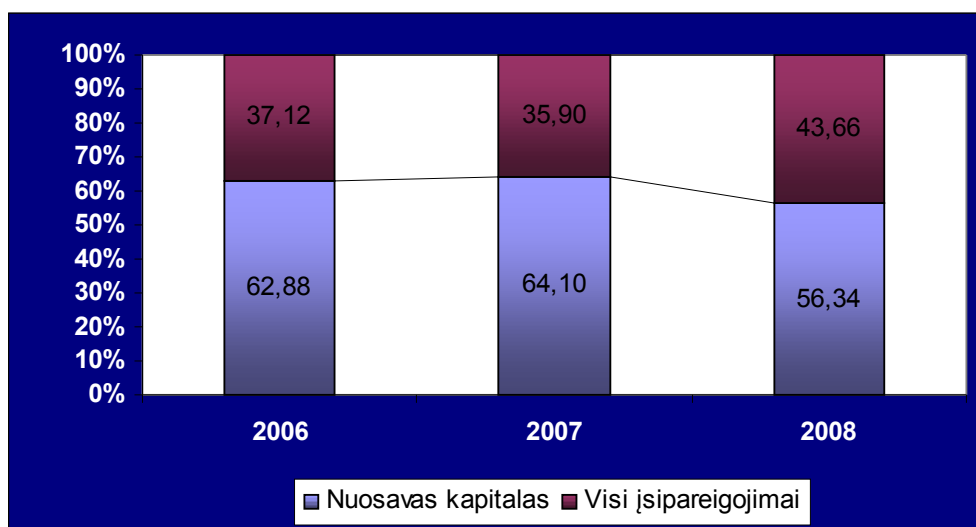
UAB „Megė“ finansinei analizei atlikti naudojama modifikuota balanso forma. Įmonės turto struktūroje per metus įvyko tam tikrų pasikeitimų. Pasikeitė santykis tarp įmonės ilgalaikio ir trumpalaikio turto (2 pav.).

2 pav. UAB “Megė” turto sudėties ir lyginamųjų svorių dinamika, 2006-2008 m. (%)

Šaltinis: sudarytas autorės

Lyginant su 2006 metais UAB “Megė“ 2007 m. ilgalaikio turto dalis padidėjo 11,76 punkto (nuo 45,84% iki 57,60%). Pastebima ilgalaikio turto didėjimo tendencija 2008 m. lyginant su 2007 m. turtas padidėjo 8,69 punkto (nuo 57,60% iki 66,29%). Atitinkamai sumažėjo ir trumpalaikis turtas nuo 54,16% (2006 m.) iki 33,71% (2008 m.). Ilgalaikio turto padidėjimą lėmė materialiojo turto įsigijimas, o trumpalaikio turto sumažėjimą lėmė per vienerius metus gautinų sumų sumažėjimas (nuo 34,91% (2006 m.) iki 19,54% (2008 m.)). Tai rodo, kad įmonė eina tinkama finansų valdymo linkme – mažina pirkejų įsiskolinimą.

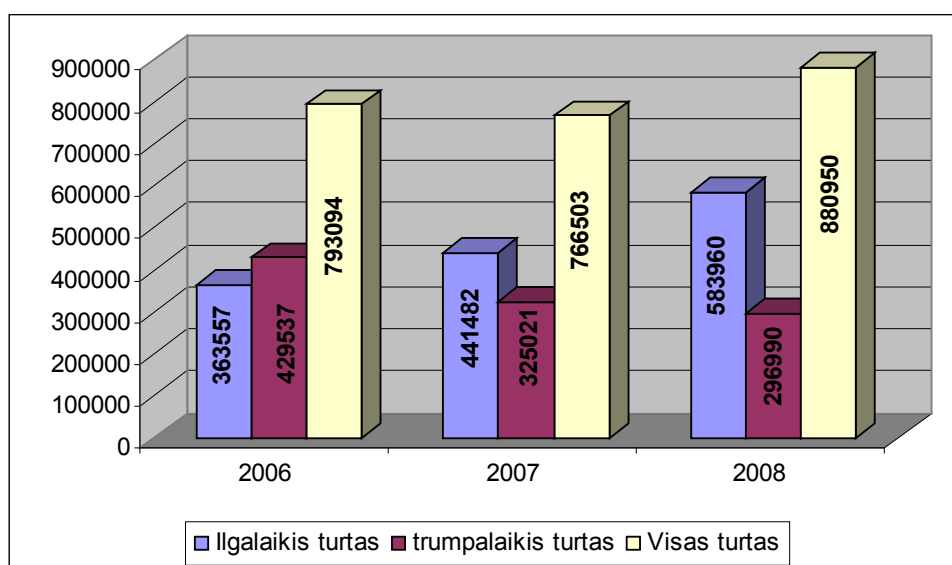
3 pav. UAB “Megė” nuosavo kapitalo ir visų įsipareigojimų lyginamųjų svorių dinamika, 2006-2008 m. (%)

Šaltinis: sudarytas autorės

Nuosavas kapitalas 2006 m. siekia 62,88%, 2007 m. 64,10%, 2008 m. 56,34% ir sudaro didesnę dalį nei įmonės įsipareigojimai. Taigi, per pastaruosius trejus metus nuosavas kapitalas sumažėjo 6,54 punkto. Trumpalaikių įsipareigojimų padidėjimą lėmė skolų tiekėjams sumažėjimas nuo 20,40% (2006 m.) iki 13,79% (2008 m.). Ilgalaikių įsipareigojimų didėjimą nuo 9,87% (2006 m.) iki 10,13% (2008 m.) lėmė finansinės skolos kredito įstaigoms.

Horizontalioji balanso analizė (4 priedas).

Horizontali balanso analizė atlikta lyginant finansinių ir praėjusiųjų metų balanso duomenis, apskaičiuojant absoliučius jų pasikeitimo dydžius. Šiai analizei atlikti taip pat naudojama modifikuota balanso forma.

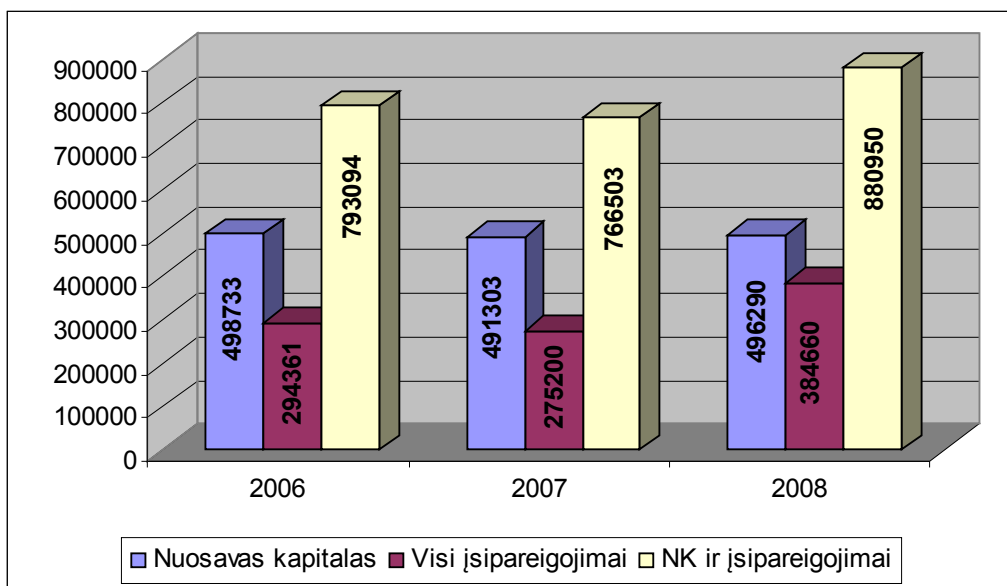

4 pav. UAB „Megė“ turto pokytis, 2006-2008 m., Lt

Šaltinis: sudarytas autorės

2006-2008 m. visas UAB „Megė“ turtas padidėjo 87856 litų arba 11,08%. 2007 metais turtas buvo sumažėjęs iki 766503 litų. Tam įtakos turėjo 95,20% sumažėję pinigai. Analizuojamu laikotarpiu (2006–2008 m.) turto sudėtyje mažėja trumpalaikis turtas nuo 429537 litų iki 296990 litų arba sumažėjo 30,86%. Ilgalaikis turtas per 2006–2008 m. padidėjo 220403 litų arba 60,62%. Ilgalaikio turto padidėjimą lėmė įmonės įsigytos transporto priemonės, įrengimai ir pastatai. Trumpalaikio turto sumažėjimą lėmė pirkėjų įsiskolinimo sumažėjimas.

Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų sumažėjimui 2007 m. įtakos turėjo 156,97%, padidėjusios po vienerių metų mokėtinos sumos ir įsipareigojimai ir 46,80% sumažėję per vienerius metus mokėtinos sumos ir įsipareigojimai.

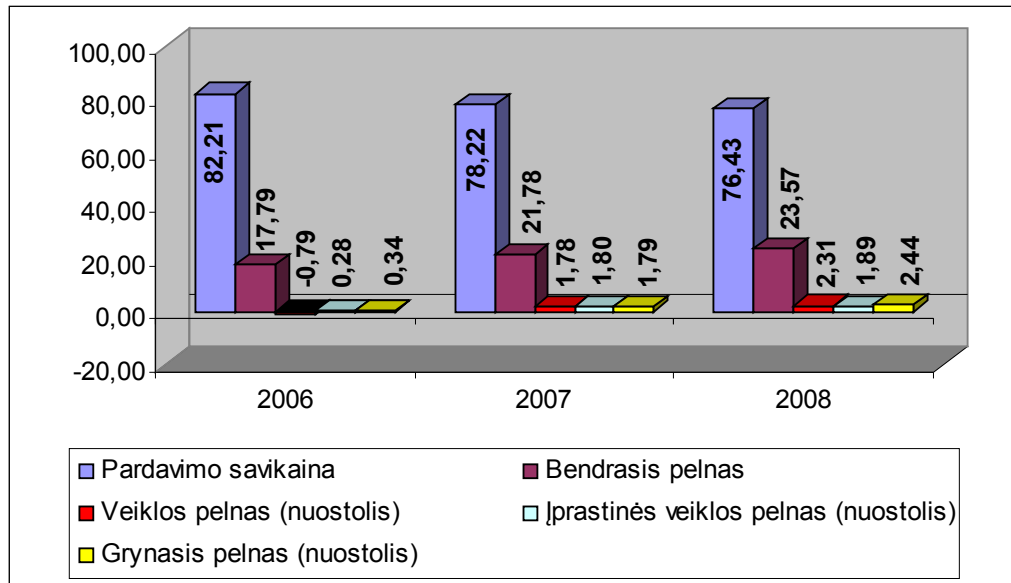
5 pav. UAB “Megė” nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų pokytis, 2006-2008 m., Lt

Šaltinis: sudarytas autorės

Per 2007-2008 m. nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai padidėjo 1,02% (4987 Lt), kurią lėmė privalomojo rezervo sumažėjimas 90,20% (24318 Lt).

Vertikaliąji Pelno (nuostolių) ataskaitos analizė (5 priedas).

Pelno (nuostolių) ataskaita yra reikšminga tuo, kad parodo per ataskaitinį laikotarpį gautą įmonės finansinį rezultatą, kuris domina tiek vidinius, tiek išorinius ataskaitų vartotojus. Kad susipažinti su pelno (nuostolių) ataskaitos rodiklių kitimo tendencijomis, atlikta vertikali šios ataskaitos analizė. 2006 m. pardavimo savikainos dalis, baziniu rodikliu imant pardavimo pajamas, sudarė 82,21%. 2007 m. šis struktūros rodiklis buvo didesnis ir siekė 78,22%. 2008 m. rodiklis – 76,43%. 2006-2008 m. bendrasis pelnas padidėjo nuo 17,79% iki 23,57%. Iš analizės matome, kad grynasis pelnas 2006-2008 m. padidėjo nuo 0,34% iki 2,44%, nors 2007 m. buvo padidėjęs iki 1,79%.

6 pav. UAB “Megė” pelningumas, 2006-2008 m., %

Šaltinis: sudarytas autorės

Horizontalioji Pelno (nuostolių) analizė (6 priedas)

Horizontali analizė parodo, kokių straipsnių pokyčių dėka buvo gautas papildomas pelnas (ar nuostolis). 2007 m. pardavimų pajamos padidėjo 3,00%, 2008 m. 1,01%. Parduotų prekių ir paslaugų savikaina 2008 m. sumažėjo iki 1,30% (2007 m. -2%). Per trejus metus paslaugų savikaina išaugo 3,28% (1496528 Lt), o pardavimai padidėjo 4,04% (1957986 Lt). Veiklos sąnaudos taip pat didėjo – per trejus metus 19,09%. Tam įtakos galėjo turėti lėšų padidėjimas administracinėms išlaidoms. Gaunamas pelnas per trejus metus išaugo 643,66% (nuo 6427 iki 47795 Lt), tai rodo efektyvų vadovų darbą ir belieka šį rodiklį gerinti arba išlaikyti tokį, koks yra pasiektas.

Pelningumo rodiklių analizė

Kiekvienos įmonės pagrindinis veiklos tikslas ir pagrindinė tęstinumo sąlyga – uždirbti kuo didesnę pelną. Pelningumą atspindi tokie rodikliai: bendrasis pardavimų pelningumas, veiklos pelningumas, grynasis pardavimų pelningumas, turto pelningumas, nuosavo kapitalo pelningumas. Jų skaičiavimo rezultatai pateikti 3 lentelėje.

UAB „Megė“ pelningumo rodikliai ir jų pokyčiai, 2006-2008 m.

Rodiklio pavadinimas	Formulė	Laikotarpis			Pokytis punktais		
		2006	2007	2008	2007-2006	2008-2007	2008-2006
Bendrasis pardavimų pelningumas, %	<u>Bendrasis pelnas</u> Pajamos	17,79	21,78	23,57	+3,99	+1,79	+5,78
Grynasis pardavimų pelningumas, %	<u>Grynasis pelnas</u> Pajamos	0,34	1,79	2,44	+1,45	+0,65	+2,1
Veiklos pelningumas, %	<u>Veiklos pelnas</u> Pajamos	-0,79	1,78	2,31	+2,57	+0,53	+3,1
Turto pelningumas, %	<u>Grynasis pelnas</u> Turtas	0,81	4,52	5,43	+3,71	+0,91	+4,62
Nuosavo kapitalo pelningumas, %	<u>Grynasis pelnas</u> Nuosavas kapitalas	1,29	7,06	9,63	+5,77	+2,57	+8,34

Šaltinis: sudarytas autorės

Bendrasis pardavimų pelningumas 2007 m., lyginant su 2006 m. padidėjo 399 punkto (nuo 17,79% iki 21,78%). Tokį rodiklio pasikeitimą lėmė didesnis pardavimų pajamų išaugimas nei savikaina. Bendrasis pelningumas 2008 m., lyginant su 2007 m. padidėjo 1,79 punkto (nuo 21,78% iki 23,57%). 2006 metais vienam pardavimo litui teko 0,17 Lt pelno, 2007 metais – 0,21 Lt, 2008 m. – 0,23 Lt. Matome, kad įmonė dirba pelningai. Iš 31 priede atliktų skaičiavimų matyti, kad per 2006-2008 metų laikotarpį bendrojo pardavimų pelningumo padidėjimui 5,78% įtakos turėjo bendrojo pelno padidėjimas 6,73% ir pardavimo pajamų sumažėjimas 0,95%.

Grynojo pardavimų pelningumo rodiklis parodo, koks procentas metinių pardavimų pajamų, atskaičiavus veiklos išlaidas, pelno mokesčių valstybei, lieka įmonei. Šis rodiklis svarbus tuo, kad jis yra galutinis įmonės veiklos rezultatų kriterijus ir paprastai įmonei yra svarbiausias. Kuo didesnė šio rodiklio reikšmė, tuo įmonė pelningesnė. Analizuojant UAB „Megė“ grynąjį pelningumą, matome, kad įmonė visa laika dirbo pelningai, grynojo pelningumo rodiklis analizuojamu laikotarpiu padidėjo 2,1 proc. punktais. 2006 metais pardavimo litui teko 0,03 Lt grynojo pelno, 2007 metais – 0,17 Lt, 2008 m. – 0,24 Lt. Iš 31 priede atliktų skaičiavimų matyti, kad per 2006-2008 metų laikotarpį grynojo pardavimų pelningumo padidėjimui 2,1% įtakos turėjo grynojo pelno padidėjimas 2,2% ir pardavimo pajamų sumažėjimas 0,1%.

Veiklos pelningumas parodo įmonės sugebėjimą kontroliuoti veiklos sąnaudų formavimą. UAB „Megė“ veiklos pelningumas 2006 metais buvo neigiamas -0,79%, rodikliui įtakos turėjo didesnės veiklos sąnaudos nei bendrasis pelnas. 2007 m. veiklos pelningumas pasikeitimas siekia 2,57 punkto. Veiklos pelningumas padidėjo (nuo -0,79% iki 2,3069%). 2006 m. įmonė turėjo neigiamą

veiklos pelną (nuostolį) (-14842 Lt.). 2008 m. veiklos pelningumas lyginant su 2005 m. padidėjo – 3,09 punkto, nes veiklos sąnaudos didėjo. Veiklos pelno suma vienam pardavimų litui padidėjo 3,09 cent. Tai rodo, kad įmonės vadovai šioje srityje tvarkosi sėkmingai, pajėgia dirbti nedidinant veiklos sąnaudų. Iš 31 priede atliktų skaičiavimų matyti, kad per 2006-2008 metų laikotarpį veiklos pelningumo padidėjimui 3,1% įtakos turėjo veiklos pelno padidėjimas 3,19% ir pardavimo pajamų sumažėjimas 0,09%.

Turto pelningumo rodiklis rodo, ar efektyviai valdomas turtas. Iš šio rodiklio galima spręsti, kiek grynojo pelno tenka vienam turto litui. 2006 metais šis rodiklis sudarė 0,81 %, vadinasi, vienam turto litui teko 0,08 Lt grynojo pelno. Kitus dvejus metus šis rodiklis didėjo, 2007 metais jis buvo 4,52%, 2008 m. -5,43%. Iš 31 priede atliktų skaičiavimų matyti, kad per 2006-2008 metų laikotarpį turto pelningumo padidėjimui 4,62% įtakos turėjo grynojo pelno padidėjimas 5,22% ir turto sumažėjimas 0,6%.

Turto pelningumo analizė pagal L. Bernsteino modelį (28 priedas), leido nustatyti grynojo pardavimų pelningumo ir turto apyvartumo viso turto pelningumui. Šie veiksniai daro tiesioginę įtaką turto pelningumo kitimui, nes, didėjant grynajam pardavimų pelningumui didėja turto pelningumas, o greitėjant turto apyvartumui, gerėja įmonės finansinė būklė ir didėja turto pelningumas. Daugikliams kintant priešinga kryptimi, poveikis yra atvirkštinis. Analizuojamu laikotarpiu turto pelningumas padidėjo 4,62% punktais. Rodiklio didėjimą sąlygojo turto apyvartumo sumažėjimas 0,1503 punktais ir pardavimo pelningumo didėjimas 0,021 punktais.

Nuosavo kapitalo pelningumas labiau domina investuotojus, nes atskleidžia investicijų pelningumą, bei galimybę uždirbti dividendus. Rodiklis rodo, kiek grynojo pelno tenka vienam savininkų nuosavybės litui. 2006 metais jo dydis sudarė 1,29 %, vadinasi, vienam nuosavo kapitalo litui teko 0,01 Lt grynojo pelno. 2007 metais rodiklis pakilo iki 7,06%. Šiam padidėjimui įtakos turėjo beveik penkis kartus padidėjęs grynasis pelnas. 2008 metais rodiklis padidėjo 2,57 proc. punktais. Iš 31 priede atliktų skaičiavimų matyti, kad per 2006-2008 metų laikotarpį nuosavo kapitalo pelningumo padidėjimui 8,34% įtakos turėjo grynojo pelno padidėjimas 8,29% ir nuosavo kapitalo padidėjimas 0,05%.

Veiksnių įvertinimas pagal Du Ponto modelį (27 priedas) leido nustatyti, kad didžiausią įtaką nuosavo kapitalo pelningumui 2006 – 2008 metais darė grynasis pardavimo pelningumas. Per analizuojamą laikotarpį grynasis pardavimo pelningumas padidėjo 2,1% punktais. Turto apyvartumas sumažėjo 0,1503 punktais, kapitalo struktūros rodiklis analizuojamu laikotarpiu padidėjo 0,1849 punktais.

Mokumo rodiklių analizė

Einamojo mokumo koeficientas parodo, kiek kartų trumpalaikis turtas didesnis už trumpalaikius įsipareigojimus. Analizuojamosios įmonės einamasis mokumas 2008 m. priartėjo prie ribos kai įmonė gali turėti rimtų problemų, nes pasaulinėje praktikoje pageidaujama, kad šio koeficiento ribos svyruotų tarp 1,2 ir 2. Matome, kad geriausia padėtis buvo 2007 m. – tuomet vienam trumpalaikių įsiskolinimų litui teko 2,83 Lt trumpalaikio turto. Tiesa, 2008 šis koeficientas sumažėjo iki 1,01. Rodiklio sumažėjimui įtakos turėjo sumažėjęs 8,62% trumpalaikis turtas ir išaugę 156,97% trumpalaikiai įsipareigojimai.

Kritinio (greitojo) mokumo koeficientas parodo įmonės trumpalaikių įsipareigojimų padengimą greitai likviduojamu trumpalaikiu turtu. Jis yra griežtesnis už einamojo mokumo koeficientą, nes atsargas laiko vienu iš mažiausių likvidumą turinčiu turtu. Šis koeficientas neturėtų būti mažesnis negu 1. Ypač sudėtinga situacija buvo 2008 metais, kuomet įmonė vieno trumpalaikių įsiskolinimų lito padengimui likvidaus trumpalaikio turto turėjo tik už 61 centą. Tokį blogą rodiklį sąlygojo sumažėję pinigai 95,20%, kai tuo tarpu labai išaugo trumpalaikiai įsipareigojimai. Geriausias koeficientas buvo 2007 metais, kai 1 litui trumpalaikių įsipareigojimų teko 1,77 Lt. Per 2002 – 2005 metus kritinis (greitojo) mokumo koeficientas sumažėjo 0,78, kas parodo, kad įmonės mokumas per šį laikotarpį pablogėjo. Padidėjo trumpalaikiai įsipareigojimai 36,71%, o trumpalaikis turtas sumažėjo 30,86%.

Įsiskolinimo koeficientas parodo ar įmonė pajėgi apmokėti trumpalaikius ir ilgalaikius įsipareigojimus. Kuo šis koeficientas mažesnis, tuo įmonė pajėgi apmokėti įsipareigojimus. Mažiausias koeficientas yra 2007 metais – 35,90%. 2008 m. koeficientas išaugo iki 43,66%. Augimą įtakėjo visų įsipareigojimų didėjimas 39,77% nei turto didėjimas. Per visą analizuojamą laikotarpį įsiskolinimo koeficientas padidėjo 6,54 punktais.

Trumpalaikio įsiskolinimo koeficientas parodo, kiek kartų visas trumpalaikis turtas didesnis už visus trumpalaikius įsipareigojimus. Kuo šis rodiklis mažesnis, tuo geresnė įmonėje padėtis. 2006 metais koeficientas yra 27,24%, tačiau 2007 metais jis nukrito iki 15,00%. Koeficiento sumažėjimą įtakėjo trumpalaikių įsipareigojimų sumažėjimas 46,80%, bet dėl išaugusių trumpalaikių įsipareigojimų 2008 metais, koeficientas pakilo 33,53%. Per visą analizuojamą laikotarpį šis koeficientas pakilo 6,29 punkto.

UAB „Megė“ mokumo rodikliai ir jų pokyčiai, 2006-2008 m.

Rodiklio pavadinimas	Formulė	Laikotarpis			Pokytis punktais (-.+)		
		2006	2007	2008	2007-2006	2008-2007	2008-2006
Einamojo mokumo koeficientas	$\frac{\text{Trumpalaikis turtas}}{\text{Trump. įsipareigojimai}}$	1,99	2,83	1,01	+0,84	-1,82	-0,98
Kritinio (greitojo) mokumo koeficientas	$\frac{\text{Trumpalaikis turtas} - \text{atsargos}}{\text{Trumpalaikiai įsipareigojimai}}$	1,39	1,77	0,61	+0,38	-1,16	-0,78
Įsiskolinimo koeficientas, %	$\frac{\text{Visi įsipareigojimai}}{\text{Turtas}}$	37,12	35,90	43,66	-1,22	+7,76	+6,54
Trumpalaikio įsiskolinimo koeficientas, %	$\frac{\text{Trump. įsipareig. Turtas}}{\text{Turtas}}$	27,24	15,00	33,53	-12,24	+18,53	+6,29
Ilgalaikio įsiskolinimo koeficientas, %	$\frac{\text{Ilgalaikiai įsipareig. Turtas}}{\text{Turtas}}$	9,87	20,91	10,13	+11,04	-10,78	+0,26

Šaltinis: sudarytas autorės

Ilgalaikio įsiskolinimo koeficientas parodo kokią dalį įmonės turto sudaro ilgalaikės skolos. 2006 metais ilgalaikės skolos sudarė 9,87% įmonės turto. 2007 metais jis pakilo beveik dvigubai ir sudarė 20,91%. Koeficiento didėjimą įtakojo 104,69% išaugusios ilgalaikės skolos. Per visą analizuojamą laikotarpį šis koeficientas pakilo 0,26 punkto.

Finansų struktūros rodiklių analizė

Skolos koeficientas parodo viso įmonės turto dalį, kuri įsigyta iš svetimų lėšų, t.y. skolinto kapitalo. Kuo šis rodiklis mažesnis, tuo geresnė įmonės finansinė būklė. 2006 m. šis rodiklis sudarė 0,37, vadinasi, skolintas kapitalas sudarė tik trečdalį įmonės turto. 2007 m. skolintas kapitalas sumažėjo iki 0,36 ir šis rodiklis yra pats mažiausias analizuojamu laikotarpiu. 2008 m. jis pakilo iki 0,44 ir tai rodo, kad ketvirtadalis turto yra skolintas.

Nuosavybės koeficientas rodo, kiek kartų turtas viršija nuosavo kapitalo vertę, t.y. kokia turto dalis suformuota iš nuosavų lėšų. Kuo šis koeficientas didesnis, tuo įmonė finansiškai pajėgesnė. 2006 metais šis koeficientas sudarė 1,59, vadinasi, bendrasis įmonės turtas pusantro karto viršija nuosavo kapitalo vertę. 2007 metais nuosavybės koeficientas sumažėjo ir sudarė 1,56. Per 2008 metus šis koeficientas padidėjo iki 1,78. Analizuojamu laikotarpiu koeficientas pakilo 0,19 punkto.

Skolos – nuosavybės koeficientas 2007 m. sumažėjo nuo 0,59 iki 0,56. Tačiau 2008 m. šis koeficientas padidėjo iki 0,78. 2008 m. koeficientas rodo, kad įmonei nes gali būti sudėtinga sumokėti palūkanas ir skolas.

UAB „Megė“ finansų struktūros rodikliai ir jų pokyčiai, 2006-2008 m.

Rodiklio pavadinimas	Formulė	Laikotarpis			Pokytis punktais (-,+)		
		2006	2007	2008	2007-2006	2008-2007	2008-2006
Skolos koeficientas	$\frac{\text{Turtas-Nuosavas kap.}}{\text{Turtas}}$	0,37	0,36	0,44	-0,01	-0,08	+0,07
Nuosavybės koeficientas	$\frac{\text{Turtas}}{\text{nuosavas kapitalas}}$	1,59	1,56	1,78	-0,03	+0,22	+0,19
Skolos-nuosavybės koeficientas	$\frac{\text{Visi įsipareigojimai}}{\text{Nuosavas kapitalas}}$	0,59	0,56	0,78	-0,03	+0,22	+0,19

Šaltinis: sudarytas autorės

Apyvartumo rodiklių analizė

Turto apyvartumo koeficientas parodo, kokia pardavimų apimtis tenka kiekvienam turto litui. Jis parodo viso įmonės turto naudojimo efektyvumą. Kuo rodiklis didesnis tuo geriau. 2007 metais turto apyvartumo rodiklis buvo didžiausias ir atspindėjo efektyviai naudojamą įmonės turtą. 2008 metais turto apyvartumas sumažėjo 0,31 punkto iki 2,22. 2006 metais rodiklis buvo 2,37, o per visą analizuojamą laikotarpį turto apyvartumas sumažėjo 0,15 punkto.

Turto apyvartumas dienomis 2006 metais sumažėjo iki 9 dienų. Sekančiais metais t.y 2007 metais rodiklis padidėjo iki 19 dienų. Per analizuojamą laikotarpį rodiklis padidėjo iki 10 dienų.

Ilgalaikio turto apyvartumas per 2006-2008 m. sumažėjo 1,82 punktais. Rodiklio mažėjimui įtakojo įmonės įsigijamas ilgalaikis turtas. Ilgalaikio turto apyvartumas dienomis išaugo iki 38 dienų.

Trumpalaikio turto apyvartumas per 2006-2008 m. padidėjo 2,21 punkto. Rodiklio didėjimui įtakojo mažesnis trumpalaikio turto įsigijimas. Trumpalaikio turto apyvartumas dienomis sumažėjo iki 27 dienų.

Nuosavo kapitalo apyvartumas per 2006-2008 m. padidėjo 0,17 punkto (nuo 3,77 iki 3,95). Ši padidėjimą lėmė pajamų padidėjimas.

UAB „Megė“ apyvartumo rodikliai ir jų pokyčiai, 2006-2008 m.

Rodiklio pavadinimas	Formulė	Laikotarpis			Pokytis punktais (-,+)		
		2006	2007	2008	2007-2006	2008-2007	2008-2006
Turto apyvartumas (grąža)	$\frac{\text{Pajamos}}{\text{Turtas}}$	2,37	2,53	2,22	+0,16	-0,31	-0,15
Turto apyvartumas dienomis	$\frac{365}{\text{Turto apyvartumas}}$	153,82	144,33	164,22	-9,49	+19,89	+10,40
Ilgalaikio turto apyvartumas (grąža)	$\frac{\text{Pajamos}}{\text{Ilg.turtas}}$	5,18	4,39	3,35	-0,79	-1,04	-1,82
Ilgalaikio turto apyvartumas dienomis	$\frac{365}{\text{Ilg.turto apyvartumas}}$	70,51	83,13	108,86	+12,62	+25,73	+38,35
Trumpalaikio turto apyvartumas (grąža)	$\frac{\text{Pajamos}}{\text{Trump.turtas}}$	4,38	5,96	6,59	+1,58	+0,63	+2,21
Trumpalaikio turto apyvartumas dienomis	$\frac{365}{\text{Trump.turto apyvar.}}$	83,31	61,20	55,36	-22,11	-5,84	-27,94
Nuosavo kapitalo apyvartumas (grąža)	$\frac{\text{Pajamos}}{\text{Nuosavas kapitalas}}$	3,77	3,95	3,95	+0,17	+0,00	+0,17
Nuosavo kapitalo apyvartumas dienomis	$\frac{365}{\text{Nuosav.kap, apyv}}$	96,73	92,51	92,52	-4,22	0,00	-4,21

Šaltinis: sudarytas autorės

Bankroto tikimybės analizė (7 priedas).

Bankrotams prognozuoti dažniausiai naudojamas Z modelis (Altman'o modelis). Šio modelio esmę sudaro tai, kad įmonės įvairios pusės įvertinamos santykiniais rodikliai, iš kurių išvedamas apibendrintas specialus Z rodiklis, nuo kurio reikšmės priklauso prognozė. Prognozė atlikta remiantis formule, kuri yra pritaikyta įmonėms kurios nekotiruoja vertybinių popierių rinkoje.

UAB „Megė“ bankroto tikimybės nustatymas Altman'o metodu, 2006-2008 m.

	2006	2007	2008
X ₁	0,2692	0,2741	0,0018
X ₂	2,3729	2,5289	2,2226
X ₃	0,0301	0,1361	0,1275
X ₄	0,6288	0,6410	0,5634
X ₅	0	0	0,2599
Z=0,717X ₁ +0,847X ₂ +3,107X ₃ +0,420X ₄ +0,995X ₅	2,5603	3,0306	2,7751
Bankroto tikimybė	Įmanoma	Labai maža	Labai maža

Šaltinis: sudarytas autorės

2005 metais $Z=2,5603$ bankroto tikimybė įmanoma, 2006 metais šis rodiklis padidėjo iki 3,0306 ir matome, kad bankroto tikimybė yra labai maža. 2007 metais rodiklis sumažėjo iki $Z=2,7751$, bet bankroto tikimybė išlieka labai maža.

2.3. Uždarnosios akcinės bendrovės „Megė“ investicinio projekto įvertinimas

Įmonė, ekonomikos nuosmukio laikotarpiu, siekdama išsilaikyti rinkoje didina savo konkurencingumą, modernizuojant medienos bei metalo apdirbimo technologinį procesą, investuojant į modernių technologijų ir įrangos diegimą įmonėje, kuris leis gaminti gaminius iš kietmedžio medienos ir pradėti naujo gaminio – šarvuotų durų su kietmedžio medienos apdaila gamybą.

Įdiegus modernias medienos ir metalo apdirbimo technologines linijas UAB „Megė“ rinkai galės pasiūlyti gaminius iš kietmedžio medienos ir naują produktą – šarvuotas duris su kietmedžio medienos apdaila. Šio produkto įmonė iki šiol negamino, tačiau turi sukaupusi ilgametę patirtį medienos ir metalo apdirbimo srityje. Dabartinis įmonės gaminamos produkcijos asortimentas yra daugelyje pozicijų tradicinis tokio tipo įmonėms ir norint išlikti medienos ir metalo apdirbimo gaminių rinkoje, nemažinant įmonės veiklos apimčių, reikia pradėti naujų technologijų taikymą gamyboje bei naujų produktų pateikimą rinkai.

Šiuo investiciniu projektu UAB „Megė“ siekia:

- *Modernizuoti įmonės gamybinę infrastruktūrą – įdiegti naujas medienos ir metalo apdirbimo technologijas;*
- *Didinti įmonės konkurencingumą ir veiklos produktyvumą medienos ir metalo apdirbimo srityje, gaminant ir teikiant rinkai kokybiškus gaminius.*

2.3.1. Projekto įgyvendinimas ir veiklos organizavimas

Projektą „UAB „Megė“ įgyvendins Šiaulių rajone, Drąsučių miestelyje, savo gamybinėse patalpose. Išsiplėtus įmonės veiklai, atsiradus naujai gamybinei kryptiai ir augant apyvartai, susijusiai su naujojo produkto įmonėje įvedimu, įmonei neišvengiamai reikia ir modernios gamybos infrastruktūros, kurios sukūrimui daug kuo prisidės esamų patalpų remontas. Esamos gamybinės bendrovės patalpos remontuojamos (apšiltinant pastatų sienas, keičiant duris, pertvaras ir pan.) pritaikant jas modernios gamybos organizavimo poreikiams.

Įmonės turimos patalpos, kuriomis bus naudojamosi projekte pateiktos 8 lentelėje.

8 lentelė

UAB „Megė“ disponuojamos patalpos

Turto pavadinimas (žemė, patalpos, įranga ir pan.)	Kiekis (m ² /t/vnt. ir pan.)	Kokioms veikloms vykdyti bus naudojami ištekliai
Gamybinės patalpos	180 m ²	Medienos apdirbimui
Gamybinės patalpos	283 m ²	Šarvuotų durų, ir metalo apdirbimui
Džiovykla	133 m ²	Medienos džiovinimui

Šaltinis: sudarytas autorės

Projektui įgyvendinti reikalingi darbai pateikiami lentelėje:

9 lentelė

Projekto veiklos

Projekto veikla	Projekto veiklos aprašymas
Projekto parengiamieji darbai	Apims tarsi dvi pagrindines veiklos sritis: -techninių sąlygų projektui parengimą. Ši projekto veiklos sritis yra skirta parengti detales projekto metu įsigyjamai įrangai technines sąlygas pagal siekiamas produkcijos gamybos ir realizavimo sąlygas, bei siekiamą produkcijos kokybės lygį. - įrangos pirkimo konkurso organizavimą. Atsižvelgiant į parengtas technines sąlygas bus rengiami įrangos įsigijimo konkursai: rengiama konkursinė medžiaga, paskelbiamas konkursas, vykdoma potencialių įrangos tiekėjų atranka.
Įrangos ir įrengimų įsigijimas ir montavimas	Suorganizavus konkursus ir atrinkus potencialius konkursų nugalėtojus bei pasirašius su jais sutartis, bus įsigyta ir sumontuota reikalinga medienos ir metalo bei medienos džiovyklos įranga tam parengtose gamybinėse cecho ir medienos džiovyklos patalpose. Vėliau, atsižvelgiant į gamybos technologiją ir technologinių procesų seką, bus instaliuojama ir išbandyta įsigyta įranga.

Šaltinis: sudarytas autorės

Modernioms medienos ir metalo technologijoms reikalingos ir gamybos infrastruktūros palaikymo užtikrinimui reikalingos įrangos bei numatomų atlikti darbų investicijų sąrašas:

Bendras investicijų poreikis, Lt

Materialios investicijos	575702
Medienos apdirbimo įranga	
Formatinės staklės	29636
Medžio frezavimo staklės	19134
Leistuvinės-obliavimo staklės	23347
Reismusinės staklės	24430
Išilginio pjovimo diskinės staklės	15108
Siaurapjūklės staklės	5920
Obliavimo peilių galandinimo staklės	9283
Drožlių siurbimo įrengimai	2450
Metalo apdirbimo staklės	
Juostinės metalo pjovimo staklės	6710
Universalios metalo frezavimo staklės	18220
Universalios metalo tekinimo staklės	21102
Skardų karpymo staklės	43452
Skardų lankstymo staklės	84254
Medienos džiovyklos įrengimai	143000
Medienos džiovyklos remontas	49093
Medienos ir metalo apdirbimo cechų gamybinių patalpų remontas	80563
Gautos konsultavimo paslaugos	53500
Projekto išlaidos iš viso:	629202

Šaltinis: sudarytas autorės

Būtinų investicijų sąrašas medienos ir metalo apdirbimo technologijų modernizavimui UAB „Megė“ buvo sudarytas atsižvelgiant į gautus komercinius pasiūlymus. Pateiktuose komerciniuose pasiūlymuose, į kuriuos atsižvelgiant buvo planuojamas investicijų įmonėje poreikis, bendros sumos yra nurodomos įvertinus įrangos kainą bei, su jos pritaikymu gamybos procesui, reikalingų darbų sąnaudomis.

Bendro investicijų poreikio finansavimo šaltiniai, Lt

Rodiklis	2009
Nuosavos lėšos	226371
Skolintos lėšos	
Ilgalaikė paskola	
Trumpalaikė paskola	
Struk.fondų parama	402831
Kiti šaltiniai (išvardinti)	
Iš viso:	629202

Šaltinis: sudarytas autorės

Investicijos finansuojamos, gavus paramą, iš struktūrinių fondų, bei nuosavų lėšų. Modernizavus medienos ir metalo apdirbimo bus įkurtos 4 darbo vietos. Šios darbo vietos bus įkurtos, išlaikytos projekto investicijų gyvavimo laikotarpiui bei po jo.

Įkurtos darbo vietos

Pareigybė	Etatų sk.
Stalius - staklininkas	2
Metalo frezuotojas	1
Suvirintojas	1
Viso:	4

Šaltinis: sudarytas autorės

Bendrovėje darbuotojų uždaviniai, pareigos, atsakomybė ir įgaliojimai bei kvalifikaciniai reikalavimai atskirose bendrovės veiklos srityse yra apibrėžti ir dokumentuoti pareigų instrukcijose ir procedūrose.

3. UŽDAROSIOS AKCINĖ BENDROVĖS „MEGĖ“ PLĖTROS PERSPEKTYVOS

Įvertinant uždarnosios akcinės bendrovės „Megė“ plėtros perspektyvas paskaičiuosime pardavimų, sąnaudų, pelno (nuostolių), balanso, piniginių srautų prognozes. Įvertinsime projekto ekonominius efektyvumo rodiklius (pelningumo, mokumo, finansų struktūros, apyvartumo rodikliai. Grynąją dabartinę vertę, vidinę grąžos normą, modifikuotą vidinę grąžos normą, investicijų atsipirkimo trukmę, rentabilumo indeksą, lūžio taško analizę), riziką.

3.1 Finansinės prognozės

Pardavimų prognozė

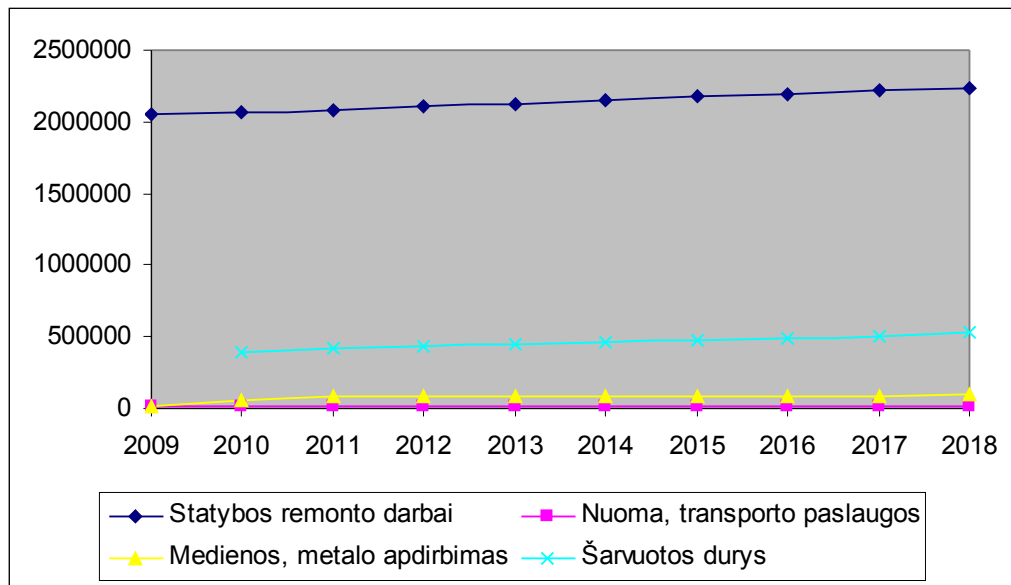
Modernizavus įmonės medienos ir metalo apdirbimo technologinį procesą, padidės įmonės gamybiniai pajėgumai. Pardavimų augimą labiau paspartins ir užtikrins naujo gaminio atsiradimas.

Remiantis ankstesnių metų įmonės pardavimų apimtims statybos ir remonto darbų atlikimo, nuomos ir transporto paslaugų veikloje bei medienos ir metalo apdirbimo produkcijos poreikiu, įvertinant įmonės galimybių augimą prognozuojamos įmonės pardavimų apimtys, kurios pateiktos 14 priede.

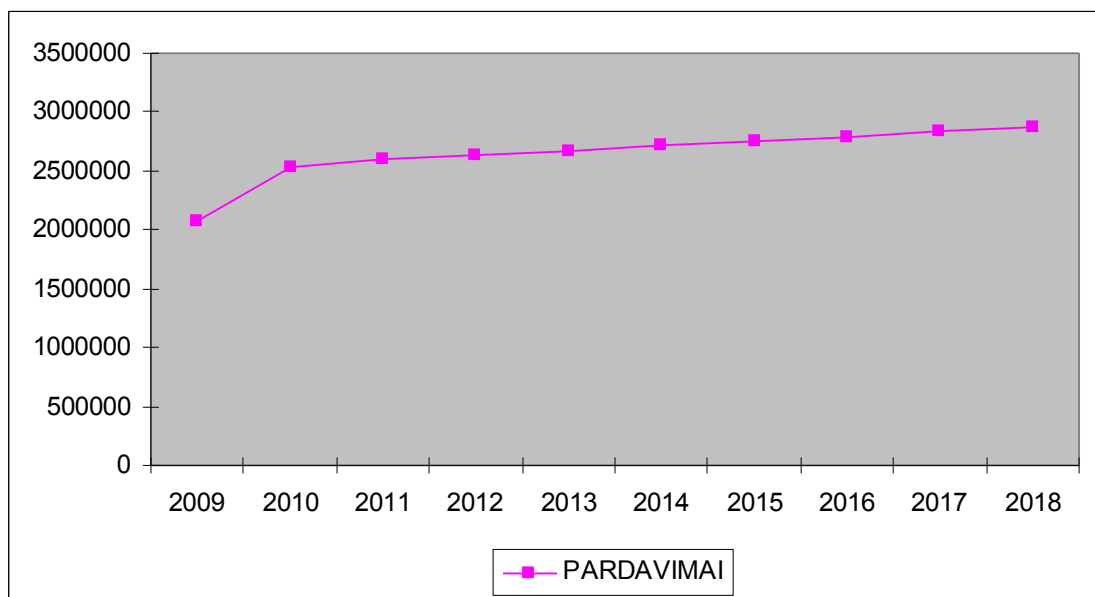
Daugiausia UAB „Megė“ pajamų gaus atlikdama statybos remonto darbus, jos sudarys apie 82 proc. visų pajamų, o iš šarvuotų durų gamybos gaus apie 16 proc. pajamų.

2009 metais planuojama, kad pardavimų apimtys bus 2079839,00 Lt. 2018 metais bendrovė tikisi, kad pardavimų apimtys bus 2873690,00 Lt. Planuojama, kad pardavimų apimtys kasmet didės apytikriai po 4 proc. Nuo 2009 iki 2018 metų pardavimų apimtys padidės 38%.

Pardavimų paskirstymas pagal kiekvieną veiklos rūšį pateikiama 7 paveiksle.

7 pav. UAB „Megė“ Pardavimų paskirstymas pagal kiekvieną veiklos rūšį 2009-2018 m., Lt.
Šaltinis: sudarytas autorės

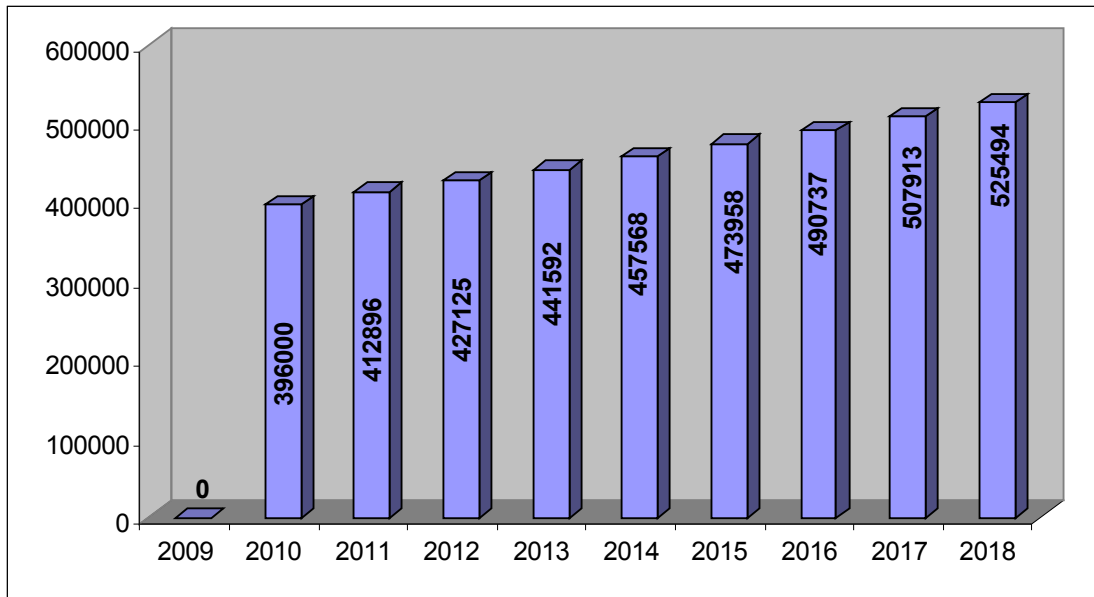

8 pav. UAB“Megė“ pardavimų kitimo tendencija 2009-2018 m., Lt.

Šaltinis: sudarytas autorės

Naujo gaminio – šarvuotų durų su kietmedžio medienos apdaila - pardavimų prognozę detaliai pateikiame 9 priede. 2009 metais įmonė neplanuoja pradėti gaminti gaminio. Gamyba prasidėjo tik 2010 metais (396000,00 Lt). Planuojama, kad pardavimų apimtys kasmet didės apytikriai po 3 proc. Nuo 2009 iki 2018 metų pardavimų apimtys padidės 33%.

UAB“Megė“ naujo gaminio pardavimų prognozė pateikta 9 paveiksle.

9 pav. UAB „Megė“ naujo gaminio pardavimų prognozė 2009-2018 m., Lt.

Šaltinis: sudarytas autorės

Sąnaudų prognozė

Skaičiuojant įmonėje vykdomų veiklų – statybos remonto darbų, nuomos ir transporto paslaugų, gaminių iš medienos ir metalo gamybos – savikainą buvo remtasi ankstesnių metų patirtimi ir pritaikyti ekonomiškai pagrįsti koeficientai šioms savikainoms atskirti. UAB „Megė“ savikainos prognozė pateikta 10 priede. Įvertinus tai, kad įmonė vykdo keletą veiklų skaičiuojama savikaina kiekvienai veiklai atskirai. 2009 metais įmonės savikaina buvo 1581670,00 litų. 2010 metais pradėjus gaminti naują produktą įmonės savikaina padidės 384943,00 Lt ir sudarys 1966613,00 Lt.

Detaliai buvo prognozuotos ir iššifruotos šarvuotų durų su kietmedžio medienos apdaila 1 gaminio sąnaudos (13 lentelė). Remiantis įmonės patirtimi, sudarytomis medienos ir metalo apdirbimo gaminių technologinėmis kortelėmis pagrindiniai savikainos sąnaudų straipsniai buvo įvertinti procentais ir atliktas medienos apdirbimo savikainos skaičiavimas (14 lentelė).

**UAB “Megė“ šarvuotų durų su kietmedžio medienos apdaila 1 gaminio sąnaudų iššifravimas,
Lt**

Sąnaudų straipsnis	Kiekis ir matavimo vienetas	Suma, Lt
Žaliavos ir medžiagos		
Vamzdis profiliuotas (40x80x2)	6 m.	62,70
Vamzdis profiliuotas (25x80x2)	6 m.	32,40
Plieno lakštas 2 mm storio	2 m.	91,00
Spynos	2 vnt.	295,00
Akutė	1 vnt.	10,00
Vyriai (su guoliais)	2 vnt.	13,60
Sandarinio terpė	16 m.	8,64
Kampuotis	3 m.	8,94
Mineralinė vata	1,6 m ²	7,20
Nerūdijančio plieno slenkstis	1 vnt.	10,00
Dažai		20,00
Mediena skietmedžio naudojama apdailai	0,2 m ³	130,00
Kita		
Elektros sąnaudos		8,45
Darbo užmokestis ir soc.draudimas		235,80
Viso:		933,73

Šaltinis: sudarytas autorės

UAB “Megė“ šarvuotų durų su kietmedžio medienos apdaila 1 vnt savikainos prognozė, Lt

Pavadinimas	Planas									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Šarvuotų durų 1 vnt savikaina, Lt		934,00	943,00	957,00	977,00	996,00	1016,00	1036,00	1057,00	1078,00

Šaltinis: sudarytas autorės

Įmonės veiklos sąnaudos sudaro pardavimų ir bendrosios administracinės įmonės sąnaudos, kurias sudaro administracijos ir pardavimų padalinio darbuotojų darbo užmokestis, ryšių ir komunalinės paslaugos, visų pagrindinių priemonių amortizacija, reklama ir kitos bendrosios sąnaudos. Šios sąnaudos paskaičiuotos 11 priede. Planuojama, kad elektros sąnaudos kiekvienais metais didės, 2009 metais 25296,00 Lt., 2018 m. - 28923,00 Lt. Darbo užmokesčio sąnaudos nuo 213494,00 Lt (2009 m.) padidės iki 233495,00 Lt (2018 m.).

Įmonėje skaičiuojamas nematerialaus turto, įrengimų, inventoriaus, pastatų nusidėvėjimas, taikant tiesinį nusidėvėjimo metodą. Ilgalaikiam turtui priskiriamas turtas, kurio gyvavimo trukmė ilgesnė nei vieneri metai ir įsigijimo vertė daugiau nei 500 Lt. Ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvai pateikiami 15 lentelėje.

UAB“Megė“ taikomos ilgalaikio turto nusidėvėjimo normos

Ilgalaikio turto rūšys	Nusidėvėjimo normos
Pastatai ir statiniai	20-40 metų
Automobiliai	5-6 metai
Kompiuterinė įranga	3-4 metai
Įrengimai ir įrenginiai	5 metai
Kitas materialus turtas	3-5 metai

Šaltinis: sudarytas autorės

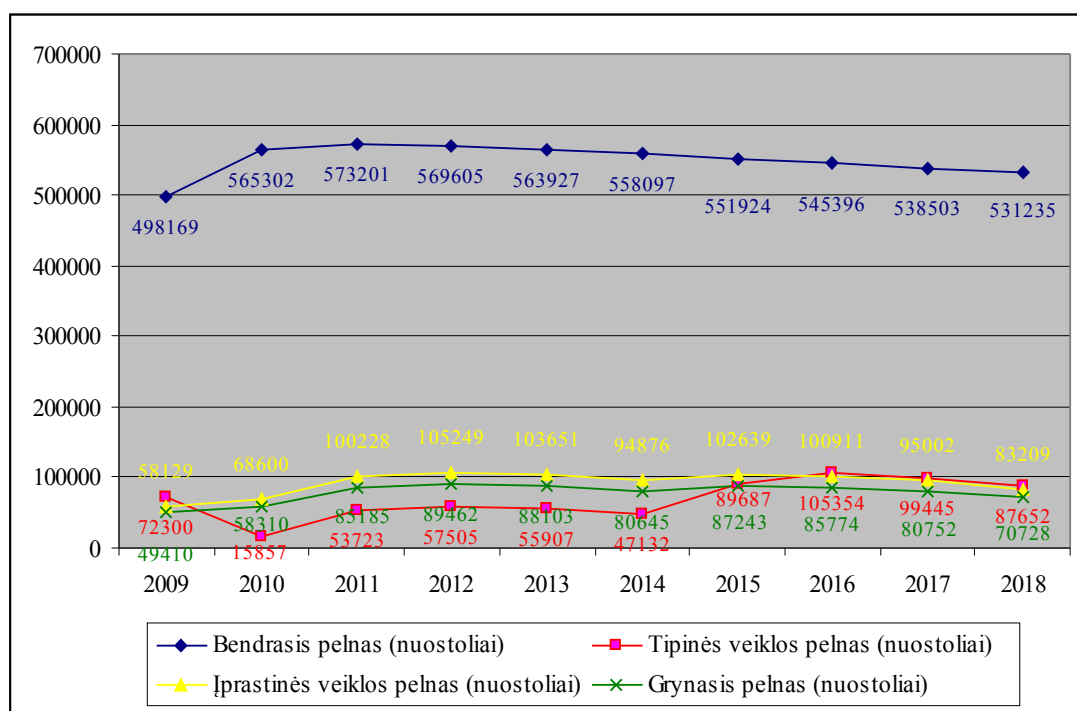
Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos apskaičiuotos tiesiniu būdu, vadovaujantis Lietuvos Respublikos 2001 m. gruodžio 20 d. Įstatymo r.IX-675 1 priedeliu, patvirtintus įmonėje (12 priedas).

Ryšių sąnaudos 2009 m. sudarys 9279,00 Lt , kasmet jos didės po 2 proc. ir 2018 m. sudarys 11089,00 Lt. Kitų išlaidų straipsnyje apskaitomos išlaidos, kurios nepaminėtos anksčiau minėtuose straipsniuose. Tai išlaidos komandiruotėms, kanceliarinėms prekėms, spec. rūbams, banko paslaugoms, palūkanos, mažaverčio inventoriaus įsigijimui, apsaugai, reprezentacinėms sąnaudoms ir kitos smulkios sąnaudos. 2009 m. šios sąnaudos sudarys 55800,00 Lt. 2018 m. - 83854,00 Lt.

Finansinės įmonės pajamas sudaro subsidijų ir dotacijų dalis pripažįstama sąnaudomis remiantis LR apskaitos instituto standartų tarybos 2003 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr.1 „21-asis verslo apskaitos standartas „Dotacijos ir subsidijos““. Finansines įmonės sąnaudas sudaro palūkanos už paskolas, lizingą ir kitas banko paslaugas. Šiuo metu įmonė disponuoja ir ateityje pagal poreikį planuoja naudotis kreditine AB bankas NORD/LB Lietuva 116563 Lt linija. Palūkanų norma 7,5 procento. Taip pat įmonė turi lizingo už automobilius ir nekilnojamąjį turtą įsipareigojimus iki 2012 metų. Projekto finansavimui planuojama naudoti nuosavas lėšas iš sukauptų įmonės rezervų. UAB“Megė“ finansinių pajamų ir sąnaudų prognozė pateikiama 13 priede.

Pelno (nuostolių) prognozė

Remiantis pateiktomis pajamų ir išlaidų skaičiuotėmis įvertintas UAB “Megė” rezultatyvumas. Apskaičiuojant pelno mokesčių, taikytas 15 proc. juridinių asmenų pelno mokesčio tarifas. Prognozuojama įmonės pelno (nuostolio) ataskaita pateikta 14 priede. Projekto įgyvendinimo laikotarpiu dividendų mokėjimas neprognozuojamas.

10 pav. UAB“Megė“ pelno dinamika 2009-2018 m., Lt.

Šaltinis: sudarytas autorės

Remiantis atliktais skaičiavimais 16 lentelėje galima daryti išvadą, kad grynasis pelnas labai svyruos. Raidos intensyvumo rodikliai rodo, kad grynojo pelno prieaugis iki 2012 metų didės, sekantįs dvejus metus augimo prieaugis sulėtės, t.y, jis bus neigiamas, tačiau 2015 metais prieaugis išaugs 6598 Litai ir nuo kitų metų vėl pradės lėtėti. Per visą investicinį laikotarpį grynojo pelno prieaugis sudarys 2131,80 Lt, t.y. vidutiniškai 1,04% kasmet.

16 lentelė

UAB“Megė“ grynojo pelno dinamikos ir raidos intensyvumo charakteristikos 2009-2018 m.

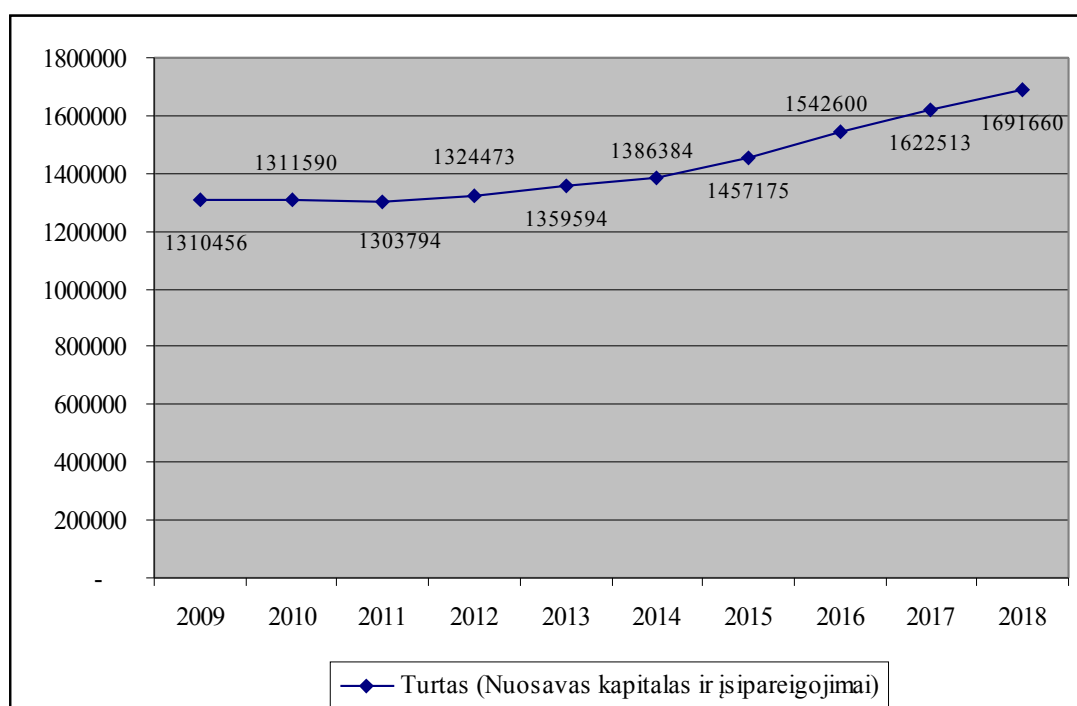
Rodikliai	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Grynasis pelnas, Lt	49410	58310	85185	89462	88103	80645	87243	85774	80752	70728
Vidutinė metinė grynojo pelno apimtis, Lt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	77561
Absoliutus grynojo pelno prieaugis, Lt	-	+8900	+26875	+4277	-1359	-7458	+6598	-1469	-5022	-10024
Vidutinis metinis absoliutus grynojo pelno prieaugis, Lt										+2131,80
Grynojo pelno apimtys augimo tempas, %	+100	+118	+146	+105	+98	-92	+108	-98	-94	-88
Vidutinis metinis grynojo pelno augimo tempas 2009-2018 m., %										+1,04

Šaltinis: sudarytas autorės

Balanso prognozė

Įvertinant numatomus pasikeitimus turto ir kapitalo struktūroje bei remiantis faktiniais įmonės buhalteriniais balansais sudarytas prognostinis įmonės balansas (15 priedas). Nematerialaus turto, pastatų bei kito materialaus turto balansinė vertė prognozuojama, įvertinant esamo turto balansinę vertę, numatomas investicijas bei turto nusidėvėjimo sąnaudas.

Sudarant įmonės balansą gautina ir gauta subsidija atvaizduojama ir fiksuojama finansinėje atskaitomybėje remiantis LR apskaitos instituto standartų tarybos 2003 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr.1 „21-asis verslo apskaitos standartas „Dotacijos ir subsidijos“.

11pav. UAB“Megė“ Turto (Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų) dinamika 2009-2018 m., Lt.

Šaltinis: sudarytas autorės

Pinigų srautų prognozė

Remiantis pelno (nuostolių) ataskaitos bei balanso ataskaitos duomenimis prognozuojami UAB “Megė” pinigų srautai bei sudaryta prognostinė pinigų srautų ataskaita (16 priedas). Pinigų srautų ataskaitoje pavaizduotos sukauptos piniginės lėšos leis įmonei užtikrinti finansinį ir veiklos stabilumą, nukreipiant jas susidariusių ekonominių problemų sprendimui, esant nestabilumams rinkoje.

UAB“Megė“ pinigų srautų dinamika 2009-2018 m.

Pinigų srautai	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai	193103	503829	178112	167423	155846	144934	134734	121619	109479	97507
Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai	-	(575702)	-	-	-	-	-	-	-	-
Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai	(36397)	(26690)	(19067)	(16525)	-	-	-	-	-	-

Šaltinis: sudarytas autorės

3.2. Projekto ekonominio efektyvumo rodiklių vertinimas

Subalansuota įmonės finansinė būklė yra sėkmingos veiklos rezultatas ir pagrindinė sistemingos veiklos sąlyga. Netinkamas finansinių išteklių valdymas gali pabloginti finansinę būklę ir jos finansinius rodiklius. Nevykdant sutarčių sąlygų gali pritrūkti apyvartinių lėšų, kilti tiekėjų ir verslo partnerių neigiama reakcija, grėsmė veiklos tęstinumui. Todėl įmonės finansinės būklės analizė yra aktuali visiems rinkos dalyviams, nes kiekvienos įmonės tikslas yra kuo geresni veiklos rezultatai ir kuo labiau patenkinti savininkų lūkesčiai. Finansinė analizė padeda pastebėti įvairius neigiamus reiškinius įmonės veikloje, o analizės rezultatai leidžia daryti išvadas apie projekto vykdymą.

Iš sudarytos prognozinės pelno (nuostolio) ataskaitos, prognozinio balanso ir prognozių piniginių srautų įmonei vykdant investicijas paskaičiavome rodiklius

Pelningumo rodikliai (17 priedas)

Įmonės pelno (nuostolio) ataskaitoje pateikti pelno rodikliai dar nerodo, kokia kaina šios grynosios pajamos gautos, t.y. kiek reikia parduoti gaminių ar atlikti paslaugų ir kiek įdėti lėšų, kad galima būtų uždirbti pelną. Todėl yra plačiai taikomi pardavimo pelningumo rodikliai. UAB „Megė“ pardavimo pelningumo rodikliai pateikti 12 paveiksle.

Pardavimų bendrasis pelningumas rodo, kad 2009 m. vienam pardavimų litui tenka 0,24 Lt bendrojo pelno. Nuo 2010 m. šis rodiklis pamažu mažėja ir 2018 m. vienam pardavimų litui teks 0,18 Lt bendrojo pelno. Iš 32 priede atliktų skaičiavimų matyti, kad investiciniu laikotarpiu rodiklis

sumažės 5,46 punktais nuo 23,95% iki 18,49%. Bendrojo pelningumo mažėjimą įtakos bendrojo pelno padidėjimas 1,59% ir pardavimo pajamų sumažėjimas 7,05%.

Grynasis pardavimų pelningumas – parodo tikrąjį pelningumą įvertinus visas pajamas ir išlaidas. 2009 m. vienam pardavimų litui tenka 0,23 Lt grynojo pelno. Didžiausias grynasis pelningumas pasiekiamas 2012 m. – 3,40%. Rodikliui įtakos turės didėjantis grynasis pelnas. Nuo 2013 metų dominuos rodiklio mažėjimas. 2018 m. grynasis pelningumas sieks 2,46%. Rodiklio mažėjimui įtakos turės savikainos didėjimas. Iš 32 priede atliktų skaičiavimų matyti, kad analizuojamu laikotarpiu rodiklis padidės 0,08 proc nuo 2,38% iki 2,46%. Grynojo pardavimų pelningumo padidėjimą įtakos grynojo pelno padidėjimas 1,02% ir pardavimo pajamų sumažėjimas 0,94%.

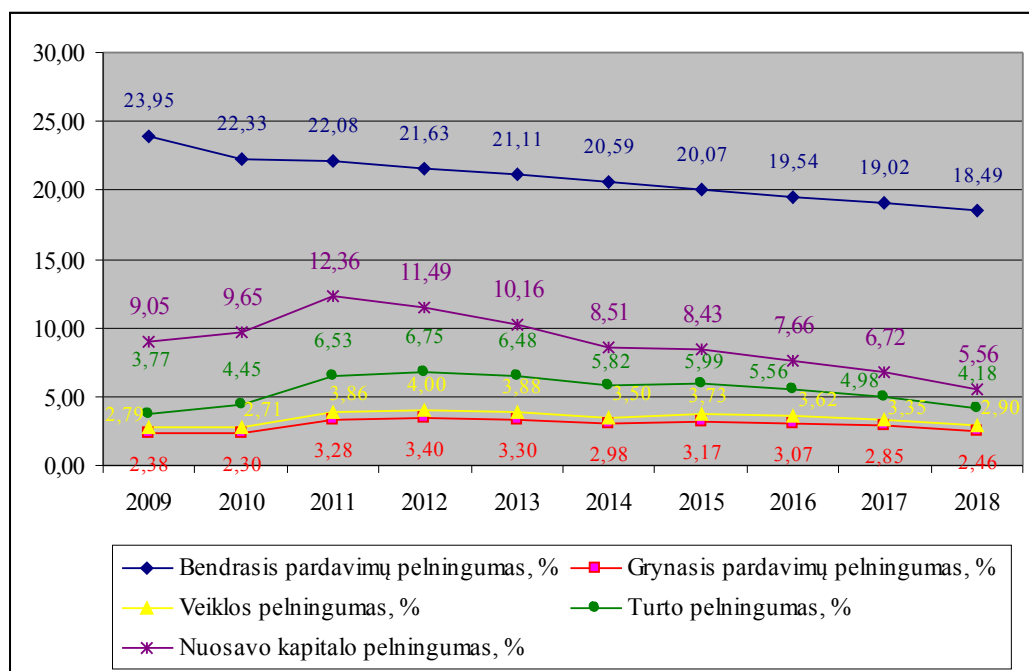
Veiklos pelningumas parodo įmonės sugebėjimą kontroliuoti veiklos sąnaudų formavimą. UAB „Megė“ veiklos pelningumo rodiklis investiciniu laikotarpiu padidės 0,11 punktu. Didžiausia rodiklio reikšmė pasiekama 2012 m. (4,00%), sekančiais metais rodiklis mažės ir 2018 m. pasieks 2,90%. Iš 32 priede atliktų skaičiavimų matyti, kad įmonės veiklos pelningumo padidėjimui 0,11 proc. punktais 2018 m. lyginant su 2009 m. turės veiklos pelno padidėjimas 1,27% ir pardavimo pajamų sumažėjimas 1,16%.

Turto pelningumas parodo ar efektyviai valdomas turtas ir kiek litų grynojo pelno tenka vienam turto litui. Didesnė rodiklio reikšmė rodo, kad efektyviau naudojamas turtas. Per visą investicinį laikotarpį rodiklis pakils 0,41 punktu. Nuo 2009 m. rodiklis didės ir didžiausią reikšmę pasieks 2012 m. (6,75%) sekančiais metais rodiklis mažės ir 2019 m. jis bus 4,18%. Iš 32 priede atliktų skaičiavimų matyti, kad investiciniu laikotarpiu rodiklio didėjimą įtakos grynojo pelno padidėjimas 1,63% ir turto sumažėjimas 1,22%.

Atlikus turto pelningumo analizę (30 priedas) pagal L.Berstein modelį matome, kad

Turto pelningumo analizė pagal L. Bernsteino modelį (30 priedas), leido nustatyti grynojo pardavimų pelningumo ir turto apyvartumo viso turto pelningumui. Šie veiksniai daro tiesioginę įtaką turto pelningumo kitimui, nes, didėjant grynajam pardavimų pelningumui didėja turto pelningumas, o greitėjant turto apyvartumui, gerėja įmonės finansinė būklė ir didėja turto pelningumas. Daugikliams kintant priešinga kryptimi, poveikis yra atvirkštinis. Investiciniu laikotarpiu turto pelningumas padidės 0,41%, didžiausią įtaką darys turto apyvartumo didėjimas 0,1116 punktais, mažiau įtakos pardavimų pelningumo didėjimas 0,0008 punktais.

Nuosavo kapitalo pelningumas iki 2011 metų didės ir pasieks 12,36%, sekančiais metais nuosavo kapitalo pelningumas mažės ir 2018 m. pasieks 5,56%. Per visą investicinį laikotarpį rodiklis sumažės 3,49%. Iš 32 priede atliktų skaičiavimų matyti, kad rodiklio mažėjimą įtakos grynojo pelno didėjimas 3,91% ir nuosavo kapitalo pasikeitimas 7,40%.

12 pav. UAB“Megė“ pelningumo rodiklių dinamika vykdant investicijas 2009-2018 m.

Šaltinis: sudarytas autorės

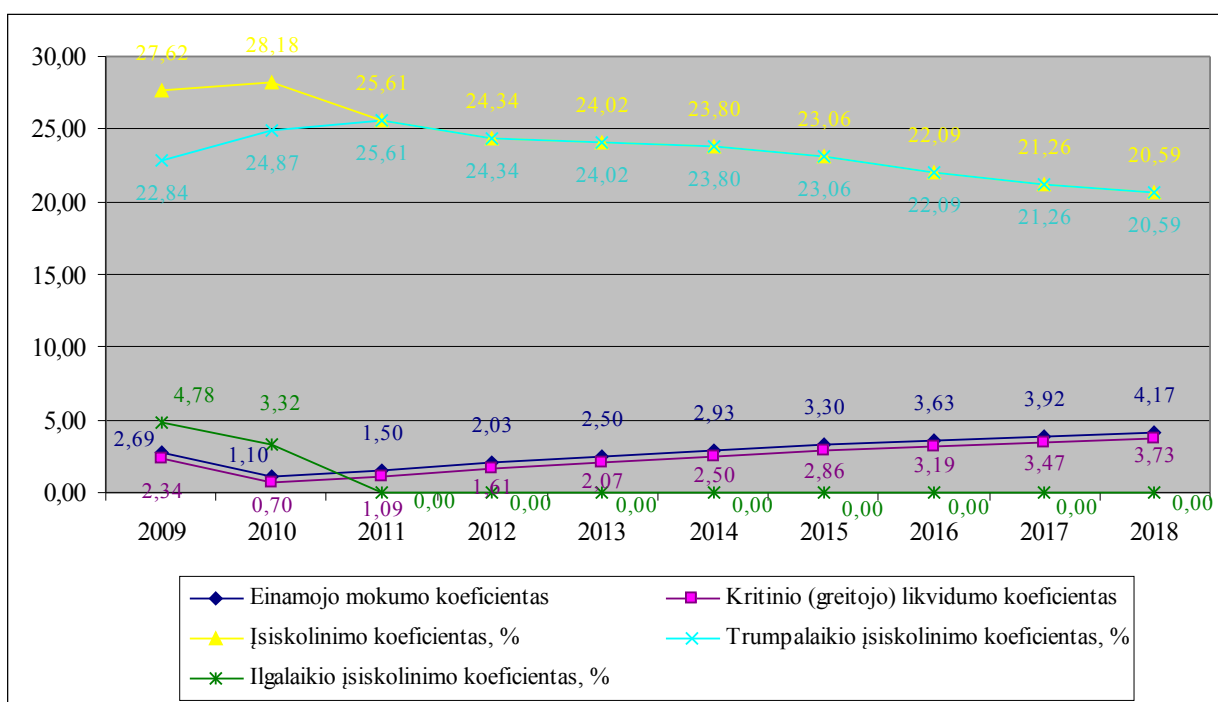
Veiksnių įvertinimas pagal Du Ponto modelį (29 priedas) leido nustatyti, kad didžiausią įtaką nuosavo kapitalo pelningumui 2009 – 2018 metais darys kapitalo struktūra. Per investiciniį laikotarpį nuosavo kapitalo pelningumas sumažės 3,49%, mažėjimą įtakos grynojo pardavimo pelningumo padidėjimas 0,0008 punktais, turto apyvartumo padidėjimas 0,1116 punktais, kapitalo struktūros rodiklio sumažėjimas 0,8415 punktais.

Mokumo rodikliai (18 priedas)

Einamojo mokumo koeficientas išreiškia, kokia dalimi trumpalaikis turtas padengia įsipareigojimus ir leidžia prognozuoti mokumo būklę artimiausiu metu. 2009-2018 m. einamojo mokumo koeficientas didės nuo 2,69 iki 4,17. Tai reiškia, kad per dešimt metų koeficientas išaugs 1,48 punktais ir įmonė bus pajėgi trumpalaikiu turtu padengti trumpalaikius įsipareigojimus. Nors 2010 m. koeficientas sumažės iki 1,10 dėl trumpalaikio turto sumažėjimo.

Kritinio (greitojo) mokumo koeficientas padeda tiksliau įvertinti įmonės mokumo lygį, nes apskaičiuojant šį rodiklį daroma prielaida, kad atsargos negali būti greitai parduotos. Jis parodo, ar įmonė galėtų greitai apmokėti savo trumpalaikius įsipareigojimus. Šis rodiklis investiciniu laikotarpiu bus pakankamai geras, nes bus didesnis už 1, o visais vėlesniais metais situacija dar labiau gerės, kuomet 2018 m. įmonės trumpalaikis turtas be atsargų viršys 3,73 karto įsipareigojimus. Šis rodiklis geras todėl, kad įmonė nekaups daug atsargų.

Įsiskolinimo koeficientas parodo įmonės turto ir skolintų lėšų santykį. Kuo šis rodiklis mažesnis, tuo jis patrauklesnis tiek išoriniams, tiek vidiniams su įmone susijusiems asmenims. Įsiskolinimo rodiklis įmonėje nuolat mažės, tai reiškia, kad daugiau turto bus finansuojama nuosavomis lėšomis. Šis koeficientas analizuojamu laikotarpi sumažės nuo 27,62% iki 20,59%. Taigi, 2018 m. skolintomis lėšomis bus dengiama tik 20% viso turto.

13 pav. UAB“Megė“ mokumo rodiklių analizė vykdant investicijas 2009-2018 m.

Šaltinis: sudarytas autorės

Ilgalaikio įsiskolinimo koeficientas nustato, kokią įmonės turto dalį sudaro ilgalaikės skolos. UAB "Megė" investiciniu laikotarpiu koeficientas 2009 metais bus 4,78% ir 2010 m. sumažės iki 3,32%, sekančiais metais koeficientas bus lygus 0, nes įmonė neturės ilgalaikių įsiskolinimų.

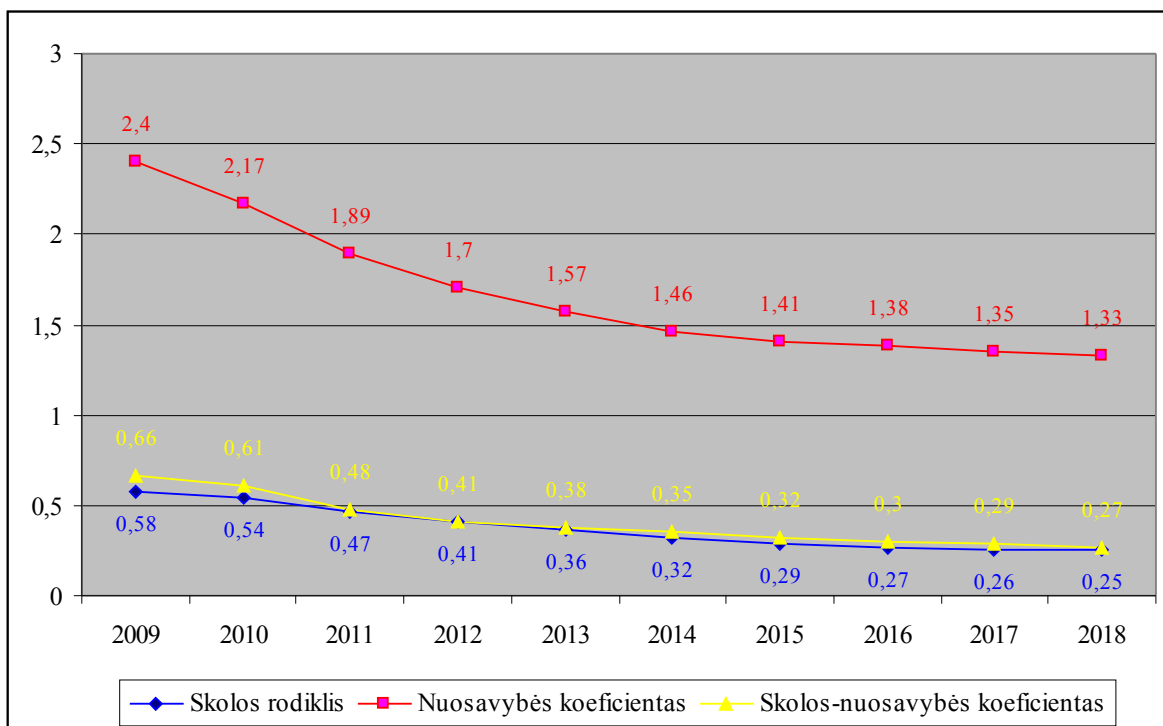
Trumpalaikio įsiskolinimo koeficientas rodo, kokia įmonės turto dalis finansuojama trumpalaikėmis skolomis. Galima teigti, kad įmonė investiciniu laikotarpiu apie 23% turto finansuos trumpalaikėmis skolomis. Kadangi įmonė neturės ilgalaikių įsipareigojimų tai 77% turto įmonė padengs nuosavomis lėšomis.

Finansų struktūros rodikliai (19 priedas)

Skolos koeficientas parodo viso įmonės turto dalį, kuri įsigyta iš svetimų lėšų, t.y. skolinto kapitalo. Kuo šis rodiklis mažesnis, tuo geresnė įmonės finansinė būklė. 2009 m. šis rodiklis yra 0,58 ir iki 2018 m. mažės (0,25). Per visą investicinį laikotarpį rodiklis sumažės 0,33 punktais. Mažėjimą įtakos nuosavo kapitalo didėjimas.

Nuosavybės koeficientas rodo, kiek kartų turtas viršija nuosavo kapitalo vertę, t.y. kokia turto dalis suformuota iš nuosavų lėšų. Kuo šis koeficientas didesnis, tuo įmonė finansiškai pajėgesnė. 2009 metais šis koeficientas sudaro 2,4, vadinasi, bendrasis įmonės turtas du kartus viršija nuosavo kapitalo vertę. 2010 ir vėlesniais metais nuosavybės koeficientas mažės. 2018 m. jis sudarys 1,33. Investiciniu laikotarpiu koeficientas sumažės 1,09 punktais.

Skolos – nuosavybės koeficientas rodo įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo pusiausvyrą. Jei šis rodiklis lygus vienetui, skolintas ir nuosavas kapitalai sudaro vienodas dalis. Jei rodiklio reikšmė didesnė už vienetą, vadinasi, skolinto kapitalo vertė yra didesnė už nuosavo kapitalo vertę. Mažesnė už vienetą reikšmė reiškia, kad savininkų nuosavybė yra didesnė už skolintą. Per investicinį laikotarpį skolos – nuosavybės koeficientas sumažės 0,39 punktais (nuo 0,66 iki 0,27). Koeficiento mažėjimą įtakos savininkų nuosavybės didėjimas ir įsipareigojimų mažėjimas.

14 pav. UAB“Megė“ finansų struktūros rodiklių analizė vykdant investicijas 2009-2018 m.

Šaltinis: sudarytas autorės

Apyvartumo rodikliai (20 priedas)

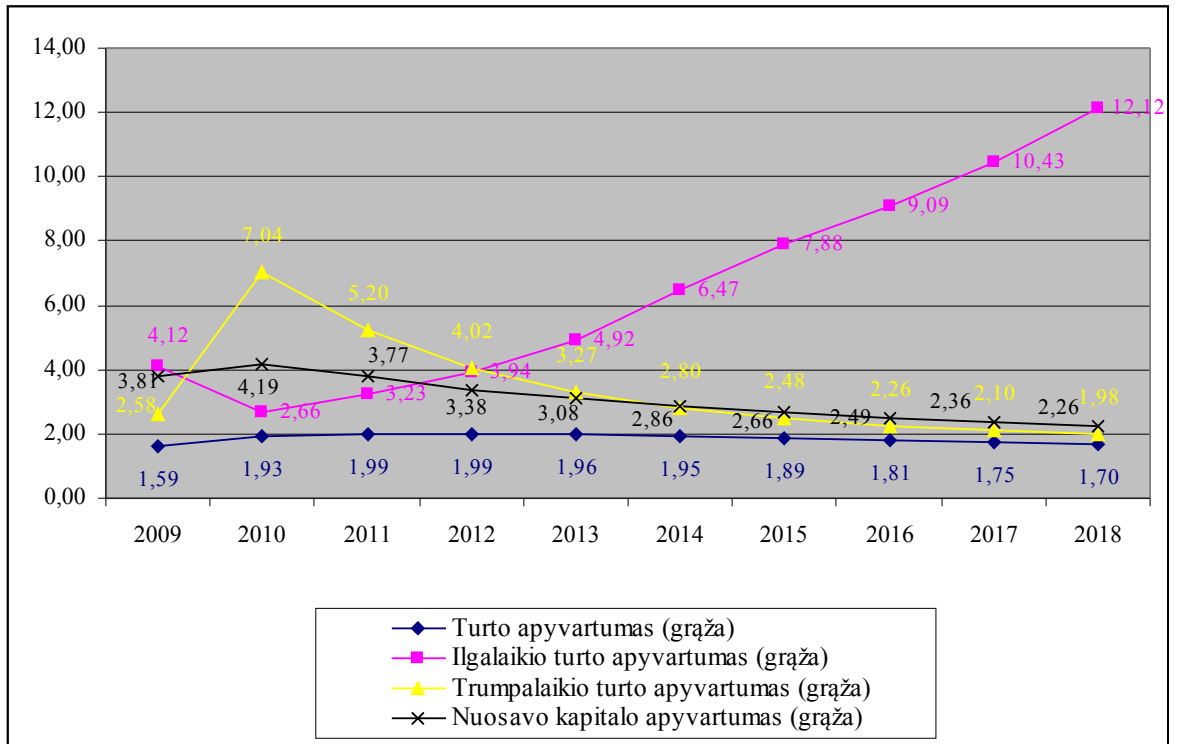
Įmonės veiklos efektyvumas vertinamas keliais rodikliais, nusakančiais įmonės ūkinės – gamybinės veiklos sąnaudų lygį, ir rodikliais, rodančiais įmonės lėšų, esančių visose lėšų apytakos stadijose, trūkumą. Turto apyvartumas išreiškia, kiek vienas litas turto sukuria pajamų. Investiciniu laikotarpiu turtas sukurs vidutiniškai apie 2,0 Lt pajamų. Šis rodiklis mažai kils, nes didės tiek turtas, tiek pardavimų pajamos. Vienam litui turto tekanti pajamų dalis pakankamai didelė, todėl įmonei šis rodiklis yra labai geras. Turto apyvartumas dienomis per analizuojamą laikotarpį sumažės 15 dienų, nuo 229,98 iki 214,87. Nuo 2009 m iki 2012 metų turto apyvartumas dienomis mažės iki 183,53 dienų, kitais metais apyvartumas pamažu didės ir 2018 m. jis bus 214, 87 dienos.

Ilgalaikio turto apyvartumas rodo, kiek vienas litas ilgalaikio turto sukuria pajamų. Šis rodiklis per 2009-2018 metus didėja. Mažiausia reikšmė 2,66 (2010 m.), didžiausia reikšmė 12,12 (2018 m.). Matome, kad įmonė kiekvienais metais įsigys ilgalaikio turto. Investiciniu laikotarpiu ilgalaikio turto apyvartumas dienomis sumažės 58 dienomis. Didžiausias apyvartumas dienomis bus pasiektas 2010 m. – 137,24 dienos. Nuo 2010 metų apyvartumas mažės ir 2018 m jis bus 30,13 dienos.

Trumpalaikio turto apyvartumas išreiškia, kiek kartų per metus įvyksta pilnas veiklos ciklas. 2009 metais trumpalaikio turto apyvartumo rodiklis yra 2,58. 2010 m. šis rodiklis padidės iki 7,04 dėl žymiai sumažėjusio trumpalaikio turto. Trumpalaikis turtas sumažės 55%. Nuo 2010 metų rodiklis pamažu mažės ir 2018 m, jis bus lygus 1,98. Per visą investicinį laikotarpį rodiklis sumažės 0,6 punktais. Investiciniu laikotarpiu trumpalaikio turto apyvartumas dienomis padidės 43 dienomis. Mažiausias apyvartumas dienomis bus pasiektas 2010 m. – 87,07 dienos. Nuo 2010 metų apyvartumas didės ir 2018 m jis bus 184,74 dienos. Matome, kad UAB „Megė“ trumpalaikį turtą atnaujins per 184,74 dienas.

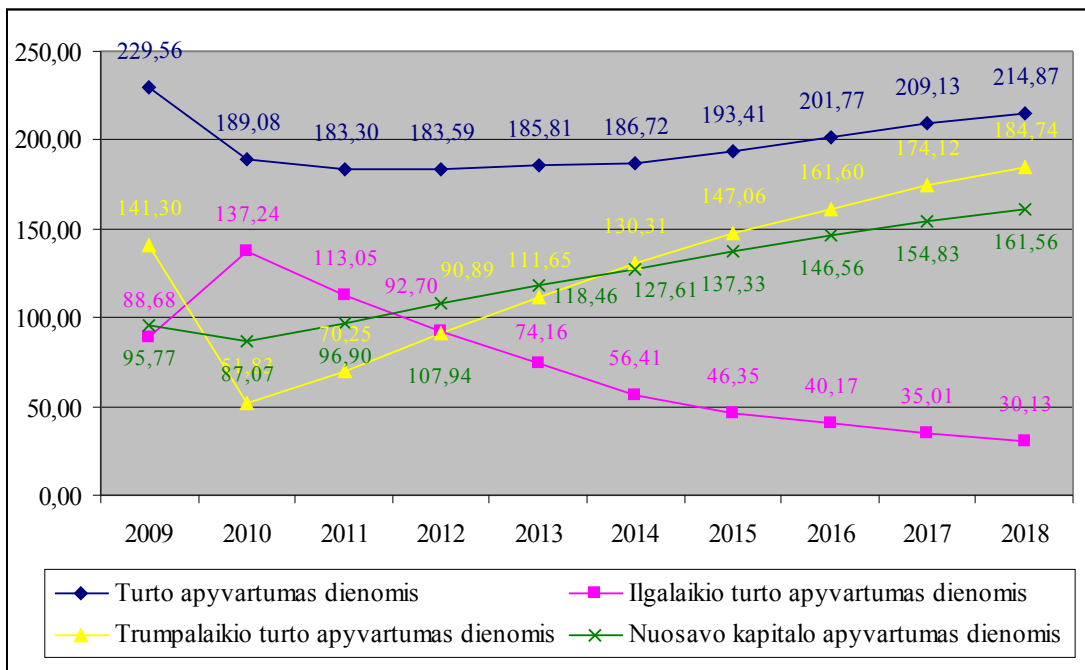
Nuosavo kapitalo apyvartumas parodo, kiek vienas nuosavo kapitalo litas sukuria pajamų. Nuosavo kapitalo apyvartumas mažės nuo 3,81 (2009 m.) iki 2,26 – (2018 m.). Tai lems nuosavo kapitalo įmonėje spartesnis didėjimas nei pardavimų pajamos.

Investiciniu laikotarpiu nuosavo kapitalo apyvartumas dienomis padidės 65 dienomis. Mažiausias apyvartumas dienomis bus pasiektas 2010 m. – 87,07 dienos. Nuo 2010 metų apyvartumas didės ir 2018 m jis bus 161,56 dienos.

15 pav. UAB“Megė“ apyvartumo rodiklių analizė vykdant investicijas 2009-2018 m.

Šaltinis: sudarytas autorės

16 pav. UAB“Megė“ apyvartumo rodiklių analizė vykdant investicijas 2009-2018 m.

Šaltinis: sudarytas autorės

Grynoji dabartinė vertė (NPV)

Remiantis projekto planuojama pinigų srautų ataskaita (16 priedas), apskaičiuota grynoji dabartinė vertė 2008-2012 metams. Naudojama diskonto norma 7% (nustatyta Lietuvos banko). Apskaičiuota grynoji dabartinė vertė yra lygi 179068,18 Lt. Vertė yra teigiamas dydis ($NPV > 0$). Vadinas, pasirinktas projektas yra priimtinas bei pelningas. Tai reiškia, kad projekto generuojamų pinigų srautų esamoji vertė viršija projektui įgyvendinti skirtas investicijas. Įgyvendinus projektą, savininkų turtas padidės.

Vidinė gražos norma (IRR)

IRR rodiklis yra vienas iš dažniausiai naudojamų investicinių projektų efektyvumo vertinimo rodiklių. Jis nurodo maksimalią diskonto normą, kuriai esant atsiperka investicijos. Norint gauti pelną iš investuotų lėšų arba, kad jos atsipirktų, būtina, kad grynoji dabartinė vertė būtų didesnė arba lygi nuliui. Todėl skaičiuojant vidinę pajamų normą, t. y. diskonto koeficientą, kuris sulygina projekto grynujų įplaukų dabartinę vertę su pradinėmis investicijomis, turi būti užtikrinta lygybė $NPV = 0$. Apskaičiuota investicinio projekto vidinė gražos norma lygi 12,70%. Matome, kad investicijos atsipirks.

Modifikuota vidinė gražos norma (MIRR)

Modifikuota vidinės gražos norma rodo, kad visi pinigų srautai yra reinvestuojami pagal vidutinius įmonės kapitalo kaštus ir todėl yra patikimesnis pelningumo rodiklis. Apskaičiuota investicinio projekto modifikuota vidinė gražos norma lygi 11,13 %, vadinas, remiantis šiuo tikslesniu metodu galime daryti išvada, kad investicijos bus efektyvios.

Investicijų atsipirkimo trukmė

Investicijų atsipirkimo laikotarpis – tai periodas, per kurį diskontuotos pajamos yra lygios investicijų sumai. Apskaičiuojant investicijų atsipirkimo laikotarpį naudotasi projekto pinigų srautų ataskaitos duomenimis. Apskaičiuota investicijų atsipirkimo laikotarpis lygus 5 metams. Kadangi investicijų atsipirkimo periodas parodo tik kapitalinių investicijų apyvartumą, o tos priemonės pelningumo neparodo, šis atsipirkimo laiko būdas gali būti taikomas tik kaip pagalbinis, sprendžiant apie numatomų investicijų efektyvumą.

Rentabilumo indeksas (PI)

Rentabilumo indeksas dar kartais vadinamas pelningumo indeksu. Jis yra grynosios dabartinės vertės nustatymo metodo tęsinys. Rentabilumo indeksas išreiškia dabartinių pajamų ir tai pačiai datai diskontuotų investicinių išlaidų santykį. Apskaičiavus rentabilumo indeksą, kuris lygus 1,40, matyti, kad $PI > 1$. Tai reiškia, kad numatytos investicijos rentabilios, užtikrina šio normatyvo reikalavimus (t. y. PI turi būti didesnė arba lygi 1), investicinis projektas laikomas priimtiniu.

Lūžio taško analizė

UAB „Megė“ kiekybiniam rizikos įvertinimui naudojama nenuostolingumo lūžio analizė, parodanti pardavimų apimtį, kuri būtina, kad įmonė padengtų veiklos išlaidas. Kadangi UAB „Megė“ pradės gaminti naują produktą tai lūžio taško analizė atliekama šiai šarvuotų durų pardavimo veiklai. Ši analizė atlikta remiantis pastoviomis ir kintamomis sąnaudomis.

18 lentelė

UAB „Megė“ lūžio taško analizės rezultatai 2009-2018 m.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kintamų sąnaudų dydis 1-am vnt. pagaminti	0	689	690	699	708	717	726	735	744	754
Pastovios sąnaudos	0	11420	11560	11650	11790	11930	12070	12210	12360	12500
Vieneto kaina, Lt	0	1100	1122	1139	1156	1173	1191	1209	1227	1245
Pardavimų apimtys, vnt.	0	360	368	375	382	390	398	406	414	422
Lūžio taškas, vnt.	0	27,79	26,76	26,48	26,32	26,16	25,96	25,76	25,59	25,46

Šaltinis: sudarytas autorės

Lūžio taško reikšmė mažesnė už nominalias pardavimų apimtis, kas parodo, kad projektas yra pelningas.

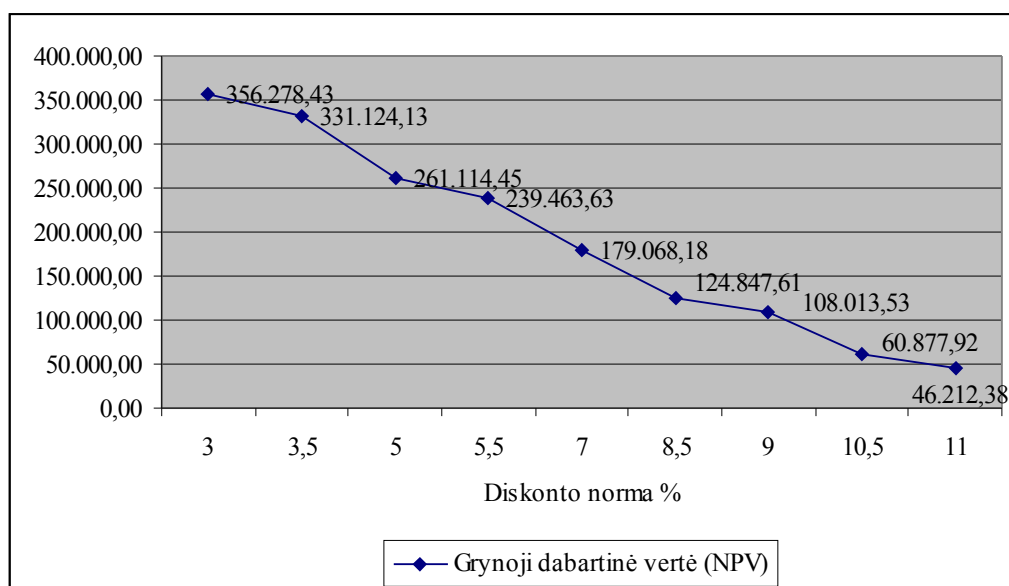
3.3. Projekto rizikos vertinimas

Jautrumo analizė: NPV priklausomybė nuo diskonto normos

Skaičiuojant projekto grynąją dabartinę investicijų vertę buvo taikoma Lietuvos banko skelbiama paskutiniųjų 12 mėnesių vidutinės (1-5 metų) trukmės paskolų litais vidutinės metų palūkanų normos dydžio diskonto norma. Atsižvelgiant į galimą palūkanų normos kitimą, buvo atlikta jautrumo analizė.

Finansinės grynosios dabartinės investicijų vertės priklausomybė nuo diskonto normos pavaizduota 15 paveiksle. Atliekant grynosios dabartinės investicijų vertės jautrumą diskonto normai, skaičiuojant investicijų NPV buvo imamos ribinės diskonto normos, nutolusios nuo bazinės diskonto normos (7 %) po du procentinius punktus.

Atlikta investicijų NPV jautrumo diskonto normos svyravimui analizė parodė, kad net imant didelę rinkos sąlygomis diskonto normą, grynoji projekto dabartinė vertė yra gaunama teigiama.

17 pav. UAB“Megė“ grynosios dabartinės vertės (NPV) priklausomybė nuo diskonto normos

Šaltinis: sudarytas autorės

Įmonės veiklos scenarijai

Jautrumo analizė atliekama remiantis trimis įmonės veiklos scenarijais:

- 1) pesimistiniu;
- 2) bazinis;
- 3) optimistiniu.

Šių įmonės veiklos scenarijų pagrindas yra skirtingas prognozuojamas pardavimų apimtys ir sąnaudų kitimo tempas pateikiamas 19 lentelėje.

19 lentelė

UAB „Megė“ veiklos scenarijai

Pesimistinis scenarijus	Bazinis scenarijus	Optimistinis scenarijus
-5% (pardavimo apimčių mažėjimas, sąnaudų didėjimas)	0 (labiausiai tikėtinas variantas)	+5% (pardavimo apimčių didėjimas, sąnaudų mažėjimas)

Pesimistinis varianto finansinės prognozės paskaičiuotos 21, 22, 23 prieduose. Optimistinio varianto finansinės prognozės paskaičiuotos 24, 25, 26 prieduose.

Apskaičiavus gavome, kad optimistinio varianto grynoji dabartinė vertė (NPV) lygi 1630617,40 Lt, pesimistinio varianto grynoji dabartinė vertė (NPV) lygi -1254034,86 Lt

Gauname, kad projekto rizikos laipsnis lygus

$$\Delta NPV = NPV^{opt} - NPV^{pes} = 1630617,40 - (-1254034,86) = 2884652,26 \text{ Lt.}$$

Scenarijų analizė rodo, kad įmonės veikla yra labai jautri tokiems rinkos svyravimams susijusiems su pardavimais ir jų savikaina. Tai susiję su verslo srities specifika. Įmonės veiklą diversifikavimas leidžia sumažinti tokių svyravimų pasekmes. Minėtiems įmonės veiklos scenarijams UAB „Megė“ yra pilnai pasiruošusi ir per savo gan ilgą įmonės gyvavimo laikotarpį yra išgyvenusi ir didesnių svyravimų. Svyravimai rinkoje yra nedažni ir pakankamai trumpalaikiai, kad įmonė imdamasi tam tikrų priemonių galėtų išgyventi net ir įmonės veiklai pakrypus pesimistiniu variantu.

Pateiktų prognostinių finansinių ataskaitų analizė leidžia daryti išvadą, kad įgyvendinus projektą, įmonė bus finansiškai pajėgi toliau vykdyti medienos ir metalo apdirbimo veiklą.

Prognostinėje pinigų srautų ataskaitoje sukaupti grynieji pinigai kaip nepaskirstytas rezervas bus naudojami turimos techninės bazės atnaujinimui pagal poreikius bei turimų įsipareigojimų dengimui.

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Išnagrinėjus mokslinę literatūrą apie investicinę svarbą, investicinių projektų efektyvumo vertinimo metodus, Europos Sąjungos ir valstybės paramą smulkiam ir vidutiniam verslui, atlikus UAB „Megė“ finansinės plėtros ir perspektyvų analizę, galima pateikti tokias išvadas:

- Investicijų įgyvendinimas yra viena iš svarbiausių sąlygų sprendžiant įmonės plėtros ir efektyvios jos veiklos užtikrinimo uždavinių. Investicinio projekto vertinimas ir finansinės prognozės būtinos, kad būtų galima suvokti investicijos vertingumą.
- Įmonių plėtra remiama Europos Sąjungos ir valstybės pagalbos priemonėmis, kurios skatina spartų šalies ekonominių vystymąsi bei sudaro prielaidas kitų sričių plėtrai. 2008 metais smulkaus ir vidutinio verslo įmonės pagal „Verslo produktyvumo didinimas ir verslo aplinkos gerinimo“, prioritetą pasirašė 46 paramos sutartis, skirta 437126580 litų paramos. Pagal Kaimo plėtros programos priemonę „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ pateiktos 95 paraiškos. Prašomos paramos suma 40865321 litų.
- Ekonomikos smukimo laikotarpiu įmonė diversifikuos veiklos riziką ir šalia statybos remonto darbų veiklos pradės naują veiklą – šarvuotų durų su skietmedžio medienos apdaila gamybą. UAB „Megė“ numatė 575702 litų ilgalaikę investiciją į naujų medienos ir metalo apdirbimo įrangos įsigijimą. Tinkamos projekto išlaidos – 629202 Lt (parama 402831 litų, nuosavos lėšos 226371 litų).
- Projekto 2009-2018 m. pelningumo rodiklių kitimą įtakos įmonės pradėta nauja veikla – šarvuotų durų su skietmedžio medienos apdaila gamyba. Dėl naujos veiklos padidės įmonės pardavimo pajamos ir savikaina. 1) Bendrasis pardavimų pelningumas 2009-2018 m. bus geras, t.y. bus didesnis nei 15%. Tačiau per visą investicinį laikotarpį sumažės -5,46%, (nuo 23,95% iki 18,49%), (2006-2008 m. padidėjo +5,78% nuo 17,79% iki 23,57%). Bendrojo pelningumo mažėjimą įtakos bendrojo pelno padidėjimas 1,59% ir pardavimo pajamų sumažėjimas 7,05%. Norint stabilizuoti rodiklio mažėjimą įmonei reikia atlikti savikainos ir kainos analizę. 2) Grynasis pardavimų pelningumas 2009-2018 m padidės +0,08% (nuo 2,38% iki 2,46%), (2006-2008 m. +2,1% nuo 0,34% iki 2,44%). Grynojo pardavimų pelningumo padidėjimą įtakos grynojo pelno padidėjimas 1,02% ir pardavimo pajamų sumažėjimas 0,94%. Tačiau visu investiciniu laikotarpiu rodiklis išlieks nepatenkinamas, t.y. bus mažesnis už 5%, Nors rodiklis turi didėjimo tendenciją, tačiau įmonei vykdant investicijas maža grynojo pelno dalis teks kiekvienam pardavimo litui po visų išlaidų. 3) Veiklos pelningumas 2009-2018 m padidės +0,11% (nuo 2,79% iki 2,90%), (2006-2008 m. +3,1%, nuo -0,79% iki 2,31%). Veiklos pelningumo padidėjimui 0,11 proc. įtakos turės veiklos pelno padidėjimas 1,27% ir pardavimo pajamų sumažėjimas 1,16%. 4) Turto pelningumas 2009-2018 m

padidės +0,41% (nuo 3,77% iki 4,18%), (2006-2008 m. +4,62%, nuo 0,81% iki 5,43%). Turto pelningumą įtakos grynojo pelno padidėjimas 1,63% ir turto sumažėjimas 1,22%. Tačiau rodiklis investiciniu laikotarpiu išliks nepatenkinamas, t.y. bus mažesnis už 8%. Tai rodo, kad nepakankamai grynojo pelno teks vienam turto litui.

5) Nuosavo kapitalo pelningumas 2009-2018 m sumažės -3,49% (nuo 9,05% iki 5,56%) (2006-2008 m. +8,34%, nuo 1,29% iki 9,63%). Rodiklio mažėjimą įtakos grynojo pelno didėjimas 3,91% ir nuosavo kapitalo pasikeitimas 7,40%.

- Projekto 2009-2018 m. atlikta mokumo rodiklių analizė rodo, kad: 1) einamojo mokumo koeficientas padidės +1,48 punktais (nuo 2,69 iki 4,17), (2006-2008 m. -0,98, nuo 1,99 iki 1,01). Koeficiento didėjimą investiciniu laikotarpiu įtakos trumpalaikio turto didėjimas +80,64%, nes esamai – statybinei veiklai ir naujai pradėti veiklai įmonė pirs medžiagas. Rodiklis investuojamu laikotarpiu labai geras, nes bus didesnis už 2, įmonė atsiskaitys už savo trumpalaikius įsipareigojimus; 2) kritinio (greitojo) mokumo koeficientas padidės +1,39 punktais (nuo 2,34 iki 3,73), (2006-2008 m. -0,78, nuo 1,39 iki 0,61). Koeficiento didėjimą įtakos trumpalaikio turto didėjimas +80,64% ir atsargų didėjimas +48,10%. Rodiklis labai geras, įmonė bus likvidi. 3) įsiskolinimo koeficientas sumažės -0,67% (nuo 27,62% iki 20,59%) (2006-2008 m. +6,54%, nuo 37,12% iki 43,66%). Įsiskolinimo rodiklis investuojamu laikotarpiu įmonėje sumažės ir tai reiškia, kad daugiau turto bus finansuojama nuosavomis lėšomis 4) trumpalaikio įsiskolinimo koeficientas sumažės -2,25% (nuo 22,84% iki 20,59%), (2006-2008 m. +6,29%, nuo 27,24% iki 33,53%). Investuojamu laikotarpiu įmonė mažesnę turto dalį finansuos trumpalaikėmis skolomis. 5) ilgalaikio įsiskolinimo koeficientas lygus 0 (2006-2008 m. +0,26%, nuo 9,87% iki 10,13%). Įmonė neturės ilgalaikių įsiskolinimų.
- Projekto 2009-2018 m. finansų struktūros rodikliai sumažės. Skolos koeficientas 2009-2018 m sumažės -0,33 punktais (nuo 0,58 iki 0,25), (2006-2008 m. +0,07, nuo 0,37 iki 0,44), mažėjimą įtakos nuosavo kapitalo didėjimas, nes įmonė didesnę dalį svetimų lėšų panaudos formuojant įmonės kapitalą. Rodiklis geras, t.y bus mažesnis kaip 0,50. Nuosavybės koeficientas 2009-2018 m sumažės -1,07 punktais (nuo 2,40 iki 1,33), (2006-2008 m. +0,19, nuo 1,59 iki 1,78). Investiciniu laikotarpiu sumažės turto dalis tenkanti 1 litui nuosavų lėšų. Skolos-nuosavybės koeficientas 2009-2018 m sumažės -0,35 punktais (nuo 0,66 iki 0,27), (2006-2008 m. +0,19, nuo 0,59 iki 0,78). Koeficiento mažėjimą investiciniu laikotarpiu įtakos savininkų nuosavybės didėjimas ir įsipareigojimų mažėjimas. Reiškia, kad įmonė mažiau priklauso nuo skolininkų.

- Projekto 2009-2018 m. apyvartumo koeficientai lyginant su 2006-2008 metų rodikliais šia linkme: 1) turto apyvartumas (grąža) padidės +0,11 punktais (nuo 1,59 iki 1,70), (2006-2008 m. -0,15, nuo 2,37 iki 2,22), didėjimą įtakos pardavimo pajamų didesnis didėjimas 38,17% nei turto. Investiciniu laikotarpiu koeficiento didėjimas rodo, kad įmonės vienas turto litas sukurs didesnes pajamas. Didesnės pajamas įmonė gaus pradėjus gaminti šarvuotas duris. 2) Turto apyvartumas dienomis sumažės -15,11 (nuo 229,98 iki 214,87) (2006-2008 m. +10,40, nuo 153,82 iki 164,22); 3) ilgalaikio turto apyvartumas (grąža) padidės +8,00 punktais (nuo 4,12 iki 12,12), (2006-2008 m. -1,82, nuo 5,18 iki 3,35), rodiklio didėjimą investiciniu laikotarpiu įtakos pardavimo pajamų didėjimas 38,17%. Rodiklis labia geras nes bus didesnis už 1,5. 4) ilgalaikio turto apyvartumas dienomis sumažės -58,55 (nuo 88,68 iki 30,13), (2006-2008 m. +38,35, nuo 70,51 iki 108,86); 5) trumpalaikio turto apyvartumas (grąža) sumažės -0,61 punktais (nuo 2,58 iki 1,98), (2006-2008 m. +2,21, nuo 4,38 iki 6,59), koeficiento mažėjimą investiciniu laikotarpiu įtakos trumpalaikio turto didėjimas +80,64% ir pardavimo pajamų didėjimas 38,17%. Koeficientas rodo, kad vienam trumpalaikio turto litui teks mažiau pajamų. 6) trumpalaikio turto apyvartumas dienomis padidės +43,44 punktais (nuo 141,30 iki 184,74), (2006-2008 m. -27,94, nuo 83,31 iki 55,36); 7) Nuosavo kapitalo apyvartumas (grąža) sumažės -1,55 punktais (nuo 3,81 iki 2,26), (2006-2008 m. +0,17, nuo 3,77 iki 3,95). Mažėjimą lems nuosavo kapitalo 133,09% įmonėje spartesnis didėjimas nei pardavimų pajamos 38,17%. 8) Nuosavo kapitalo apyvartumas dienomis padidės +65,79 (nuo 95,77 iki 161,56), (2006-2008 m. -4,21, nuo 96,73 iki 92,52).
- Atlikti skaičiavimai rodo, įgyvendinus projektą, savininkų turtas padidės 726260 litų (133,09%), vidutinis metinis grynojo pelno augimo tempas 1,04%. Investicinio projekto vidinė grąžos norma (IRR) lygi 13 %, yra didesnė nei Lietuvos banko skelbiama paskutiniųjų kalendorinių metų (1-5 metų) bei neviršija 20% Apskaičiuota investicinio projekto modifikuota vidinė grąžos norma lygi 11,13 %, rodiklis rodo, kad investicijos efektyvios. Investicijų atsipirkimo laikotarpis lygus 5 metams. Gautas rentabilumo indeksas lygus 1,40, reiškia, kad numatytos investicijos rentabilios, užtikrina normatyvo reikalavimus (t. y. turi būti didesnė arba lygi 1).
- Apskaičiavus lūžio tašką, nustatyta, kad pardavimų apimtis lūžio taške kiekvienais metais mažesnė už nominalias pardavimų apimtis, kas parodo, kad projektas yra pelningas.
- Įvertinus riziką matome, kad atlikta investicijų NPV jautrumo diskonto normos svyravimui analizė parodė, kad net imant didelę rinkos sąlygomis diskonto normą,

grynoji projekto dabartinė vertė yra gaunama teigiama. Scenarijų analizė rodo, kad įmonės veikla yra labai jautri rinkos svyravimams susijusiems su pardavimais ir jų savikaina.

- Įgyvendinus investicijų plėtrą, įmonėje bus sukurtos papildomos 4 darbo vietos.

Atlikus retrospektyvinę ir perspektyvinę įmonės ekonominio efektyvumo įvertinimą ir plėtros perspektyvos analizę, rekomenduojama:

- Du kartus į metus atlikti įmonės finansinės būklės analizę, įvertinant įmonės ekonominius efektyvumo rodiklius. Remiantis įmonės ekonominio efektyvumo įvertinimo rezultatais, analizuoti pagrindinius veiklos procesus, jų įtaką efektyvumui, numatyti galimas rizikas bei parengti planus, kaip jas valdyti.
- Įgyvendinti planuojamą investicinės plėtros projektą, nes investuotos lėšos atsipirktų per 5 metus, išaugtų įmonės gaunamas pelnas.
- Įgyvendinus investicinį projektą, dalyvauti kitose Europos Sąjungos paramos priemonėse. Įmonėje vykdyti mokslinius tyrimus, diegti informacines technologijas, šiuolaikiškus vadybos metodus ir valdymo sistemas. Ieškoti užsienio partnerių ir didinti šarvuotų durų su skietmedžio apdaila pardavimą užsienio rinkose.
- Pasinaudoti valstybės pagalbos priemonėmis:
  - Dalyvauti vietinių užimtumo iniciatyvų projektuose, nacionalinėje paramoje;
  - Bendradarbiauti su verslo inkubatoriumi, verslo informacijos centru dėl konsultacijų rengiant projektus.
  - Kreiptis į savivaldybės smulkaus ir vidutinio verslo paramos fondus dėl projektų rengimo paramai gauti išlaidų kompensavimo.

LITERATŪRA

1. Bendrijos valstybės pagalbos taisyklių vadovas. [žiūrėta 2007-10-10]. Prieiga per internetą: < http://www.konkuren.lt/vp/h_01_naujienos/doc/vademecum_on_rules_2007_lt.pdf>
2. Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 m. programa. [žiūrėta 2008-09-17]. Prieiga per internetą: <http://www.nma.lt/index.php?-599371609>
3. Lietuvos Respublikos ūkio ministerija. 2007 - 2013 m. Veiksmų programų lėšų įsisavinimo būklė (pagal 2008-12-31 duomenis). [žiūrėta 2009-05-01]. Prieiga per internetą: http://www.esparama.lt/es_parama_pletra/failai/fm/failai/Ataskaitos/Lesu_isisavinimo_bukle_2008-12-31.pdf
4. Lietuvos Respublikos valstybės ilgalaikės raidos strategija (Nr.IX-1187, 2002-11-12, Žin., 2002, Nr.113-5029)
5. Lietuvos Respublikos Vyriausybė. 2007-2013 metų ekonomikos augimo programa [žiūrėta 2007-10-10]. Prieiga per internetą: < http://www.ukmin.lt/lt/veiklos_kryptys/es_strukturiniai_fondai/2007-2013/VP2.pdf>
6. Lietuvos Respublikos vyriausybė. Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikė strategija (Nr.853, 2002-06-12, Žin.)
7. Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Nacionalinė bendroji strategija: Lietuvos 2007-2013 m. Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategija [žiūrėta 2007-10-10]. Prieiga per internetą: http://www.lrv.lt/ES_parama/Strategijos_%20projektas_2006-10-05.pdf
8. Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Smulkaus ir vidutinio verslo plėtros iki 2008 metų strateginių kryptčių aprašas ir smulkaus ir vidutinio verslo plėtros 2005–2008 metų priemonių aprašas (Nr.1104, 2005-10-19, Žin., 2005, Nr.126-4491)
9. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija. Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos įgyvendinimas. [žiūrėta 2009-05-01]. Prieiga per internetą: <http://www.zum.lt/lt/zemes-ukio-ministerija/kaimo-pletra/parama-pagal-2007-2013-m--programos-priemones/stebesena-ir-vertinimas/>
10. Lietuvos statistikos departamentas. Smulkaus ir vidutinio verslo sėkmės veiksniai [žiūrėta 2007-10-10]. Prieiga per internetą: <http://www.stat.gov.lt/uploads/docs/Verslo_sekmes_veiksniai.pdf?PHPSESSID=0bc82bb62fa4a665fcc163b2793059cf> programa.pdf>
11. Smulkaus ir vidutinio verslo plėtros įstatymas (Nr. IX-1142 , 2002-10-22, Žin., 2002, Nr.105-4689)

12. [Žemės ūkio ministro 2007 m. kovo 16 d. įsakymas Nr. 3D-117 "Dėl ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos Kaimo plėtros 2007–2013 metų programos ir Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių"](#) (Žin., 2007, Nr. 34-1250). [žiūrėta 2008-09-17]. Prieiga per internetą: <http://www.zum.lt/min/failai/07-3D-117.pdf>.

Europos komisijos dokumentai

13. Europos komisija. Europos mažųjų įmonių chartija. [žiūrėta 2007-09-24]. Prieiga per internetą:
<http://www.ukmin.lt/lt/veiklos_kryptys/pramone_ir_verslas/smulkusis_ir_vidutinis/doc/charter_lt.pdf>
14. Europos Komisijos (EB) 2003 m. gegužės 6 d. rekomendacija Nr.361/2003 „Dėl mikro, smulkių ir vidutinių įmonių apibrėžimo“.
15. Mikroįmonių, mažųjų ir vidutinių įmonių nustatymo metodika. Europos komisija. [žiūrėta 2007-09-24]. Prieiga per internetą: <http://www.zum.lt/min/failai/N4_sme_user_guide_LT.pdf>
16. Thinking Small in an Enlarging Europe. (COM(2003) 26 final). [žiūrėta 2007-09-24]. Prieiga per internetą:
<http://www.ukmin.lt/lt/veiklos_kryptys/pramone_ir_verslas/smulkusis_ir_vidutinis/doc/thinkingsmall-com03-01-21.pdf>

Moksliniai darbai

17. DnB NORD. Lietuvos smulkaus ir vidutinio verslo analizė. Vilnius, 2005
18. UAB „Ekonominės konsultacijos ir tyrimai“. Efektyviausios verslo rėmimo formos naudojant Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas.
19. UAB „ETKC“. Europos Sąjungos ir kitų šalių techninės paramos smulkaus ir vidutinio verslo subjektams teikimo praktinė analizė.

20. Aleknavičienė, V., Jatkūnaitė, D. (2002) *Lietuvos įmonėse vykdomos dividendų politikos tyrimai*. Inžinerinė ekonomika: Mokslo darbai .Kaunas: Technologija, Nr. 5 (31).
21. Ališauskas, K., Kazlauskienė, Ž. (2005). *Investicinių projektų rengimas, valdymas ir vertinimas*. Šiauliai: Šiaulių universiteto leidykla.
22. Bagdžiūnienė, V. (2005). *Finansinė atskaitomybė*. Vilnius: Conto litera.
23. Bagdžiūnienė, V. (2005). *Finansinių ataskaitų analizė*. Vilnius: Conto litera.
24. Bagdžiūnienė, V. (2005). *Įmonių veiklos planavimas ir analizė*. Vilnius: Conto litera.
25. Bivainis, J., Griškevičius, A., Jakštas, V. (1997). *Investicinių projektų vertinimas*. Vilnius: Lietuvos informacijos institutas.
26. Бочаров, В. В. (2004). *Инвестиции: инвестиционный портфель, источники финансирования, выбор стратегии*. Санкт Петербург: Питер.
27. Briner, W., Hastings, C., Geddes, M. (2007). *Projektų lyderis*. Vilnius: Vaga.
28. Dzikevičius, A. (2004). *Investicijų projekto efektyvumo bei rizikos vertinimas imitaciniu modeliavimu*. Verslas, vadyba ir studijos. Vilnius: Technika.
29. *Ekonomikos terminai ir sąvokos (mokomasis žodynas)*. (1999). Vilnius: Vilniaus pedagoginis universitetas.
30. *Finansų pagrindai* (2000). Kaunas: Technologija.
31. Gaidienė, Z. (1998). *Finansų valdymas*. Kaunas: Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centras.
32. Garškienė, A. (1997). *Verslo planavimas*. Vilnius: Lietuvos informacijos institutas.
33. Gitman, L. J., Joehnk, M. D. (1996). *Fundamentals of investing (sixth edition)*. Harper Collins College Publishers.
34. Gražytė-Molienė, O. (2004). *Statistika I*. Vilnius: Vilniaus verslo kolegija.
35. Griškevičius, A., Silickas, J. (1998). *Investicinių projektų valdymas*. Vilnius: Lietuvos informacijos institutas.
36. Halwood, Paul, C. (2002). *International money and finance*. Malden: Blackwell Publishers.
37. Hirschey, M. (2003). *Tech stock valuation: investor psychology and economic analysis*. Amsterdam: Academic Press.
38. Juozaitienė, L. (2000). *Įmonės finansai. Analizė ir valdymas*. Šiauliai: Šiaulių universiteto leidykla.
39. Kancerevyčius, G. (2004). *Finansai ir investicijos*. Kaunas: Technologija.

40. Katauskis, P. (2001). *Finansų matematika*. Vilnius: Lietuvos bankininkystės, draudimo ir finansų institutas.
41. Kunigėlytė, L., Laškovas, J., Markelevičius, J. (1986). *Bendroji statistikos teorija*. Vilnius: Mintis.
42. Kvedaraitė, V. (1997). *Įmonių finansų valdymas*. Vilnius: Lietuvos informacijos institutas.
43. Lessel, W. (2007). *Projektų valdymas*. Vilnius: Alma litera.
44. Lileikienė, A., Šaparnis, G., Tamošiūnas, T. (2004). *Magistro darbų rengimo metodika*. Šiauliai: Šiaulių universiteto leidykla.
45. Lydeka, Z., Drilingas, B. (2002). *Firmos ekonomikos pagrindai*. Vilnius: Pačiolis.
46. Lofhouse, S. (2001). *Investment management*. Chichester: John Wiley and Sonc Inc.
47. Lukaševičius, K., Martinkus, B. (2001). *Verslo vadyba*. Kaunas: Technologija
48. Lumby, S. (1994). *Investment appraisal and financial decisions*. London: Chapman and Hall.
49. Mackevičius, J. (2005). *Įmonių veiklos analizė*. Vilnius: TEV.
50. Mackevičius, J., Poškaitė, D. (1998). *Finansinės ataskaitos*. Vilnius: Katalikų pasaulis.
51. Mackevičius, J., Poškaitė, D. (1998). *Finansų analizė*. Vilnius: Katalikų pasaulis.
52. Martišius, S.A. (2003). *Statistika. I dalis*. Vilnius: Vilniaus Universiteto leidykla.
53. Melicher, Ronald, W. (2003). *Finance: introduction to institutions, investments, and management*. New York: John Wiley and Sonc, Inc.
54. Neverauskas, B., Stankevičius, V. (2000). *Ekonomikos ir vadybos studijų įvadas*. Kaunas: Technologija.
55. Neverauskas, B., Stankevičius, V., Viliūnas, V., Černiūtė, I. (2004). *Projektų valdymas*. Kaunas: Technologija.
56. Norvaišienė, R. (2004). *Įmonės investicijų valdymas*. Kaunas: Technologija.
57. Norvaišienė, R. (2006). *Įmonės investicijų valdymas*. Kaunas: Technologija.
58. Obi, C.P. (1998). *Verslo finansų pagrindai*. Kaunas: Technologija.
59. *Projektų rengimas ir valdymas SVV įmonėse*. (2005). Šiauliai: Šiaulių verslo inkubatorius.
60. Rutkauskas, A.V., Damašienė, V. (2002). *Finansų valdymas*. Šiauliai: Šiaulių universiteto leidykla.
61. Stripeikis, O., Žukauskas, P. (2004). *Smulkaus ir vidutinio verslo aplinka Lietuvos ir ES rinkose*. Organizacijų vadyba: sisteminiai tyrimai.
62. Urniežius, R. (2001). *Rizika*. Vilnius: Mintis.

63. Džikevičius, A. (2004). *Finansai ir investicijos: investicinių projektų efektyvumo vertinimas*. Prieiga per internetą: <http://finansai.tripod.com/vertinimas.htm> [žiūrėta 2008-09-17].

PAGRINDINIŲ SĄVOKŲ ANALIZĖ

A

Akcinis kapitalas – akcinės bendrovės kapitalo kiekis, kuris suformuojamas parduodant akcijas;

Apyvartiniai aktyvai – piniginės lėšos ir kiti aktyvai, kurie paverčiami pinigėmis lėšomis, parduodami arba sunaudojami per vienerius metus ar įprastinį gamybos ciklą, bet ne ilgesnį kaip vieneri metai; juos sudaro grynieji pinigai sąskaitoje, lengvai realizuojami vertybiniai popieriai, debitorinis įsiskolinimas, atsargos, nebaigta statyba ir kt.;

Apyvartinio kapitalo santykis – rodiklis parodantis firmos sugebėjimą padengti trumpalaikius įsipareigojimus savo trumpalaikiu turtu, kuris yra apskaičiuojamas firmos trumpalaikį turtą dalijant iš trumpalaikių įsipareigojimų;

Apyvartinis kapitalas – apskaitoje naudojamas terminas, reiškiantis firmos trumpalaikio turto, kuris naudojamas gamybos cikle trunkančiame ne ilgiau kaip vienerius metus, ir trumpalaikių įsipareigojimų skirtumą;

Augimo tempai – santykinis ekonominio rodiklio pasikeitimas lyginamaisiais laikotarpiais.

Atsargos – dalis firmos turto, kuris laikomas žaliavų, nebaigtos gamybos ir gatavų prekių forma.

Atsipirkimo laikotarpis – laiko tarpas, per kurį surenkama pakankama grynujų pinigų suma visiškai atlyginti pradinius kapitalinius įdėjimus;

B

Balansas – finansinė ataskaita atspindinti firmos turtą ir įsipareigojimus paskutinę ūkinės veiklos laikotarpio dieną;

Bendrasis pelnas – skirtumas tarp pajamų, gautų pardavus prekę, ir kintamųjų sąnaudų;

Bendrosios pajamos – suminės pajamos, gaunamos firmai pardavus tam tikrą produkcijos kiekį, t.y. kainai padaugintai parduotos produkcijos kiekio;

Bendrosios sąnaudos – firmos visų pastovių sąnaudų ir visų kintamų sąnaudų, gaminant tam tikrą produkciją, bendra suma per tam tikrą laikotarpį;

D

Dabartinė vertė – pajamų dabartinė vertė, apskaičiuota būsimajam laikotarpiui; pinigų, kurie bus gauti ateityje, dabartinė vertė;

Debitorinis įsiskolinimas – juridinių ir fizinių asmenų įsiskolinimas, kuris atsiranda dėl materialijų vertybių pateikimo ir kitų sandorių su šiais juridiniais ar fiziniais asmenimis sąlygų pažeidimo iš jų pusės (dėl finansinės ir atsiskaitymų drausmės bei teisėtumo pažeidimų), todėl laikomas nenormaliu;

Dinaminė analizė – ekonominės analizės būdas, kuriuo nustatomas perėjimas nuo vienos pusiausvyros būsenos prie kitos;

Diskontavimas – pajamų, kurios bus gautos ateityje, dabartinės vertės nustatymas. Būsimųjų pajamų dabartinė vertė yra mažesnė, nes kai pajamos bus gautos ateityje, netenkama galimybės gauti palūkanų iki to laiko, kai jos iš tikrųjų bus gautos;

Diskontuoti pinigų srautai – piniginiai srautai, susiję su ekonomiais projektais, kurie yra reguliuojami taip, kad būtų priimtini atsižvelgiant į piniginių srautų terminus ir galimas palūkanas nuo panaudojamų lėšų;

Diversifikavimas – procesas, kai firma plečiasi, gamindama daug įvairių prekių, ir prekiauja daugelyje, o ne vienoje iš rinkų;

Dividendas – pinigai, kuriuos akcinė bendrovė išmoka savo akcininkams už įdėtą akcinį kapitalą;

E

Efektyvumas – gamybos išteklių panaudojimo lygis, garantuojantis maksimalų rezultatą;

Ekonomikos modelis – modelis, turintis du ar daugiau kintamųjų, kurie: rodo ryšį tarp kintamųjų; nusako to ryšio ekonominį rezultatą; numato, kokią įtaką ekonominiam rezultatui daro kintamųjų pokyčiai;

Ekonominis efektyvumas – toks gamybos būdas, kai tam tikram produkcijos kiekiui stengiamasi nustatyti tokį išteklių sąnaudų derinį, kuris kiek galint labiau sumažintų tos produkcijos gamybos sąnaudas;

F

Finansiniai rodikliai – priemonė pateikti firmos apskaitos arba finansinius skaičius tarp kitų skaičių, išreiškiant skaičius kaip kitų skaičių santykį, tam kad būtų įvertintas firmos „didumas“ arba „mažumas“;

Finansinės ir investicinės veiklos pajamos – įmonės (juridinio asmens), t.y. mokesčio mokėtojo, uždirbtos per ataskaitinį laikotarpį – finansinius metus – pajamos, prie kurių priskiriama: gauti akcijų dividendai, pajamos iš finansinio tarpininkavimo, užsienio valiutos pardavimo pajamos ir kt.;

Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos – įmonės (juridinio asmens) per ataskaitinius metus padarytos sąnaudos, susijusios su finansinės ir investicinės veiklos pajamų gavimu; prie šių sąnaudų priskiriama: sumokėtos ar mokėtinos palūkanos už kreditus; investicinės veiklos kitose įmonėse netekimai ir pan.;

G

Gamybos efektyvumas – bet kokios produkcijos gamyba mažiausiais galimais tos apimties gamybos kaštais;

Grynasis pelnas – įmonės (juridinio asmens) uždirbtų bendrųjų pajamų dalis, kuri lieka atėmus įprastinės veiklos sąnaudas, ypatinguosius praradimus bei sumokėtus mokesčius;

I

Investicijos – išlaidos perkant tokius finansinius vertybinius popierius kaip obligacijos ir akcijos. Kapitaliniai įdėjimai perkant materialųjį turtą ar akcijas., t.y. materialieji arba tikriniai įdėjimai. Bendriausia prasme investicijos yra veikla, kurios naudingumas išryškėja ne iškart, o ateityje;

K

Kapitalo pelningumas – firmos pelno apskaitos priemonė, rodanti firmos tam tikro laikotarpio pelną, laikotarpio pabaigoje, išreikštą procentais nuo įdėto kapitalo;

Kaštai – įmonės produkcijos gamybai sunaudotų išteklių pinigine suma;

Kintamosios sąnaudos – sąnaudos, linkusios kisti priklausomai nuo kintamųjų gamybos išteklių;

Koeficientas – dydžių santykio ar pokyčio rodiklis;

Kreditas – komercinis pasitikėjimas, kurį kreditorius išreiškia arba tiesiogiai (skolindamas pinigus), arba netiesiogiai (parduodamas prekes ir teikdamas paslaugas į skolą);

Kreditorinis įsiskolinimas – tai įmonės laikinai pritrauktos piniginės lėšos, gražintinos atitinkamiems juridiniams ar fiziniams asmenims; įsiskolinimas, kuris atsiranda dėl materialiujų vertybių pateikimo ir kitų sandorių su šiais juridiniais ar fiziniais asmenimis sąlygų pažeidimo (dėl įmonės padarytų finansinės ir atsiskaitymų drausmės pažeidimų), laikomas nenormaliu;

L

Likvidumas – piniginiai aktyvai, kurie gali būti tiesiogiai naudojami kaip mokėjimo priemonė; vertybinių popierių arba materialinių vertybių pavertimo grynaisiais pinigais galimybė, įmonių, bankų gebėjimas laiku atsiskaityti su partneriais.

Likvidus turtas – įmonės turtas, kurį greitai ir be nuostolių (ar su mažais nuostoliais) galima paversti grynaisiais pinigais.

Lūžio taškas – trumpalaikis gamybos apimties ir realizavimo lygis, kada tiekėjas gauna pakankamai pajamų pastovioms ir kintamoms sąnaudoms padengti, negaudama pelno ir nepatirdamas nuostolių.

M

Mokumas – įmonės, banko gebėjimas laiku apmokėti įsipareigojimus, taip pat ir ilgalaikius.

P

Palūkanų norma – skolinamojo kapitalo kaina, skolos dalis procentais, rodanti, kokia pinigų dalis, didesnė už pradinę skolos sumą, turi būti sumokėta.

Pastovios sąnaudos – sąnaudos trumpu laikotarpiu nepriklausančios nuo produkcijos apimties lygio pokyčių.

Pelnas – sąvoka, paprastai vartojama skirtumui tarp pajamų ir išlaidų gamyboje nusakyti.

Pelningumas – vienas įmonės turto, kapitalo, aktyvų, finansavimo šaltinių panaudojimo efektyvumo rodiklių.

Pelningumo rodikliai – firmos pelno maržos apskaitos matas, kuris išreiškia firmos pelną kaip jos pajamų gautų iš pardavimų procentą.

Pelno (nuostolių) ataskaita – įmonės finansinės atskaitomybės dokumentas, kuriame pateikiami duomenys apie įmonės veiklos finansinius rezultatus per ataskaitinį laikotarpį.

Prognozės – būsimų bendrų ekonomikos ir rinkos sąlygų numatymo sistema, kuria, priimdami sprendimus, remiasi vyriausybė ir verslininkai.

R

Rentabilumas – pelningumas, pajamų gausumas, gamybos išlaidų kompensacija, parodanti materialinių, darbo ir piniginių resursų panaudojimo efektyvumą.

Rizika ir neapibrėžtumas – firmos investicijų nuostolio galimybė, kylanti iš to, kad ji veikia nepatikimoje ūkinės veiklos aplinkoje.

Rizikos analizė – sisteminė rizikos laipsnio, siejamo su investicijų programomis, analizė.

S

Sąnaudos – bet koks išteklius, kurį verslo įmonė naudoja prekėms gaminti arba paslaugoms teikti.

Sąnaudų efektyvumas – didžiausias prekių ar paslaugų kiekis, panaudojant tam tikrą kiekį išteklių.

Savikaina – įmonės pardavimų ir atliktų paslaugų pajamų dalis, likusi atskaičiavus iš visų uždirbtų pajamų pajamas, sunaudotas žaliavoms, komplektavimo gaminiams ir perparduoti skirtoms prekėms pirkti.

T

Trumpalaikiai įsipareigojimai – visi įsipareigojimai išmokėti grynuosius pinigus tam tikrą dieną artimiausiu metu, įskaitant sumas, kurias firma skolinga verslo ar mažmeninės prekybos kreditoriams, ir banko paskolas.

Z

Z rodiklis – sudėtinis rodiklis, sumuojantis apskaitos santykių įvertintus rezultatus, kurie numato bendrovės žlugimo tikimybę.

PRIEDAI

UAB „Megė“ balansas (Lt), 2006-2008 m.

TURTAS	2006	2007	2008
ILGALAIKIS TURTAS	363557	441482	583960
NEMATERIALUSIS TURTAS			
MATERIALUSIS TURTAS	360557	438482	580850
FINANSINIS TURTAS	3000	3000	3110
KITAS ILGALAIKIS TURTAS			
TRUMPALAIKIS TURTAS	429537	325021	296990
ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS	129667	122123	123333
PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	276878	171158	172135
KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS			
PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	22992	31740	1522
TURTO IŠ VISO:	793094	766503	880950

NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	2009	2010	2011
NUOSAVAS KAPITALAS	498733	491303	496290
KAPITALAS	243050	243050	243050
PERKAINOJIMO REZERVAS (REZULTATAI)			
REZERVAI	255683	248253	24318
NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)			228922
DOTACIJOS, SUBSIDIJOS			
MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	294361	275200	384660
PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	78292	160253	89282
PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	216069	114947	295378
NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO:	793094	766503	880950

UAB „Megė“ Pelno (nuostolių) ataskaita (Lt), 2006-2008 m.

STRAIPSNIAI	2006	2007	2008
PARDAVIMO PAJAMOS	1881955	1938414	1957986
PARDAVIMO SAVIKAINA	1547247	1516302	1496528
BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	334708	422112	461458
VEIKLOS SĄNAUDOS	349550	387600	416290
TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	(14842)	34512	45168
KITA VEIKLA			
FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	20189	289	(8103)
ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	5347	34801	37065
PAGAUTĖ	8966	11294	15097
NETEKIMAI	5467	8636	3119
PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	8846	37459	49043
PELNO MOKESTIS	2419	2787	1248
GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	6427	34672	47795

TURTAS	2005	2006	2007	2005	2006	2007
				%	%	%
ILGALAIKIS TURTAS	363557	441482	583960	45,84	57,60	66,29
NEMATERIALUSIS TURTAS						
MATERIALUSIS TURTAS	360557	438482	580850	45,46	57,21	65,93
FINANSINIS TURTAS	3000	3000	3110	0,38	0,39	0,35
KITAS ILGALAIKIS TURTAS						
TRUMPALAIKIS TURTAS	429537	325021	296990	54,16	42,40	33,71
ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS	129667	122123	123333	16,35	15,93	14,00
PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	276878	171158	172135	34,91	22,33	19,54
KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS						
PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	22992	31740	1522	2,90	4,14	0,17
TURTO IŠ VISO:	793094	766503	880950	100,00	100,00	100,00

NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	2005	2006	2007	2005	2006	2007
				%	%	%
NUOSAVAS KAPITALAS	498733	491303	496290	62,88	64,10	56,34
KAPITALAS	243050	243050	243050	30,65	31,71	27,59
PERKAINOJIMO REZERVAS (REZULTATAI)						
REZERVAI	255683	248253	24318	32,24	32,39	2,76
NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)			228922			25,99
DOTACIJOS, SUBSIDIJOS						
MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	294361	275200	384660	37,12	35,90	43,66
PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	78292	160253	89282	9,87	20,91	10,13
PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	216069	114947	295378	27,24	15,00	33,53
NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO:	793094	766503	880950	100,00	100,00	100,00

UAB „Megė“ horizontalioji balanso analizė, 2006-2008 m.

TURTAS	2005	2006	2007	Pasikeitimas 2006-2005		Pasikeitimas 2007-2006		Pasikeitimas 2007-2005	
				Absoliutus	%	Absoliutus	%	Absoliutus	%
ILGALAIKIS TURTAS	363557	441482	583960	77925	21,43	142478	32,27	220403	60,62
NEMATERIALUSIS TURTAS									
MATERIALUSIS TURTAS	360557	438482	580850	77925	21,61	142368	32,47	220293	61,10
FINANSINIS TURTAS	3000	3000	3110	0	0,00	110	3,67	110	3,67
KITAS ILGALAIKIS TURTAS									
TRUMPALAIKIS TURTAS	429537	325021	296990	-104516	-24,33	-28031	-8,62	-132547	-30,86
ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS	129667	122123	123333	-7544	-5,82	1210	0,99	-6334	-4,88
PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	276878	171158	172135	-105720	-38,18	977	0,57	-104743	-37,83
KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS									
PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	22992	31740	1522	8748	38,05	-30218	-95,20	-21470	-93,38
TURTO IŠ VISO:	793094	766503	880950	-26591	-3,35	114447	14,93	87856	11,08

NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	2005	2006	2007	Pasikeitimas 2006-2005		Pasikeitimas 2007-2006		Pasikeitimas 2007-2005	
				Absoliutus	%	Absoliutus	%	Absoliutus	%
NUOSAVAS KAPITALAS	498733	491303	496290	-7430	-1,49	4987	1,02	-2443	-0,49
KAPITALAS	243050	243050	243050	0	0,00	0	0,00	0	0,00
PERKAINOJIMO REZERVAS (REZULTATAI)									
REZERVAI	255683	248253	24318	-7430	-2,91	-223935	-90,20	-231365	-90,49
NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)			228922	0		228922	0,00	228922	0,00
DOTACIJOS, SUBSIDIJOS				0		0		0	
MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	294361	275200	384660	-19161	-6,51	109460	39,77	90299	30,68
PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	78292	160253	89282	81961	104,69	-70971	-44,29	10990	14,04
PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	216069	114947	295378	-101122	-46,80	180431	156,97	79309	36,71
NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO:	793094	766503	880950	-26591	-3,35	114447	14,93	87856	11,08

UAB „Megė“ vertikalioji pelno (nuostolių) analizė, 2005-2007 m.

STRAIPSNIAI	2006	2007	2008	2006	2007	2008
				%	%	%
PARDAVIMO PAJAMOS	188195 5	193841 4	195798 6	100,00	100,00	100,00
PARDAVIMO SAVIKAINA	154724 7	151630 2	149652 8	82,21	78,22	76,43
BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	334708	422112	461458	17,79	21,78	23,57
VEIKLOS SĄNAUDOS	349550	387600	416290	18,57	20,00	21,26
TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	-14842	34512	45168	-0,79	1,78	2,31
KITA VEIKLA						
FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	20189	289	-8103	1,07	0,01	-0,41
ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	5347	34801	37065	0,28	1,80	1,89
PAGAUTĖ	8966	11294	15097	0,48	0,58	0,77
NETEKIMAI	5467	8636	3119	0,29	0,45	0,16
ATASKAITINIŲ METŲ PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	8846	37459	49043	0,47	1,93	2,50
PELNO MOKESTIS	2419	2787	1248	0,13	0,14	0,06
GRYNASIS ATASKAITINIŲ METŲ PELNAS (NUOSTOLIAI) PASKIRSTYMIUI	6427	34672	47795	0,34	1,79	2,44

UAB „Megė“ horizontalioji pelno (nuostolių) analizė, 2006-2008 m.

STRAIPSNIAI	2006	2007	2008	Pasikeitimas 2007-2006		Pasikeitimas 2008-2007		Pasikeitimas 2008-2006	
				Absoliutus	%	Absoliutus	%	Absoliutus	%
PARDAVIMO PAJAMOS	188195 5	193841 4	195798 6	56459	3,00	+19572	+1,01	+76031	+4,04
PARDAVIMO SAVIKAINA	154724 7	151630 2	149652 8	-30945	-2,00	-19774	-1,30	-50719	-3,28
BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	334708	422112	461458	87404	26,11	+39346	+9,32	+126750	+37,87
VEIKLOS SANAUDOS	349550	387600	416290	38050	10,89	+28690	+7,40	+66740	+19,09
TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	-14842	34512	45168	49354	-332,53	+10656	+30,88	+60010	-404,33
KITA VEIKLA									
FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	20189	289	-8103	-19900	-98,57	-8392	-2903,81	-28292	-140,14
ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	5347	34801	37065	29454	550,85	+2264	+6,51	+31718	+593,19
PAGAUTĖ	8966	11294	15097	2328	25,96	+3803	+33,67	+6131	+68,38
NETEKIMAI	5467	8636	3119	3169	57,97	-5517	-63,88	-2348	-42,95
ATASKAITINIŲ METŲ PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	8846	37459	49043	28613	323,46	+11584	+30,92	+40197	+454,41
PELNO MOKESTIS	2419	2787	1248	368	15,21	-1539	-55,22	-1171	-48,41
GRYNASIS ATASKAITINIŲ METŲ PELNAS (NUOSTOLIAI) PASKIRSTYMIUI	6427	34672	47795	28245	439,47	+13123	+37,85	+41368	+643,66

UAB „Megė“ bankroto tikimybės prognozė, 2006-2008 m.

Rodikliai	Formulė	2006		2007		2008	
		Skaičiavimas	Reikšmė	Skaičiavimas	Reikšmė	Skaičiavimas	Reikšmė
x1	<u>Apyvartinis kapitalas</u> Turtas	<u>213468</u> 793094	0,2692	<u>210074</u> 766503	0,2741	<u>1612</u> 880950	0,0018
x2	<u>Pardavimo pajamos</u> Turtas	<u>1881955</u> 793094	2,3729	<u>1938414</u> 766503	2,5289	<u>1957986</u> 880950	2,2226
x3	<u>Pelnas iki apmokestinimo</u> Išipareigojimai	<u>8846</u> 294361	0,0301	<u>37459</u> 275200	0,1361	<u>49043</u> 384660	0,1275
x4	<u>Nuosavas kapitalas</u> Turtas	<u>498733</u> 793094	0,6288	<u>491303</u> 766503	0,6410	<u>496290</u> 880950	0,5634
x5	<u>Nepaskirstytas pelnas</u> Turtas	<u>0</u> 793094	-	<u>0</u> 766503	-	<u>228922</u> 880950	0,2599

$$Z_{(2006)} = 0,717 * 0,2692 + 0,847 * 2,3729 + 3,107 * 0,0301 + 0,420 * 0,6288 + 0,995 * 0 = 2,5603$$

$$Z_{(2007)} = 0,717 * 0,2741 + 0,847 * 2,5289 + 3,107 * 0,1361 + 0,420 * 0,6410 + 0,995 * 0 = 3,0306$$

$$Z_{(2008)} = 0,717 * 0,0018 + 0,847 * 2,2226 + 3,107 * 0,1275 + 0,420 * 0,5634 + 0,995 * 0,2599 = 2,7751$$

UAB“Megė“ pardavimų prognozė, (Lt)

Veiklos sritys	Planas									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Statybos remonto darbai	2046561	2067027	2087636	2108574	2129660	2150956	2172466	2194190	2216132	2238294
Nuoma, transporto paslaugos	15629	15941	16259	16584	16915	17253	17598	17949	18307	18673
Medienos, metalo apdirbimas	17649	52947	79421	81009	82629	84282	85967	87687	89440	91229
Šarvuotos durys		396000	412896	427061	441559	457568	473958	490737	507913	525494
Viso pardavimai Lt:	2079839	2531915	2596212	2633228	2670762	2710059	2749989	2790563	2831793	2873690

UAB“Megė“ naujo gaminio pajamų prognozė, (Lt)

Pavadinimas	Planas									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Pardavimų apimtys, vnt.	0	360	368	375	382	390	398	406	414	422
Kaina 1 vnt, Lt	0	1100,00	1122,00	1138,83	1155,91	1173,25	1190,85	1208,71	1226,84	1245,25
Viso pardavimai Lt:	0	396000	412896	427061	441559	457568	473958	490737	507913	525494

UAB "Megė" savikainos prognozė, (Lt)

Veiklos sritys	Planas									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Parduotų prekių ir paslaugų savikaina										
Statybos remonto darbai	1551670	1578048	1604875	1632158	1659905	1688123	1716821	1746007	1775689	1805876
Nuoma, transporto paslaugos	14679	36698	55046	56147	57270	58416	59584	60776	61991	63231
Medienos, metalo apdirbimas	15321	15627	15940	16259	16584	16916	17254	17599	17951	18310
Šarvuotos durys		336240	347149	359059	373076	388507	404406	420786	437659	455038
Viso savikaina, Lt:	1581670	1966613	2023011	2063623	2106835	2151962	2198065	2245167	2293290	2342455

UAB "Megė" bendrųjų administracinių sąnaudų prognozė, (Lt)

Straipsniai	Planas									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Veiklos sąnaudos										
Elektra	25296	25675	26060	26451	26848	27251	27660	28074	28496	28923
Darbo užmokestis ir sodra	213494	215629	217785	219963	222163	224384	226628	228894	231183	233495
Amortizacija	78664	128974	147892	135391	126108	123771	69679	42038	35523	34431
Kuras	43336	44202	45086	45988	46908	47846	48803	49779	50775	51790
Ryšių paslaugos	9279	9465	9654	9847	10044	10245	10450	10659	10872	11089
Kitos	55800	125500	73000	74460	75949	77468	79018	80598	82210	83854
Viso veiklos sąnaudos:	425869	549445	519478	512100	508020	510965	462237	440042	439058	443583

UAB“Megė“ ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos , (Lt)

Pavadinimas	Įsigijimo vertė	Nusidėvėjimas											
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2009	
<i>Ilgalaikis turtas įsigytas iki 2007 12 31</i>													
Sandėlis 2F1p	42778,00	2367,60	2367,60	2367,60	2367,60	2367,60	2367,60	2367,60	2367,60	2367,60	2367,60	2367,60	2367,60
Mech.dirbtuvės 2F1p	75944,00	5208,00	5208,00	5208,00	5208,00	5208,00	5208,00	5208,00	5208,00	5208,00	714,00		
Sandel. 931p	4312,00	103,68	103,68	103,68	103,68	103,68	103,68	103,68	103,68	103,68	103,56		
S.postas 931p	2160,00	113,28	113,28	113,68	113,68	113,68	113,68	113,68	113,68	113,68	113,68	117,88	
Administr.pastatas	299481,00	11829,60	11829,60	11829,60	11829,60	11829,60	11829,60	11829,60	11829,60	11829,60	11829,60	11829,60	11829,60
Stal.dirbt. 6G1p	25204,00	1968,00	1968,00	1968,00	1968,00	1968,00	1968,00	1968,00	1968,00	1929,00			
Lentp.3G1p	12940,00	960,00	960,00	960,00	960,00	1038,00							
Džiovykla	4665,00	354,96	354,96	354,96	354,96	354,96	332,38						
Lent.st.4G1p	48073	4586,48	4586,48	4586,48	4586,48	4586,48	4586,48	4586,48	4586,48	4586,48	4586,48	4586,48	730,20
3-jų kamb. Butas	115681,00	7716,00	7716,00	7716,00	7716,00	7716,00	7716,00	7716,00	7716,00	7716,00	7716,00	7716,00	7716,00
Kiemo pagrindas	1276,00	34,56	34,56	34,56	34,56	34,56	34,56	34,56	34,56	34,56	34,56	34,56	34,56
Kiemo pagrindas	1645,00	9,16											
Staklės	40000,00	1900,00											
Soliariumas	11525,00	2064,00	124,96										
Betono maišyklė	1898,00	189,60	189,60	189,60	189,60	96,80							
Staklės skersav.	1800,00	250,00											
Staklės juost.	8000,00	896,00											
Staklės DS60	5800,00	648,00											
Staklės juost.	13500,00	2100,00	1800,00										
Galand.staklės	2500,00	292,00											
Nusiurb.įreng.	6102,00	762,96	762,96	762,96	762,96	443,38							
Pjūkl.galan.staklės	2672,00	742,28											
Tvora metalinė	8625,00	1073,88	1073,88	1073,88	1073,88	1073,88	1073,88	839,37					
Šlif.maš Grant	5596,00	1119,00	1119,00	1119,00	747,00								

12 priedo tęsinys

Vaizdo stebėj.sistema	18725,00	3744,00	3744,00	3744,00	1253,00								
Kompiuteris	1229,00	408,00	141,00										
Pusautom. suvir	1674,00	279,00	279,00	279,00	279,00	93,00							
Plokštė vibro	4229,00	850,08	850,08	850,08	403,68								
Staklės el. plyt.pjaust.	1037,00	207,24	207,24	207,24	121,69								
Bonus programa	1190,00	396,00	68,00										
Hyundai Sonata	58943,00	0,00											
Citroen Jumper	57615,00	11520,00	11520,00	5943,00									
Sav.IVECO 75	45000,00	9000,00	9000,00	9000,00	6000,00								
Hyundai civik	3700,00	369,96	369,96	369,96	369,96	369,96	369,96	369,96	369,96	277,87			
Įrankis tarketui šlif.	2493,00	831,00											
Skalbimo mašina	1485,00	495,00	495,00										
Kompiuteris	1338,00	446,04	445,92										
Stak.met.pjaut.	890,00	296,64	296,64	24,80									
Suv.aparat.	1822,00	607,20	607,20	51,00									
Perforatorius	3136,00	1045,32	1045,32	87,15									
Dulkių siurb.	1400,00	279,96	279,96	279,96	279,96	210,17							
Betono maišyklė	1017,00	203,40	203,40	203,40	203,40	135,60							
El.gener.	1983,00	396,60	396,60	396,60	396,60	297,45							
Nusidevėjęs materi. ilg. Turtas	104684,00												
<i>Viso:</i>	1055767	78664,48	70261,88	59824,19	47323,29	38040,8	35703,82	35136,93	34258,56	27743,35	26652,12	22677,96	
Naujai įsigytas ilgalaikis turtas													
Formatinės staklės	29636,00		3556,32	5334,48	5334,48	5334,48	5334,48	1778,16					
Medžio frez. stakl.	19134,00		2296,08	3444,12	3444,12	3444,12	3444,12	1148,04					
Leistuvinės -obl. stk.	23347,00		2801,64	4202,46	4202,46	4202,46	4202,46	1400,82					

12 priedo tęsinys

Reismusinės stk.	24430,00		2931,60	4397,40	4397,40	4397,40	4397,40	1465,80				
Išilginio pjov. stakl.	15108,00		1812,96	2719,44	2719,44	2719,44	2719,44	906,48				
Siaurapj. stakl.	5920,00		710,40	1065,60	1065,60	1065,60	1065,60	355,20				
Obliavimo peilių galandinimo stakl.	9283,00		1113,96	1670,94	1670,94	1670,94	1670,94	556,98				
Drožlių siurb. įreng.	2450,00		294,00	441,00	441,00	441,00	441,00	147,00				
Juostinės metalo pjovimo stakl.	6710,00		805,20	1207,80	1207,80	1207,80	1207,80	402,60				
Universalios metalo frez. staklės	18220,00		2186,40	3279,60	3279,60	3279,60	3279,60	1093,20				
Universalios metalo tek. staklės	21102,00		2532,24	3798,36	3798,36	3798,36	3798,36	1266,12				
Skardų karpymo staklės	43452,00		5214,24	7821,36	7821,36	7821,36	7821,36	2607,12				
Skardų lankstymo staklės	84254,00		10110,48	15165,72	15165,72	15165,72	15165,72	5055,24				
Medienos džiovyklos įrengimai	143000,00		17160,00	25740,00	25740,00	25740,00	25740,00	8580,00				
Medienos džiovyklos remontas	49093,00		1963,72	2945,58	2945,58	2945,58	2945,58	2945,58	2945,58	2945,58	2945,58	2945,58
Medien ir metalo apdir. cechų gam. patalpų remontas	80563,00		3222,52	4833,78	4833,78	4833,78	4833,78	4833,78	4833,78	4833,78	4833,78	4833,78
<i>Viso:</i>	575702,00		58711,76	88067,64	88067,64	88067,64	88067,64	34542,12	7779,36	7779,36	7779,36	7779,36
Viso ilgal. turto nusidėvėjimas	1631469	78664	128974	147892	135391	126108	123771	69679	42038	35523	34431	30457

UAB "Megė" finansinių pajamų ir sąnaudų prognozė (Lt), 2009-2018 m.

Straipsniai	Planas									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Finansinės veiklos pajamos	500	65413	57744	57744	57744	57744	22952	5557	5557	5557
Pajamų ir kapitalo subsidijų ir dotacijų dalis	0	64913	57244	57244	57244	57244	22452	5057	5057	5057
Banko paslaugos ir kitos finansinės pajamos	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500
Finansinės veiklos sąnaudos	14671	12668	11239	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000
Banko paslaugos	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
Palūkanos	13671	11668	10239	9000	9000	9000	9000	9000	9000	9000
Finansinė veikla viso:	(14171)	52743	46505	47744	47744	47744	12952	(4443)	(4443)	(4443)

UAB "Megė" prognozuojama pelno (nuostolių) ataskaita (Lt), 2009-2018 m.

STRAIPSNIAI	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
PARDAVIMO PAJAMOS	2079839	2531915	2596212	2633228	2670762	2710059	2749989	2790563	2831793	2873690
PARDAVIMO SAVIKAINA	1581670	1966613	2023011	2063623	2106835	2151962	2198065	2245167	2293290	2342455
BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	498169	565302	573201	569605	563927	558097	551924	545396	538503	531235
VEIKLOS SĄNAUDOS	425869	549445	519478	512100	508020	510965	462237	440042	439058	443583
TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	72300	15857	53723	57505	55907	47132	89687	105354	99445	87652
KITA VEIKLA										
FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	(14171)	52743	46505	47744	47744	47744	12952	(4443)	(4443)	(4443)
ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	58129	68600	100228	105249	103651	94876	102639	100911	95002	83209
PAGAUTĖ										
NETEKIMAI										
PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	58129	68600	100228	105249	103651	94876	102639	100911	95002	83209
PELNO MOKESTIS	8719	10290	15043	15787	15548	14231	15396	15137	14250	12481
GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	49410	58310	85185	89462	88103	80645	87243	85774	80752	70728

UAB“Megė“ prognostiniai balansai (Lt) 2009-2018 m.

TURTAS	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ILGALAIKIS TURTAS	505296	952024	804132	668741	542633	418861	349182	307144	271622	237190
NEMATERIALUSIS TURTAS										
MATERIALUSIS TURTAS	502186	948914	801022	665631	539523	415751	346072	304034	268512	234080
FINANSINIS TURTAS	3110	3110	3110	3110	3110	3110	3110	3110	3110	3110
KITAS ILGALAIKIS TURTAS										
TRUMPALAIKIS TURTAS	805160	359566	499662	655732	816961	967523	110799 3	1235456	135089 1	1454470
ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS	105445	131108	134867	137575	140456	143464	146538	149678	152886	156164
PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	541487	168794	173085	175549	178051	180671	183333	186038	188786	191579
KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS										
PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	158228	59664	191710	342608	498454	643388	778122	899740	100921 9	1106727
TURTO IŠ VISO:	131045 6	131159 0	130379 4	132447 3	135959 4	138638 4	145717 5	1542600	162251 3	1691660

NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
NUOSAVAS KAPITALAS	545700	604010	689255	778717	866820	947464	103470 9	1120483	120123 4	1271960
KAPITALAS	243050	243050	243050	243050	243050	243050	243050	243050	243050	243050
PERKAINOJIMO REZERVAS (REZULTATAI)										
REZERVAI	24318	24318	24318	24318	24318	24318	24318	24318	24318	24318
NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	278332	336642	421887	511349	599452	680096	767341	853115	933866	1004592
DOTACIJOS, SUBSIDIJOS	402831	337918	280674	223430	166186	108942	86490	81434	76377	71320
MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	361925	369662	333865	322325	326587	329977	335976	340684	344902	348379
PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	62592	43525								

PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	299333	326137	333865	322325	326587	329977	335976	340684	344902	348379
NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO:	131045 6	131159 0	130379 4	132447 3	135959 4	138638 4	145717 5	1542600	162251 3	1691660

16 priedas

UAB "Megė prognostiniai pinigų srautai 2009-2018 m., (Lt)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Pagrindinės veiklos pinigų srautai										
Grynasis pelnas (nuostoliai)	49410	58310	85246	89462	88103	80644	87244	85774	80751	70727
Nusidevėjimo ir amortizacijos sąnaudos	78664	128974	147892	135391	126108	123771	69679	42038	35523	34431
Po vienerių metų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas										
Atsargų (padidėjimas) sumažėjimas	11985	(25663)	(3760)	(2707)	(2881)	(3008)	(3074)	(3140)	(3208)	(3278)
Išankstinių apmokėjimų (padidėjimas) sumažėjimas										
Nebaigtų vykdyti sutarčių (padidėjimas) sumažėjimas	5903									
Pirkėjų įsiskolinimo (padidėjimas) sumažėjimas	(6456)	(30138)	(4291)	(2464)	(2502)	(2620)	(2662)	(2705)	(2749)	(2793)
Dukterinių ir asociacijuotų įmonių skolų (padidėjimas) sumažėjimas										
Kitų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas	(362896)	402831								
Kito trumpalaikio turto (padidėjimas) sumažėjimas										
Ilgalaikių skolų tiekėjams ir gautų išankstinių apmokėjimų padidėjimas (sumažėjimas)										
Trumpalaikių skolų tiekėjams ir gautų išankstinių apmokėjimų padidėjimas (sumažėjimas)	10302	32079	4700	3384	3601	3761	3842	3925	4010	4097
Pelno mokesčio įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)	2619	1571	4753	744	(240)	(1316)	1165	(259)	(886)	(1769)
Su darbo santykiais susijusių įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)	543	570	598	628	660	693	727	764	802	842
Atidėjinių padidėjimas (sumažėjimas)										
Kitų mokėtinų sumų ir įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)	198	208	218	229	241	253	265	279	293	307
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto perleidimo rezultatų eliminavimas										
Finansinės investicinės veiklos rezultatų eliminavimas	402831	(64913)	(57244)	(57244)	(57244)	(57244)	(22452)	(5057)	(5057)	(5057)
Kitų nepiniginių straipsnių eliminavimas										

Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai	193103	503829	178112	167423	155846	144934	134734	121619	109479	97507
--	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	--------------

16 priedo tęsinys

Investicinės veiklos pinigų srautai		(575702)								
Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) įsigijimas										
Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) perleidimas										
Ilgalaikių investicijų įsigijimas		(575702)								
Ilgalaikių investicijų perleidimas										
Paskolų suteikimas										
Paskolų susigrąžinimas										
Gauti dividendai, palūkanos										
Kiti investicinės veiklos pinigų srautų padidėjimai										
Kiti investicinės veiklos pinigų srautų sumažėjimai										
Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai		(575702)								
Finansinės veiklos pinigų srautai										
Pinigų srautai susiję su įmonės savininkais										
Akcijų išleidimas										
Savininkų įnašai nuostoliams padengti										
Savų akcijų supirkimas										
Dividendų išmokėjimas										
Pinigų srautai susiję su kitais finansiniais šaltiniais	(36397)	(26690)	(19067)	(16525)						
Finansinių skolų padidėjimas										
Paskolų gavimas										
Obligacijų išleidimas										
Finansinių skolų sumažėjimas	(36397)	(26690)	(19067)	(16525)						
Paskolų grąžinimas	(36397)	(26690)	(19067)	(16525)						
Obligacijų supirkimas										
Sumokėtos palūkanos										
Lizingo (finansinės nuomos) mokėjimai										
Kitų įmonės įsipareigojimų padidėjimas										
Kitų įmonės įsipareigojimų sumažėjimas										
Kiti finansinės veiklos pinigų srautų padidėjimai										
Kiti finansinės veiklos pinigų srautų sumažėjimai										

Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai	(36397)	(26690)	(19067)	(16525)						
---	----------------	----------------	----------------	----------------	--	--	--	--	--	--

16 priedo tęsinys

Ypatingų straipsnių pinigų srautai										
Ypatingų straipsnių pinigų srautų padidėjimai										
Ypatingų straipsnių pinigų srautų sumažėjimai										
Valiutų kurso pasikeitimo įtaka grynujų pinigų ir pinigų ekvivalentų likučiai										
Grynasis pinigų srautų padidėjimas (sumažėjimas)	156706	(98563)	159045	150898	155846	144934	134734	121619	109479	97507
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje	1522	158228	59664	191710	342608	498454	643388	778122	899740	1009219
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje	158228	59665	218709	342608	498454	643388	778122	899741	1009219	1106726

UAB "Megė" pelningumo rodikliai, 2009-2018 m.

Rodiklio pavadinimas	Formulė	Laikotarpis					Pokytis punktais (-,+)				
		2009	2010	2011	2012	2013	2010-2009	2011-2010	2012-2011	2013-2012	2014-2013
Bendrasis pardavimų pelningumas, %	<u>Bendrasis pelnas</u> Pajamos	23,95	22,33	22,08	21,63	21,11	-1,62	-0,25	-0,45	-0,52	-0,52
Grynasis pardavimų pelningumas, %	<u>Grynasis pelnas</u> Pajamos	2,38	2,30	3,28	3,40	3,30	-0,08	+0,98	+0,12	-0,10	-0,32
Veiklos pelningumas, %	<u>Veiklos pelnas</u> Pajamos	2,79	2,71	3,86	4,00	3,88	-0,08	+1,15	+0,14	-0,12	-0,38
Turto pelningumas, %	<u>Grynasis pelnas</u> Turtas	3,77	4,45	6,53	6,75	6,48	+0,68	+2,08	+0,22	-0,27	-0,66
Nuosavo kapitalo pelningumas, %	<u>Grynasis pelnas</u> Nuosavas kapitalas	9,05	9,65	12,36	11,50	10,16	+0,6	+2,71	-0,86	-1,34	-1,65

Rodiklio pavadinimas	Formulė	Laikotarpis					Pokytis proc. punktais				
		2014	2015	2016	2017	2018	2015-2014	2016-2015	2017-2016	2018-2017	2018-2009
Bendrasis pardavimų pelningumas, %	<u>Bendrasis pelnas</u> Pajamos	20,59	20,07	19,54	19,02	18,49	-0,52	-0,53	-0,52	-0,53	-5,46
Grynasis pardavimų pelningumas, %	<u>Grynasis pelnas</u> Pajamos	2,98	3,17	3,07	2,85	2,46	+0,19	-0,1	-0,22	-0,39	+0,08
Veiklos pelningumas, %	<u>Veiklos pelnas</u> Pajamos	3,50	3,73	3,62	3,35	2,90	+0,23	-0,11	-0,27	-0,45	+0,11
Turto pelningumas, %	<u>Grynasis pelnas</u> Turtas	5,82	5,99	5,56	4,98	4,18	+0,17	-0,43	-0,58	-0,80	+0,41

Nuosavo kapitalo pelningumas, %	<u>Grynasis pelnas</u> Nuosavas kapitalas	8,51	8,43	7,66	6,72	5,56	-0,08	-0,77	-0,94	-1,16	-3,49
---------------------------------	--	------	------	------	------	------	-------	-------	-------	-------	-------

18 priedas

UAB “Megė“ mokumo rodikliai, 2009-2018 m.

Rodiklio pavadinimas	Formulė	Laikotarpis					Pokytis punktais				
		2009	2010	2011	2012	2013	2010-2009	2011-2010	2012-2011	2013-2012	2014-2013
Einamojo mokumo koeficientas	<u>Trumpalaikis turtas</u> Trump. įsipareigojimai	2,69	1,10	1,50	2,03	2,50	- 1,59	+0,39	+0,54	+0,47	+0,43
Kritinio (greitojo) likvidumo koeficientas	<u>Trumpalaikis turtas – atsargos</u> Trumpalaikiai įsipareigojimai	2,34	0,70	1,09	1,61	2,07	- 1,64	+0,39	+0,51	+0,46	+0,43
Įsiskolinimo koeficientas, %	<u>Visi įsipareigojimai</u> Turtas	27,62	28,18	25,61	24,34	24,02	0,57	- 2,58	- 1,27	- 0,32	-0,22
Trumpalaikio įsiskolinimo koeficientas, %	<u>Trump. įsipareig.</u> Turtas	22,84	24,87	25,61	24,34	24,02	2,02	0,74	- 1,27	- 0,32	-0,22
Ilgalaikio įsiskolinimo koeficientas, %	<u>Ilgalaikiai įsipareig.</u> Turtas	4,78	3,32	0	0	0	-1,46	-3,32	0	0	0

18 priedo tęsinys

Rodiklio pavadinimas	Formulė	Laikotarpis					Pokytis punktais				
		2014	2015	2016	2017	2018	2015-2014	2016-2015	2017-2016	2018-2017	2018-2009
Einamojo mokumo koeficientas	<u>Trumpalaikis turtas</u> Trump. įsipareigojimai	2,93	3,30	3,63	3,92	4,17	+0,37	+0,33	+0,29	+0,25	+1,48
Kritinio (greitojo) likvidumo koeficientas	<u>Trumpalaikis turtas</u> – atsargos Trumpalaikiai įsipareigojimai	2,50	2,86	3,19	3,47	3,73	+0,36	+0,33	+0,28	+0,26	+1,39
Įsiskolinimo koeficientas	<u>Visi įsipareigojimai</u> Turtas	23,80	23,06	22,09	21,26	20,59	-0,74	-0,97	-0,83	-0,67	-7,03
Trumpalaikio įsiskolinimo koeficientas	<u>Trump. įsipareig.</u> Turtas	23,80	23,06	22,09	21,26	20,59	-0,74	-0,97	-0,83	-0,67	-2,25
Ilgalaikio įsiskolinimo koeficientas	<u>Ilgalaikiai</u> <u>įsipareig.</u> Turtas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

UAB "Megė" finansų struktūros rodikliai, 2009-2018 m.

Rodiklio pavadinimas	Formulė	Laikotarpis					Pokytis punktais (-,+)				
		2009	2010	2011	2012	2013	2010-2009	2011-2010	2012-2011	2013-2012	2014-2013
Skolos rodiklis	$\frac{\text{Turtas-Nuosavas kap.}}{\text{Turtas}}$	0,58	0,54	0,47	0,41	0,36	-0,04	-0,07	-0,06	-0,05	-0,04
Nuosavybės koeficientas	$\frac{\text{Turtas}}{\text{nuosavas kapitalas}}$	2,40	2,17	1,89	1,70	1,57	-0,23	-0,28	-0,19	-0,13	-0,11
Skolos-nuosavybės koeficientas	$\frac{\text{Visi įsipareigojimai}}{\text{Sav.nuosav.}}$	0,66	0,61	0,48	0,41	0,38	-0,05	-0,13	-0,07	-0,03	-0,03

Rodiklio pavadinimas	Formulė	Laikotarpis					Pokytis punktais				
		2014	2015	2016	2017	2018	2015-2014	2016-2015	2017-2016	2018-2017	2018-2009
Skolos rodiklis	$\frac{\text{Turtas-Nuosavas kap.}}{\text{Turtas}}$	0,32	0,29	0,27	0,26	0,25	-0,03	-0,02	-0,01	-0,01	-0,33
Nuosavybės koeficientas	$\frac{\text{Turtas}}{\text{nuosavas kapitalas}}$	1,46	1,41	1,38	1,35	1,33	-0,05	-0,03	-0,03	-0,02	-1,07
Skolos-nuosavybės koeficientas	$\frac{\text{Visi įsipareigojimai}}{\text{Sav.nuosav.}}$	0,35	0,32	0,30	0,29	0,27	-0,03	-0,02	-0,01	-0,02	-0,35

UAB "Megė" apyvartumo rodikliai, 2009-2018 m.

Rodiklio pavadinimas	Formulė	Laikotarpis					Pokytis punktais				
		2009	2010	2011	2012	2013	2010-2009	2011-2010	2012-2011	2013-2012	2014-2013
Turto apyvartumas (graža)	$\frac{\text{Pajamos}}{\text{Turtas}}$	1,59	1,93	1,99	1,99	1,96	+0,34	+0,06	+0,00	-0,03	-0,01
Turto apyvartumas dienomis	$\frac{365}{\text{Turto apyvartumas}}$	229,98	189,08	183,30	183,59	185,81	-40,90	-5,78	+0,29	+2,22	+0,91
Ilgalaikio turto apyvartumas (graža)	$\frac{\text{Pajamos}}{\text{Ilg.turtas}}$	4,12	2,66	3,23	3,94	4,92	-1,46	+0,57	+0,71	+0,98	+1,55
Ilgalaikio turto apyvartumas dienomis	$\frac{365}{\text{Ilg.turto apyvartumas}}$	88,68	137,24	113,05	92,70	74,16	48,57	-24,19	-20,36	-18,54	-17,75
Trumpalaikio turto apyvartumas (graža)	$\frac{\text{Pajamos}}{\text{Trump.turtas}}$	2,58	7,04	5,20	4,02	3,27	4,46	-1,85	-1,18	-0,75	-0,47
Trumpalaikio turto apyvartumas dienomis	$\frac{365}{\text{Trump.turto apyvar.}}$	141,30	51,83	70,25	90,89	111,65	-89,47	+18,41	+20,65	+20,76	+18,66
Nuosavo kapitalo apyvartumas (graža)	$\frac{\text{Pajamos}}{\text{Nuosavas kapitalas}}$	3,81	4,19	3,77	3,38	3,08	0,38	-0,43	-0,39	-0,30	-0,22
Nuosavo kapitalo apyvartumas dienomis	$\frac{365}{\text{Nuosav.kap, apyv}}$	95,77	87,07	96,90	107,94	118,46	-8,69	+9,83	+11,04	+10,52	+9,14

20 priedo tęsinys

Rodiklio pavadinimas	Formulė	Laikotarpis					Pokytis punktais				
		2014	2015	2016	2017	2018	2015-2014	2016-2015	2017-2016	2018-2017	2018-2009
Turto apyvartumas (graža)	<u>Pajamos</u> Turtas	1,95	1,89	1,81	1,75	1,70	-0,06	-0,08	-0,06	-0,05	0,11
Turto apyvartumas dienomis	<u>365</u> Turto apyvartumas	186,72	193,41	201,77	209,13	214,87	+6,68	+8,36	+7,36	+5,73	-15,11
Ilgalaikio turto apyvartumas (graža)	<u>Pajamos</u> Ilg.turtas	6,47	7,88	9,09	10,43	12,12	+1,41	+1,21	+1,34	+1,69	+8,00
Ilgalaikio turto apyvartumas dienomis	<u>365</u> Ilg.turto apyvartumas	56,41	46,35	40,17	35,01	30,13	-10,07	-6,17	-5,16	-4,88	-58,55
Trumpalaikio turto apyvartumas (graža)	<u>Pajamos</u> Trump..turtas	2,80	2,48	2,26	2,10	1,98	-0,32	-0,22	-0,16	-0,12	-0,61
Trumpalaikio turto apyvartumas dienomis	<u>365</u> Trump..turto apyvar.	130,31	147,06	161,60	174,12	184,74	+16,75	+14,53	+12,53	+10,62	+43,44
Nuosavo kapitalo apyvartumas (graža)	<u>Pajamos</u> Nuosavas kapitalas	2,86	2,66	2,49	2,36	2,26	-0,20	-0,17	-0,13	-0,10	-1,55
Nuosavo kapitalo apyvartumas dienomis	<u>365</u> Nuosav.kap, apyv	127,61	137,33	146,56	154,83	161,56	+9,73	+9,22	+8,27	+6,73	+65,79

UAB "Megė" pesimistinio varianto prognozuojama pelno (nuostolių) ataskaita (Lt), 2009-2018 m.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
PARDAVIMO PAJAMOS	1975847	2405319	2466459	2501567	2537224	2574556	2612490	2651035	2690203	2730005
PARDAVIMO SAVIKAINA	1660754	2064944	2124161	2166804	2212177	2259560	2307969	2357426	2407954	2459578
BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	315093	340375	342298	334763	325047	314996	304521	293609	282249	270427
VEIKLOS SĄNAUDOS	425869	549445	519478	512100	508020	510965	462237	440042	439058	443583
TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	(110776)	(209070)	(177180)	(177337)	(182973)	(195969)	(157716)	(146433)	(156809)	(173156)
KITA VEIKLA										
FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	-14171	52743	46505	47744	47744	47744	12952	-4443	-4443	-4443
ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	(124947)	(156327)	(130675)	(129593)	(135229)	(148225)	(144764)	(150876)	(161252)	(177599)
PAGAUTĖ										
NETEKIMAI										
PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	(124947)	(156327)	(130675)	(129593)	(135229)	(148225)	(144764)	(150876)	(161252)	(177599)
PELNO MOKESTIS	(18742)	(23449)	(19601)	(19439)	(20284)	(22234)	(21714)	22631	(24188)	(26640)
GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	(106205)	(132878)	(111074)	(110154)	(114945)	(125991)	(123050)	(173507)	(137064)	(150959)

UAB "Megė" pesimistinio varianto prognozuojami prognostiniai balansai (Lt), 2009-2018 m.

TURTAS	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ILGALAIKIS TURTAS	505296	952024	804132	668741	542633	418861	349182	307144	271622	237190
NEMATERIALUSIS TURTAS										
MATERIALUSIS TURTAS	502186	948914	801022	665631	539523	415751	346072	304034	268512	234080
FINANSINIS TURTAS	3110	3110	3110	3110	3110	3110	3110	3110	3110	3110
KITAS ILGALAIKIS TURTAS										
TRUMPALAIKIS TURTAS	622085	(20974)	(78104)	(122231)	(164656)	(221364)	(291831)	(379044)	(482096)	(600885)
ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS	105445	131108	134867	137575	140456	143464	146538	149678	152886	156164
PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	541487	168794	173085	175549	178051	180671	183333	186038	188786	191579
KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS										
PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	-24847	-320876	-386056	-435355	-483163	-545499	-621702	-714760	-823768	-948628
TURTO IŠ VISO:	1127381	931050	726028	546510	377977	197497	57351	(71900)	(210474)	(363695)

NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
NUOSAVAS KAPITALAS	390086	257208	146134	35980	(78965)	(204957)	(328005)	(456250)	(593315)	(744274)
KAPITALAS	243050	243050	243050	243050	243050	243050	243050	243050	243050	243050
PERKAINOJIMO REZERVAS (REZULTATAI)										
REZERVAI	24318	24318	24318	24318	24318	24318	24318	24318	24318	24318
NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	122718	-10160	-121234	-231388	-346333	-472325	-595373	-723618	-860683	-1011642
DOTACIJOS, SUBSIDIJOS	402831	337918	280674	223430	166186	108942	86490	81434	76377	71320
MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	334464	335924	299220	287100	290756	293512	298866	302916	306464	309257
PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	62592	43525								
PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	271872	292399	299220	287100	290756	293512	298866	302916	306464	309257

NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO:	1127381	931050	726028	546510	377977	197497	57351	(71900)	(210474)	(363697)
--	----------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	--------------	----------------	-----------------	-----------------

23 priedas

UAB “Megė“ pesimistinio varianto prognozuojami pinigų srautai (Lt), 2009-2018 m.

Straipsniai	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Pagrindinės veiklos pinigų srautai										
Grynasis pelnas (nuostoliai)	(106205)	(132878)	(111074)	(110154)	(114945)	(125991)	(123050)	(173507)	(137064)	(150959)
Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos	78664	128974	147892	135391	126108	123771	69679	42038	35523	34431
Po vienerių metų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Atsargų (padidėjimas) sumažėjimas	11985	(25663)	(3760)	(2707)	(2881)	(3008)	(3074)	(3140)	(3208)	(3278)
Išankstinių apmokėjimų (padidėjimas) sumažėjimas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nebaigtų vykdyti sutarčių (padidėjimas) sumažėjimas	5903	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pirkėjų įsiskolinimo (padidėjimas) sumažėjimas	(6456)	(30138)	(4291)	(2464)	(2502)	(2620)	(2662)	(2705)	(2749)	(2793)
Dukterinių ir asocijuotų įmonių skolų (padidėjimas) sumažėjimas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kitų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas	(362896)	402831	0	0	0	0	0	0	0	0
Kito trumpalaikio turto (padidėjimas) sumažėjimas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ilgalaikių skolų tiekėjams ir gautų išankstinių apmokėjimų padidėjimas (sumažėjimas)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trumpalaikių skolų tiekėjams ir gautų išankstinių apmokėjimų padidėjimas (sumažėjimas)	10302	32079	4700	3384	3601	3761	3842	3925	4010	4097
Pelno mokesčio įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)	(24842)	(4707)	3848	162	(845)	(1949)	519	(917)	(1556)	(2452)
Su darbo santykiais susijusių įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)	543	570	598	628	660	693	727	764	802	842
Atidėjinių padidėjimas (sumažėjimas)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kitų mokėtinų sumų ir įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)	198	208	218	229	241	253	265	279	293	307
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto perleidimo rezultatų eliminavimas										
Finansinės ir investicinės veiklos rezultatų eliminavimas	402831	(64913)	(57244)	(57244)	(57244)	(57244)	(22452)	(5057)	(5057)	(5057)
Kitų nepiniginių straipsnių eliminavimas										
Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai	10027	306363	(19113)	(32775)	(47807)	(62334)	(76206)	(138320)	(109006)	(124862)

23 priedo tęsinys

Investicinės veiklos pinigų srautai										
Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) įsigijimas										
Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) perleidimas										
Ilgalaikių investicijų įsigijimas		(575702)								
Ilgalaikių investicijų perleidimas										
Paskolų suteikimas										
Paskolų susigrąžinimas										
Gauti dividendai, palūkanos										
Kiti investicinės veiklos pinigų srautų padidėjimai										
Kiti investicinės veiklos pinigų srautų sumažėjimai										
Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai	-	(575702)	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansinės veiklos pinigų srautai										
Pinigų srautai, susiję su įmonės savininkais	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akcijų išleidimas										
Savininkų įnašai nuostoliams padengti										
Savų akcijų supirkimas										
Dividendų išmokėjimas										
Pinigų srautai, susiję su kitais finansavimo šaltiniais	(36397)	(26690)	(19067)	(16525)	0	0	0	0	0	0
Finansinių skolų padidėjimas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paskolų gavimas										
Obligacijų išleidimas										
Finansinių skolų sumažėjimas	(36397)	(26690)	(19067)	(16525)	-	-	-	-	-	-
Paskolų grąžinimas	(36397)	(26690)	(19067)	(16525)	0	0	0	0	0	0
Obligacijų supirkimas										
Sumokėtos palūkanos										
Lizingo (finansinės nuomos) mokėjimai										
Kitų įmonės įsipareigojimų padidėjimas										
Kitų įmonės įsipareigojimų sumažėjimas										
Kiti finansinės veiklos pinigų srautų padidėjimai										
Kiti finansinės veiklos pinigų srautų sumažėjimai										
Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai	(36397)	(26690)	(19067)	(16525)	-	-	-	-	-	-

23 priedo tęsinys

Ypatingųjų straipsnių pinigų srautai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ypatingųjų straipsnių pinigų srautų padidėjimas										
Ypatingųjų straipsnių pinigų srautų sumažėjimas										
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka grynujų pinigų ir pinigų ekvivalentų likučiui										
Grynasis pinigų srautų padidėjimas (sumažėjimas)	(26370)	(296029)	(38180)	(49300)	(47807)	(62334)	(76206)	(138320)	(109006)	(124862)
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje	1522	158228	59664	191710	342608	498454	643388	778122	899740	1009219
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje	(24848)	(137801)	21484	142410	294801	436120	567182	639802	790734	884357

UAB "Megė" optimistinio varianto prognozuojama pelno (nuostolių) ataskaita (Lt), 2009-2018 m.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
PARDAVIMO PAJAMOS	2183831	2658510	272608 6	276488 9	280430 0	2845562	288748 9	2930092	297338 2	3017374
PARDAVIMO SAVIKAINA	1502587	1868283	192186 0	196044 2	200049 4	2044364	208816 2	2132909	217862 5	2225332
BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	681244	790227	804226	804447	803806	801198	799327	797183	794757	792042
VEIKLOS SĄNAUDOS	425869	549445	519478	512100	508020	510965	462237	440042	439058	443583
TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	255375	240782	284748	292347	295786	290233	337090	357141	355699	348459
KITA VEIKLA										
FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	(14171)	52743	46505	47744	47744	47744	12952	(4443)	(4443)	(4443)
ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	241204	293525	331253	340091	343530	337977	350042	352698	351256	344016
PAGAUTĖ										
NETEKIMAI										
PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	241204	293525	331253	340091	343530	337977	350042	352698	351256	344016
PELNO MOKESTIS	36181	44029	49688	51014	51380	50697	52506	52905	52688	51602
GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	205023	249496	281565	289077	292150	287280	297536	299793	298568	292414

25 priedas

UAB "Megė" optimistinio varianto prognozuojami prognostiniai balansai (Lt), 2009-2018 m.

TURTAS	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ILGALAIKIS TURTAS	505296	952024	804132	668741	542633	418861	349182	307144	271622	237190
NEMATERIALUSIS TURTAS										
MATERIALUSIS TURTAS	502186	948914	801022	665631	539523	415751	346072	304034	268512	234080
FINANSINIS TURTAS	3110	3110	3110	3110	3110	3110	3110	3110	3110	3110
KITAS ILGALAIKIS TURTAS										
TRUMPALAIKIS TURTAS	988236	740107	107742	143369	1798579	215640	2507816	2849955	3183877	3509825
ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS	105445	131108	134867	137575	140456	143464	146538	149678	152886	156164
PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	541487	168794	173085	175549	178051	180671	183333	186038	188786	191579
KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS										
PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	341304	440205	769476	112057	1480072	183227	2177945	2514239	2842205	3162082
TURTO IŠ VISO:	1493532	1692131	188156	210243	2341212	257527	2856998	3157099	3455499	3747015
			0	7		0				

NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
NUOSAVAS KAPITALAS	701314	950811	123237	152145	1812605	209988	2397421	2697214	2995781	3288194
KAPITALAS	243050	243050	243050	243050	243050	243050	243050	243050	243050	243050
PERKAINOJIMO REZERVAS (REZULTATAI)										
REZERVAI	24318	24318	24318	24318	24318	24318	24318	24318	24318	24318
NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	433946	683443	965008	125408	1545237	183251	2130053	2429846	2728413	3020826
				6		7				
DOTACIJOS, SUBSIDIJOS	402831	337918	280674	223430	166186	108942	86490	81434	76377	71320
MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	389387	403402	368510	357553	362421	366443	373087	378451	383341	387501
PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	62592	43525								

PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	326795	359877	368510	357553	362421	366443	373087	378451	383341	387501
NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO:	1493532	1692131	1881560	2102437	2341212	2575270	2856998	3157099	3455499	3747015

26 priedas

UAB “Megė“ optimistinio varianto prognozuojami pinigų srautai (Lt), 2009-2018 m.

Straipsniai	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Pagrindinės veiklos pinigų srautai										
Grynasis pelnas (nuostoliai)	205023	249496	281565	289077	292150	287280	297536	299793	298568	292414
Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos	78664	128974	147892	135391	126108	123771	69679	42038	35523	34431
Po vienerių metų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Atsargų (padidėjimas) sumažėjimas	11985	(25663)	(3760)	(2707)	(2881)	(3008)	(3074)	(3140)	(3208)	(3278)
Išankstinių apmokėjimų (padidėjimas) sumažėjimas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nebaigtų vykdyti sutarčių (padidėjimas) sumažėjimas	5903	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pirkėjų įsiskolinimo (padidėjimas) sumažėjimas	(6456)	(30138)	(4291)	(2464)	(2502)	(2620)	(2662)	(2705)	(2749)	(2793)
Dukterinių ir asocijuotų įmonių skolų (padidėjimas) sumažėjimas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kitų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas	(362896)	402831	0	0	0	0	0	0	0	0
Kito trumpalaikio turto (padidėjimas) sumažėjimas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ilgalaikių skolų tiekėjams ir gautų išankstinių apmokėjimų padidėjimas (sumažėjimas)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trumpalaikių skolų tiekėjams ir gautų išankstinių apmokėjimų padidėjimas (sumažėjimas)	10302	32079	4700	3384	3601	3761	3842	3925	4010	4097
Pelno mokesčio įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)	30081	7848	5659	1326	366	(683)	1810	398	(216)	(1086)
Su darbo santykiais susijusių įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)	543	570	598	628	660	693	727	764	802	842
Atidėjinių padidėjimas (sumažėjimas)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kitų mokėtinų sumų ir įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)	198	208	218	229	241	253	265	279	293	307
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto perleidimo rezultatų eliminavimas										
Finansinės ir investicinės veiklos rezultatų eliminavimas	402831	(64913)	(57244)	(57244)	(57244)	(57244)	(22452)	(5057)	(5057)	(5057)

Kitų nepiniginių straipsnių eliminavimas										
Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai	376178	701292	375337	367620	360499	352203	345671	336295	327966	319877

26 priedo tęsinys

Investicinės veiklos pinigų srautai										
Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) įsigijimas										
Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) perleidimas										
Ilgalaikių investicijų įsigijimas		(575702)								
Ilgalaikių investicijų perleidimas										
Paskolų suteikimas										
Paskolų susigrąžinimas										
Gauti dividendai, palūkanos										
Kiti investicinės veiklos pinigų srautų padidėjimai										
Kiti investicinės veiklos pinigų srautų sumažėjimai										
Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai	-	(575702)	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansinės veiklos pinigų srautai										
Pinigių srautai, susiję su įmonės savininkais	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akcijų išleidimas										
Savininkų įnašai nuostoliams padengti										
Savų akcijų supirkimas										
Dividendų išmokėjimas										
Pinigių srautai, susiję su kitais finansavimo šaltiniais	(36397)	(26690)	(19067)	(16525)	0	0	0	0	0	0
Finansinių skolų padidėjimas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paskolų gavimas										
Obligacijų išleidimas										
Finansinių skolų sumažėjimas	(36397)	(26690)	(19067)	(16525)	-	-	-	-	-	-
Paskolų grąžinimas	(36397)	(26690)	(19067)	(16525)	0	0	0	0	0	0
Obligacijų supirkimas										
Sumokėtos palūkanos										
Lizingo (finansinės nuomos) mokėjimai										
Kitų įmonės įsipareigojimų padidėjimas										
Kitų įmonės įsipareigojimų sumažėjimas										
Kiti finansinės veiklos pinigų srautų padidėjimai										
Kiti finansinės veiklos pinigų srautų sumažėjimai										

Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai	(36397)	(26690)	(19067)	(16525)	-	-	-	-	-	-
---	----------------	----------------	----------------	----------------	---	---	---	---	---	---

26 priedo tęsinys

Ypatingųjų straipsnių pinigų srautai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ypatingųjų straipsnių pinigų srautų padidėjimas										
Ypatingųjų straipsnių pinigų srautų sumažėjimas										
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka grynujų pinigų ir pinigų ekvivalentų likučiui										
Grynasis pinigų srautų padidėjimas (sumažėjimas)	339781	98900	356270	351095	360499	352203	345671	336295	327966	319877
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje	1522	158228	59664	191710	342608	498454	643388	778122	899740	1009219
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje	341303	257128	415934	542805	703107	850657	989059	1114417	1227706	1329096

UAB „Megė“ nuosavo kapitalo pelningumas pagal Du Ponto modelį, 2006-2008 m.

$$\text{Nuosavo kapitalo pelningumas (NKP)} = \frac{\text{Grynasis pelnas}}{\text{Nuosavas kapitalas}} = \frac{\text{Grynasis pelnas}}{\text{Pardavimo pajamos}} * \frac{\text{Pardavimo pajamos}}{\text{Turtas}} * \frac{\text{Turtas}}{\text{Nuosavas kapitalas}}$$

$$\text{NKP}_{(2006)} = 0,0034 * 2,3729 * 1,5902 = 0,0129 * 100 = 1,29$$

$$\text{NKP}_{(2007)} = 0,0179 * 2,5289 * 1,5601 = 0,0706 * 100 = 7,06$$

$$\text{NKP}_{(2008)} = 0,0244 * 2,2226 * 1,7751 = 0,0963 * 100 = 9,63$$

Pokytis (+,-) -0,021   -0,1503   +0,1849

UAB „Megė“ turto pelningumas pagal L.Bernstein modelį, 2006-2008 m.

$$\text{Turto pelningumas (TP)} = \frac{\text{Grynasis pelnas}}{\text{Pardavimo pajamos}} * \frac{\text{Pardavimo pajamos}}{\text{Turtas}}$$

$$\text{TP}_{(2006)} = 0,0034 * 2,3729 = 0,0081 * 100 = 0,81$$

$$\text{TP}_{(2007)} = 0,0179 * 2,5289 = 0,0452 * 100 = 4,52$$

$$\text{TP}_{(2008)} = 0,0244 * 2,2226 = 0,0543 * 100 = 5,43$$

Pokytis (+,-) -0,021 -0,1503

UAB „Megė“ nuosavo kapitalo pelningumas pagal Du Ponto modelį, 2009-2018 m.

$$\text{Nuosavo kapitalo pelningumas (NKP)} = \frac{\text{Grynasis pelnas}}{\text{Nuosavas kapitalas}} = \frac{\text{Grynasis pelnas}}{\text{Pardavimo pajamos}} * \frac{\text{Pardavimo pajamos}}{\text{Turtas}} * \frac{\text{Turtas}}{\text{Nuosavas kapitalas}}$$

$$\text{NKP}_{(2009)} = 0,0238 * 1,5871 * 2,4014 = 0,0905 * 100 = 9,05$$

$$\text{NKP}_{(2010)} = 0,0230 * 1,9304 * 2,1715 = 0,0965 * 100 = 9,65$$

$$\text{NKP}_{(2011)} = 0,0328 * 1,9913 * 1,8916 = 0,1236 * 100 = 12,36$$

$$\text{NKP}_{(2012)} = 0,0340 * 1,9881 * 1,7008 = 0,1149 * 100 = 11,49$$

$$\text{NKP}_{(2013)} = 0,0330 * 1,9644 * 1,5685 = 0,1016 * 100 = 10,16$$

$$\text{NKP}_{(2014)} = 0,0298 * 1,9548 * 1,4633 = 0,0851 * 100 = 8,51$$

$$\text{NKP}_{(2015)} = 0,0317 * 1,8872 * 1,4083 = 0,0843 * 100 = 8,43$$

$$\text{NKP}_{(2016)} = 0,0307 * 1,8090 * 1,3767 = 0,0766 * 100 = 7,66$$

$$\text{NKP}_{(2017)} = 0,0285 * 1,7453 * 1,3507 = 0,0672 * 100 = 6,72$$

$$\text{NKP}_{(2018)} = 0,0246 * 1,6987 * 1,3300 = 0,0556 * 100 = 5,56$$

Pokytis (+,-) +0,0008 +0,1116 -0,8415

UAB „Megė“ turto pelningumas pagal L.Bernstein modelį, 2009-2018 m.

$$\text{Turto pelningumas (TP)} = \frac{\text{Grynasis pelnas}}{\text{Pardavimo pajamos}} * \frac{\text{Pardavimo pajamos}}{\text{Turtas}}$$

$$\text{TP}_{(2009)} = 0,0238 * 1,5871 = 0,0377 * 100 = 3,77$$

$$\text{TP}_{(2010)} = 0,0230 * 1,9304 = 0,0445 * 100 = 4,45$$

$$\text{TP}_{(2011)} = 0,0328 * 1,9913 = 0,0653 * 100 = 6,53$$

$$\text{TP}_{(2012)} = 0,0340 * 1,9881 = 0,0675 * 100 = 6,75$$

$$\text{TP}_{(2013)} = 0,0330 * 1,9644 = 0,0648 * 100 = 6,48$$

$$\text{TP}_{(2014)} = 0,0298 * 1,9548 = 0,0582 * 100 = 5,82$$

$$\text{TP}_{(2015)} = 0,0317 * 1,8872 = 0,0599 * 100 = 5,99$$

$$\text{TP}_{(2016)} = 0,0307 * 1,8090 = 0,0556 * 100 = 5,56$$

$$\text{TP}_{(2017)} = 0,0285 * 1,7453 = 0,0498 * 100 = 4,98$$

$$\text{TP}_{(2018)} = 0,0246 * 1,6987 = 0,0418 * 100 = 4,18$$

Pokytis (+,-) +0,0008 +0,1116

Veiksnių įtakos 2006-2008 m. pelningumo rodikliams apskaičiavimas

Bendrasis pardavimų pelningumas

Rodikliai	2006 m.	2008 m.	Pokytis (+,-)
Bendrasis pelnas, Lt	334708	461458	+126750
Pardavimų pajamos, lt	1881955	1957986	+76031
Bendrasis pardavimų pelningumas, proc	17,79	23,57	+5,78

Įmonės bendrojo pardavimų pelningumo padidėjimui 5,78 proc. punktais 2008 m. lyginant su 2006 m. turėjo įtakos šie veiksniai :

1. Bendrojo pelno pasikeitimas:

$$\frac{461458 * 100}{1881955} = 24,52\% \quad 24,52 - 17,79 = 6,73\%$$

2. Pardavimo pajamų pasikeitimas:

$$\frac{461458 * 100}{1957986} = 23,57\% \quad 23,57 - 24,52 = -0,95\%$$

Iš viso: 6,73 - 0,95 = 5,78%

Grynasis pardavimų pelningumas

Rodikliai	2006 m.	2008 m.	Pokytis (+,-)
Grynasis pelnas, Lt	6427	47795	+41368
Pardavimų pajamos, lt	1881955	1957986	+76031
Grynasis pardavimų pelningumas, proc	0,34	2,44	+2,1

Įmonės grynojo pardavimų pelningumo padidėjimui 2,1 proc. punktais 2008 m. lyginant su 2006 m. turėjo įtakos šie veiksniai :

1. Grynojo pelno pasikeitimas:

$$\frac{47795 * 100}{1881955} = 2,54\% \quad 2,54 - 0,34 = 2,2\%$$

2. Pardavimo pajamų pasikeitimas:

$$\frac{47795 * 100}{1957986} = 2,44\% \quad 2,44 - 2,54 = -0,1\%$$

Iš viso: 2,2 - 0,1 = 2,1%

Veiklos pelningumas

Rodikliai	2006 m.	2008 m.	Pokytis (+,-)
Veiklos pelnas, Lt	(14842)	45168	+60010
Pardavimų pajamos, lt	1881955	1957986	+76031
Veiklos pelningumas, proc	-0,79	2,31	+3,1

Įmonės veiklos pelningumo padidėjimui 3,1 proc. punktais 2008 m. lyginant su 2006 m. turėjo įtakos šie veiksniai :

1. Veiklos pelno pasikeitimas:

$$\frac{45168 * 100}{1881955} = 2,40\% \quad 2,40 + 0,79 = 3,19\%$$

2. Pardavimo pajamų pasikeitimas:

$$\frac{45168 * 100}{1957986} = 2,31\% \quad 2,31 - 2,40 = -0,09\%$$

Iš viso: 3,19 - 0,09 = 3,1%

Turto pelningumas

Rodikliai	2006 m.	2008 m.	Pokytis (+,-)
Grynasis pelnas, Lt	6427	47795	+41368
Turtas, Lt	793094	880950	+87856
Turto pelningumas, %	0,81	5,43	+4,62

Turto pelningumas 2008 m. padidėjo 4,62 proc. punktais lyginant su 2006 m. dėl dviejų priežasčių:

1. Dėl grynojo pelno pasikeitimų:

$$\frac{47795 * 100}{793094} = 6,03\% \quad 6,03 - 0,81 = 5,22\%$$

2. Dėl turto pasikeitimų:

$$\frac{47795 * 100}{880950} = 5,43\% \quad 5,43 - 6,03 = -0,6\%$$

Iš viso: 5,22 - 0,6 = 4,62%

Nuosavo kapitalo pelningumo

Rodikliai	2006 m.	2008 m.	Pokytis (+,-)
Grynasis pelnas, Lt	6427	47795	+41368
Nuosavas kapitalas, Lt	498733	496290	-2443
Nuosavo kapitalo pelningumas, %	1,29	9,63	+8,34

Nuosavo kapitalo pelningumas 2008 m. padidėjo 8,34 proc. punktais lyginant su 2006 m. dėl:

1. Grynojo pelno pasikeitimo:

$$\frac{47795 * 100}{498799} = 9,58\% \quad 9,58 - 1,29 = 8,29\%$$

2. Nuosavo kapitalo pasikeitimo:

$$\frac{47795 * 100}{496290} = 9,63\% \quad 9,63 - 9,58 = 0,05\%$$

Iš viso: $8,29 + 0,05 = 8,34\%$

32 priedas

Veiksnių įtakos 2009-2018 m. pelningumo rodikliams apskaičiavimas

Bendrasis pardavimų pelningumas

Rodikliai	2009 m.	2018 m.	Pokytis (+,-)
Bendrasis pelnas, Lt	498169	531235	+33066
Pardavimų pajamos, lt	2079839	2873690	+793851
Bendrasis pardavimų pelningumas, proc	23,95	18,49	-5,46

Įmonės bendrojo pardavimų pelningumo sumažėjimui 5,46 proc. punktais 2018 m. lyginant su 2009 m. turėjo įtakos šie veiksniai :

1. Bendrojo pelno pasikeitimas:

$$\frac{531235 * 100}{2079839} = 25,54\% \quad 25,54 - 23,95 = 1,59\%$$

2. Pardavimo pajamų pasikeitimas:

$$\frac{531235 * 100}{2873690} = 18,49\% \quad 18,49 - 25,54 = -7,05\%$$

Iš viso: 1,59 - 7,05 = -5,46%

Grynasis pardavimų pelningumas

Rodikliai	2009 m.	2018 m.	Pokytis (+,-)
Grynasis pelnas, Lt	49410	70728	+21318
Pardavimų pajamos, lt	2079839	2873690	+793851
Grynasis pardavimų pelningumas, proc	2,38	2,46	+0,08

Įmonės grynojo pardavimų pelningumo padidėjimui 0,08 proc. punktais 2018 m. lyginant su 2009 m. turėjo įtakos šie veiksniai :

1. Grynojo pelno pasikeitimas:

$$\frac{70728 * 100}{2079839} = 3,40\% \quad 3,40 - 2,38 = 1,02\%$$

2. Pardavimo pajamų pasikeitimas:

$$\frac{70728 * 100}{2873690} = 2,46\% \quad 2,46 - 3,40 = -0,94\%$$

Iš viso: 1,02 - 0,94 = 0,08%

Veiklos pelningumas

Rodikliai	2009 m.	2018 m.	Pokytis (+,-)
Veiklos pelnas, Lt	72300	87652	+15352
Pardavimų pajamos, lt	2079839	2873690	+793851
Veiklos pelningumas, proc	2,79	2,90	+0,11

Įmonės veiklos pelningumo padidėjimui 0,11 proc. punktais 2018 m. lyginant su 2009 m. turėjo įtakos šie veiksniai :

1. Veiklos pelno pasikeitimas:

$$\frac{87652 * 100}{2079839} = 4,06\% \quad 4,06 - 2,79 = 1,27\%$$

2. Pardavimo pajamų pasikeitimas:

$$\frac{87652 * 100}{2873690} = 2,90\% \quad 2,90 - 4,06 = -1,16\%$$

Iš viso: 1,42 - 1,16 = 0,26%

Turto pelningumas

Rodikliai	2009 m.	2018 m.	Pokytis (+,-)
Grynasis pelnas, Lt	49410	70728	+21318
Turtas, Lt	1310456	1691660	+381204
Turto pelningumas, %	3,77	4,18	+0,41

Turto pelningumas 2018 m. padidėjo 0,41 proc. punktais lyginant su 2009 m. dėl dviejų priežasčių:

1. Dėl grynojo pelno pasikeitimų:

$$\frac{70728 * 100}{1310456} = 5,40\% \quad 5,40 - 3,77 = 1,63\%$$

2. Dėl turto pasikeitimų:

$$\frac{70728 * 100}{1691660} = 4,18\% \quad 4,18 - 5,40 = -1,22\%$$

Iš viso: 1,63 - 1,22 = 0,41%

Nuosavo kapitalo pelningumo

Rodikliai	2009 m.	2018 m.	Nukrypimas (+,-)
-----------	---------	---------	------------------

Grynasis pelnas, Lt	49410	70728	+21318
Nuosavas kapitalas, Lt	545700	1271960	+726260
Nuosavo kapitalo pelningumas, %	9,05	5,56	-3,49

Nuosavo kapitalo pelningumas 2018 m sumažėjo 3,49 proc. punktais lyginant su 2009 m. dėl:

1. Grynojo pelno pasikeitimo:

$$\frac{70728 * 100}{545700} = 12,96\% \quad 12,96 - 9,05 = 3,91\%$$

2. Nuosavo kapitalo pasikeitimo:

$$\frac{70728 * 100}{1271960} = 5,56\% \quad 5,56 - 12,96 = -7,40\%$$

Iš viso: 3,91 - 7,40 = -3,49%